

SPRAWOZDANIE O WYPŁACALNOŚCI I KONDYCJI FINANSOWEJ 2017

CONCORDIA POLSKA TUW

CONCORDIA
UBEZPIECZENIA

na dzień 31 grudnia 2017 r. i za rok obrotowy zakończony tego dnia

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK POJĘĆ	4
WPROWADZENIE	5
PODSUMOWANIE	6
ROZDZIAŁ I DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE	9
I.1 DZIAŁALNOŚĆ	10
I.2 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ.....	12
I.3 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (INWESTYCYJNEJ).....	16
I.4 WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI	18
I.5 WSZELKIE INNE INFORMACJE	19
ROZDZIAŁ II SYSTEM ZARZĄDZANIA	20
II.1 INFORMACJE OGÓLNE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA	21
II.2 WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI I REPUTACJI.....	28
II.3 SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM, W TYM WŁASNA OCENA RYZYKA I WYPŁACALNOŚCI	29
II.4 SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	33
II.5 FUNKCJA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO	34
II.6 FUNKCJA AKTUARIALNA	37
II.7 OUTSOURCING.....	38
II.8 WSZELKIE INNE INFORMACJE	38
ROZDZIAŁ III PROFIL RYZYKA	39
III.1 RYZYO AKTUARIALNE.....	43
III.2 RYZYO RYNKOWE.....	47
III.3 RYZYO KREDYTOWE.....	49
III.4 RYZYO PŁYNNOŚCI	50
III.5 RYZYO OPERACYJNE	52
III.6 POZOSTAŁE ISTOTNE RYZYKA	53
III.7 WSZELKIE INNE INFORMACJE	54
ROZDZIAŁ IV WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI	55
IV.1 AKTYWA	57
IV.2 REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE.....	67
IV.3 INNE ZOBOWIĄZANIA	74
IV.4 ALTERNATYWNE METODY WYCENY	81
IV.5 WSZELKIE INNE INFORMACJE	83
ROZDZIAŁ V ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	84
V.1 ŚRODKI WŁASNE.....	85
V.2 KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI I MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY	86
V.3 ZASTOSOWANIE PODMODUŁU RYZYKA CEN AKCJI OPARTEGO NA DURACJI DO OBLICZENIA KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI.....	89
V.4 RÓŻNICE MIĘDZY FORMUŁĄ STANDARDOWĄ A MODELEM WEWNĘTRZNYM	89

V.5	NIEZGODNOŚĆ Z MINIMALNYM WYMOGIEM KAPITAŁOWYM I NIEZGODNOŚĆ Z KAPITAŁOWYM WYMOGIEM WYPŁACALNOŚCI	89
V.6	WSZELKIE INNE INFORMACJE	89
ZAŁĄCZNIKI	90
SPIS TABEL	109

Słownik pojęć

- 1) **Dyrektywa** – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);
- 2) **EIOPA** – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (ang. *European Insurance and Occupational Pensions Authority*);
- 3) **Formuła standardowa** – podstawowa metoda obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności określona przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);
- 4) **MCR** – minimalny wymóg kapitałowy (ang. *Minimum Capital Requirement*);
- 5) **PSR** – Polskie Standardy Rachunkowości, określone w ustawie o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r., poz. 395 z późniejszymi zmianami) oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, w szczególności Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz.U. z 2016 r., poz. 562), Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 277);
- 6) **Rozporządzenie delegowane** – Rozporządzenie delegowane Komisji UE 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II);
- 7) **Rozporządzenie wykonawcze dotyczące SFCR** – Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE;
- 8) **SCR** – kapitałowy wymóg wypłacalności (ang. *Solvency Capital Requirement*);
- 9) **Sprawozdanie statutowe** – sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz sporządzone zgodnie ze szczególnymi zasadami rachunkowości określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji;
- 10) **Ustawa** – ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 r. (Dz.U. z 2017 r. poz.1170);
- 11) **Wskaźnik pokrycia MCR** – stosunek środków własnych do minimalnego wymogu kapitałowego MCR;
- 12) **Wskaźnik pokrycia SCR** – stosunek środków własnych do kapitałowego wymogu wypłacalności SCR.

Wprowadzenie

Spółka sporządza Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej na podstawie:

- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170 z dnia 20 czerwca 2017 r.) („Ustawa”) oraz
- tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z dnia 17 stycznia 2015 r., s.1 z późniejszymi zmianami) („Rozporządzenie delegowane”)

zwanym dalej łącznie „Podstawą sporządzenia”. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Wycena aktywów i zobowiązań przeprowadzona została przy założeniu kontynuacji działalności (zgodnie z art.7 Rozporządzenia delegowanego) w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy, w oparciu o przepisy Ustawy, Rozporządzenia delegowanego oraz wytyczne EIOPA w sprawie ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania nie stwierdzono faktów ani okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenie kontynuacji działalności. Wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dokonano w oparciu o przepisy Ustawy, Rozporządzenia delegowanego oraz wytyczne EIOPA dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Sprawozdanie niniejsze przedstawia informacje pozwalające odbiorcy na zrozumienie prowadzonej przez Towarzystwo działalności, poprzez przedstawienie systemu zarządzania funkcjonującego w Towarzystwie oraz jego pozycji kapitałowej, obejmujących metody i założenia użyte do jej wyliczenia, przedstawienie wyników Towarzystwa oraz profilu ryzyka. Obrazuje także przyjęte zasady wyceny na potrzeby Wypłacalności II oraz zarządzania kapitałem.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną i prezentacji jest polski złoty. Wszystkie przedstawiane kwoty w niniejszym sprawozdaniu wykazywane są w tysiącach złotych, o ile nie wskazano inaczej.

**Alina
Niedzielska**

Główny Księgowy

**Stanisław
Gryboś**

Główny Aktuariusz

**Grzegorz
Kukła**

Członek Zarządu

**Michael
Lösche**

Członek Zarządu

**Paweł
Zawisza**

Członek Zarządu

**Jacek
Smolarek**

Prezes Zarządu

Podsumowanie

Działalność i wyniki operacyjne

Concordia Polska TUW specjalizuje się w ubezpieczeniach rolnych, ubezpieczeniach ochrony prawnej, systemach ubezpieczeń dla firm oraz bancassurance dla bankowości spółdzielczej. Na polskim rynku ubezpieczeń Concordię wyróżnia tworzenie polis, które nie konkurują ceną, ale jakością świadczonych usług. Towarzystwo przygotowuje produkty skierowane do m.in. mieszkańców średnich i małych miejscowości, klientów banków spółdzielczych, małych i średnich przedsiębiorstw, gmin, rolników.

Concordia w Polsce posiada obecnie 14 oddziałów, prawie 40 przedstawicielstw i agencji generalnych oraz współpracuje z blisko 2000 pośrednikami w całej Polsce. Celem Concordii jest tworzenie produktów ubezpieczeniowych połączonych z solidną likwidacją szkód.

O pozycji Concordii świadczą także dane dotyczące udziału w rynku. Ubezpieczenia upraw w ramach oferty rolnej to 40% rynku, ubezpieczenia nowych maszyn rolniczych – 50% udział w rynku, w przypadku ochrony prawnej - 50% rynku (dane z 2016 r.) Potwierdzeniem wysokiej jakości produktów i usług jest przyznanie Concordii licznych nagród i certyfikatów, między innymi za pakiet ubezpieczeń dla rolnictwa - *Concordia Agro* czy certyfikatu jakości Najlepsze w Polsce w Konsumentckim Konkursie Jakości. Gazeta Bankowa wielokrotnie przyznawała Concordii wysokie miejsca w rankingu firm ubezpieczeniowych.

		<u>Udział w rynku</u>
	ubezpieczenie upraw rolnych	40%
	ubezpieczenie ochrony prawnej	50%
	ubezpieczenie nowych maszyn rolniczych	50%

Celem Towarzystwa zdefiniowanym w strategii na lata 2017-2019 jest rentowny wzrost, zapewniający stabilność finansową oraz rozwój bez potrzeby dodatkowych inwestycji kapitałowych Właścicieli. Osiągnięcie założonych celów możliwe jest dzięki wzrostowi sprzedaży polis, sukcesywnej dywersyfikacji portfela Grupy oraz zachowaniu odpowiedniego reżimu kosztowego. Chcąc skutecznie realizować ambitne cele strategiczne do 2019 r., Zarząd Towarzystwa zdefiniował priorytety, których realizacja rozpoczęła się w 2017 r. Dotyczyły one: struktury portfela i rentowności produktów, pracowników, procesów, sprzedaży, innowacji w obszarze IT, danych oraz marki i wizerunku Towarzystwa.

Towarzystwo prowadzi stabilną politykę rozwoju, której celem jest długofalowy, stabilny i rentowny wzrost, a jej filarem jest jakość świadczonych usług. Główną przewagą Concordii jest wysoka jakość oferowanych usług od momentu przekazywania informacji o produktach, aż do posprzedażowej obsługi.

Concordię wyróżnia również sieć sprzedaży dopasowana do klienta docelowego z małych i średnich miejscowości. Strategia biznesowa na lata 2017-2019 zakłada, że w tym okresie sprzedaż produktów skierowanych do klienta indywidualnego oraz małego i średniego biznesu wzrośnie o ponad 50%.

Plany Towarzystwa na kolejne lata potwierdzają, że Towarzystwo dysponuje odpowiednimi narzędziami, aby w kolejnych latach realizować w dalszym ciągu stawiane wyzwania.

Rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 r. zakończony został nadwyżką bilansową netto w wysokości 35 337 tys. zł i jest kolejnym rokiem osiągnięcia nadwyżki w ramach prowadzonej działalności Towarzystwa (działalność i wyniki operacyjne szczegółowo przedstawiono w sekcji I. sprawozdania).

System zarządzania

Organizacja oraz system zarządzania w Towarzystwie są adekwatne do skali działalności, zakresu realizowanych funkcji, skali i złożoności ryzyk i wspierają skutecznie realizację celów strategicznych oraz bieżących celów biznesowych i operacyjnych.

W organach statutowych Towarzystwa w 2017 r. zmieniony został skład Rady Nadzorczej, natomiast Zarząd Concordia Polska TUW pracował przez cały rok w niezmienionym składzie. W Towarzystwie w 2017 r. wprowadzono także szereg wewnętrznych zmian mających na celu optymalizację sposobu zarządzania oraz poprawę jakości.

Informacje szczegółowe dotyczące systemu zarządzania przedstawiono w sekcji II. niniejszego sprawozdania.

Profil ryzyka

Identyfikację ryzyka oraz określanie profilu ryzyka Concordia Polska TUW postrzega jako jedno z głównych celów zarządzania ryzykiem. Ryzyka, na jakie Towarzystwo jest narażone w ramach prowadzonej działalności poddawane są przeglądowi co najmniej raz w roku. Wykorzystuje się w tym celu ryzyka zdefiniowane w ramach formuły standardowej oraz ryzyka zidentyfikowane w procesie samooceny ryzyka. Głównym ryzykiem w ramach formuły standardowej jest ryzyko aktuarialne, a najistotniejszym ryzykiem spoza formuły standardowej, ze względu na profil prowadzonej działalności, jest ryzyko katastroficzne upraw rolnych.

W 2017 r. nie zaszły istotne zmiany w zakresie ważnych ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo.

Informacje szczegółowe dotyczące profilu ryzyka przedstawiono w sekcji III. niniejszego sprawozdania.

Wycena dla celów wypłacalności

Wycena aktywów i zobowiązań na potrzeby Wypłacalności II dokonywana jest zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie i Rozporządzeniu delegowanym:

- Aktywa ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust.1 Ustawy i rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 Ustawy oraz rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzy się zgodnie z art. 224-235 Ustawy i rozdziałem III tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

Podstawową metodą stosowaną do wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe jest wycena rynkowa według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań. W przypadku braku takiego rynku zastosowanie mają alternatywne metody wyceny.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które stanowią sumę najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, wyceniane są w oparciu o przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne wynikające z umów ubezpieczenia zawartych przez Towarzystwo.

W 2017 r. nie zaszły istotne zmiany w zakresie wyceny dla celów wypłacalności.

Szczegółowe informacje dotyczące metod wyceny oraz różnic w stosunku do sprawozdania statutowego zostały zawarte w sekcji IV. niniejszego sprawozdania.

Zarządzanie kapitałem

W 2017 r. zaszły istotne zmiany w zakresie zarządzania kapitałem w Towarzystwie. Zarząd zaakceptował *Politykę Zarządzania Kapitałem*, której głównym celem jest zapewnienie wypłacalności Towarzystwa

poprzez prowadzenie gospodarki kapitałowej, która zagwarantuje pokrycie przez Towarzystwo środkami własnymi kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) oraz minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) na poziomie nie niższym niż 100%, jednocześnie powołano Komitet Zarządzania Kapitałem, którego zadaniem jest monitorowanie i odpowiednie zarządzanie kapitałami Towarzystwa.

W każdym z kwartałów oraz na koniec 2017 r. Towarzystwo posiadało wystarczające środki własne na pokrycie zarówno minimalnego wymogu kapitałowego (MCR), jak i kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR).

Wskaźnik pokrycia dopuszczonymi środkami własnymi kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) na 31 grudnia 2017 r. wyniósł 193,1%, natomiast wskaźnik pokrycia dopuszczonymi środkami własnymi minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) wyniósł 395,7%. Wymienione wskaźniki świadczą o pełnej zdolności Towarzystwa do realizacji zobowiązań w stosunku do Klientów i potwierdzają, że Towarzystwo jest wiarygodnym partnerem w biznesie zarówno dzisiaj, jak i w dłuższej perspektywie czasu. Wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wynosi na 31 grudnia 2017 r. 80 910 tys. zł, a wartość dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR to 156 220 tys. zł.

Natomiast wysokość minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) wynosi na dzień 31 grudnia 2017 r. 36 409 tys. zł, a wartość dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR to 144 084 tys. zł.

Tabela 1. Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR i MCR na dzień 31 grudnia 2017 (w tys. zł)

Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR:		156 220
Kategoria 1 - nieograniczone		144 084
Kategoria 3		12 136
Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu MCR:		144 084
Kategoria 1 - nieograniczone		144 084

Szczegółowe informacje dotyczące zarządzania kapitałem zostały zawarte w sekcji V. niniejszego sprawozdania.

Rozdział I

Działalność i wyniki operacyjne

I.1 Działalność

I.1.1 Dane podmiotu

Nazwa i forma prawna zakładu

Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Poznaniu przy ul. S. Małachowskiego 10. Towarzystwo działa w formie prawnej towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych. Towarzystwo zostało zarejestrowane przez Sąd Rejonowy w Poznaniu, XXI Wydział Gospodarczy w Krajowym Rejestrze Sądowym pod nr KRS 83521 obecnie Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu VIII Wydział Gospodarczy.

Nazwa i dane kontaktowe organu odpowiedzialnego za nadzór finansowy nad zakładem

Organem sprawującym nadzór finansowy nad Towarzystwem jest Komisja Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie przy Placu Powstańców Warszawy 1 (dalej „organ nadzoru”).

Organem sprawującym nadzór nad grupą kapitałową, w której skład wchodzi Towarzystwo jest Niemiecki Urząd Nadzoru nad usługami finansowymi (niem. *Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht*, a w skrócie *BaFin*) z siedzibą w Bonn (Postfach 1253, 53002 Bonn).

Imię i nazwisko oraz dane kontaktowe do biegłego rewidenta zakładu

Biegłym rewidentem odpowiedzialnym za przeprowadzenie badania niniejszego sprawozdania jest Marcin Dymek (nr ewidencyjny 9899), reprezentujący KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą przy ul. Inflanckiej 4A w Warszawie (nr ewidencyjny 3546).

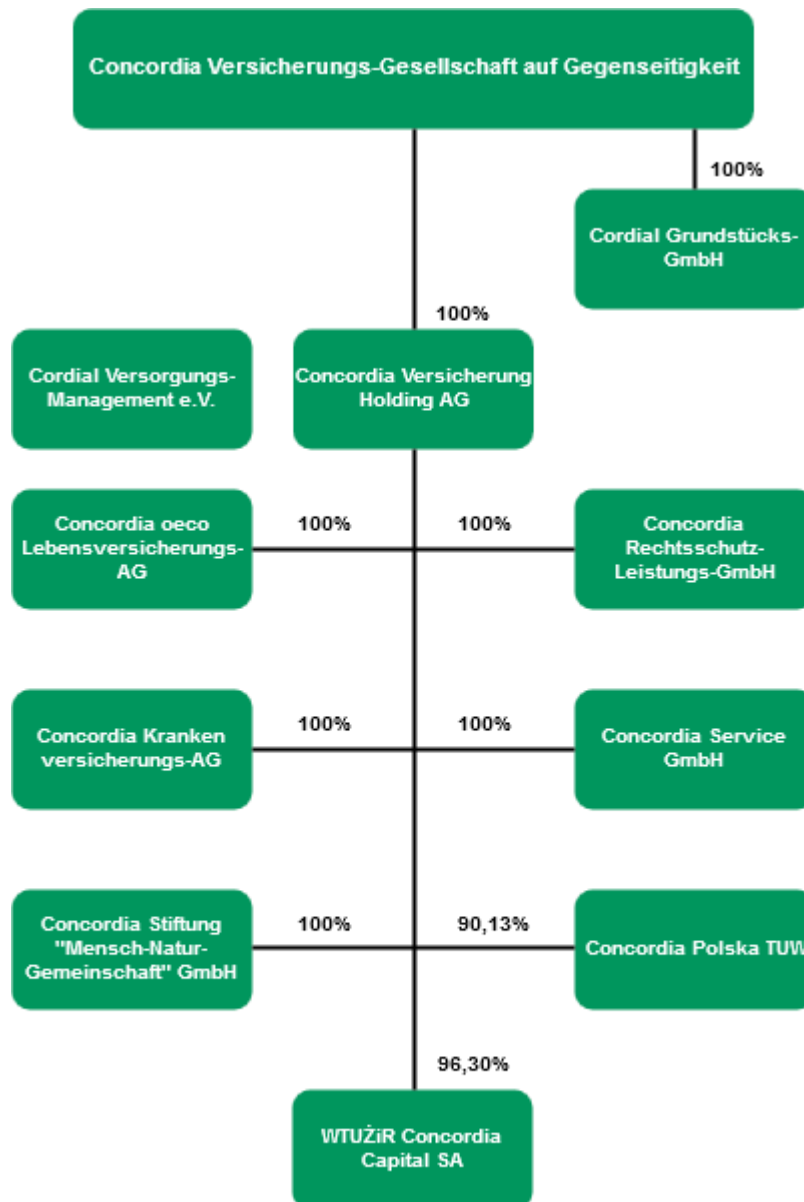
Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczną liczbę udziałów

Na dzień 31 grudnia 2017 r. jednostką dominującą posiadającą 90,13% udziałów w kapitale zakładowym wynoszącym 66 260 tys. zł jest Concordia Versicherung Holding AG z siedzibą Karl-Wiechert-Alee 55, 30625 Hanower, Niemcy.

Tabela 2. Struktura własności kapitału na dzień 31 grudnia 2017 r.

Nazwa udziałowca	Liczba udziałów	Łączna wartość opłaconych udziałów w kapitale zakładowym	Udział w kapitale	Procent głosów na WZU
Concordia Versicherung Holding AG	29 858 955	59 718	90,13%	90,13%
Vereinigte Hagel Versicherung VvaG	2 861 598	5 723	8,64%	8,64%
SGB-Bank SA	253 010	506	0,76%	0,76%
Pozostali udziałowcy	156 572	313	0,47%	0,47%
Suma	33 130 135	66 260	100%	100%

Towarzystwo uczestniczy w sprawozdaniach grupy kapitałowej, a poniższy graf przedstawia strukturę organizacyjną tej grupy – Concordia Versicherungs-Gesellschaft a.G, której formą prawną jest TUW.

Na czele koncernu stoi Concordia Versicherungs-Gesellschaft a.G., której formą prawną jest towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych (TUW). W przypadku tej formy prawnej ubezpieczający są członkami i przedstawicielami towarzystwa.

Podmiotem sporządzającym sprawozdanie finansowe na najwyższym szczeblu grupy jest jej jednostka dominująca tj. Concordia Versicherungs-Gesellschaft a.G. z siedzibą Karl-Wiechert-Alee 55, 30625 Hanower, Niemcy. Podmiotem sporządzającym skonsolidowane sprawozdanie finansowe na najniższym szczeblu grupy jest Concordia Versicherung Holding AG, która prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej.

1.1.2 Prowadzona działalność

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność ubezpieczeniową na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w następujących liniach biznesowych:

Tabela 3. Działalność prowadzona przez Towarzystwo

Numer linii biznesowej	Nazwa
1.	Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych
2.	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów
4.	Ubezpieczenia OC z tyt. użytkowania pojazdów mechanicznych
5.	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów
6.	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe
7.	Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych
8.	Ubezpieczenia OC ogólnej
9.	Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej
10.	Ubezpieczenia ochrony prawnej
11.	Ubezpieczenia świadczenia pomocy
12.	Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych
34.	Ubezpieczenia rentowe związane z umowami ubezpieczeń innych niż na życie i dot. zobowiązań ubezpieczeniowych innych niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych

Do najistotniejszych linii biznesowych, w których Towarzystwo prowadzi działalność należą:

- linia biznesowa 7, tj. ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych, obejmująca ubezpieczenia upraw rolnych, stanowiących największy portfel Towarzystwa;
- linia biznesowa 5, tj. pozostałe ubezpieczenia pojazdów, obejmująca m.in. ubezpieczenia casco maszyn rolniczych, które stanowią drugi najprężniej rozwijający się portfel.

I.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Towarzystwo działa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i nie zawiera ubezpieczeń za granicą państwa.

Istotne zdarzenia gospodarcze oraz wprowadzone w 2017 r. zmiany przepisów prawa

Rok 2017 był dla działalności ubezpieczeniowej rokiem dostosowania do unijnych regulacji zwiększających zarówno ochronę klienta, jak i kompetencje regulatora oraz zasoby pozwalające skuteczniej kontrolować i egzekwować przestrzeganie ustalonych reguł:

- **Ustawa z 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej**

Mającą na celu dostosowanie polskiego prawa do przepisów Unii Europejskiej odnoszących się do działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Zmiany dotyczą w szczególności wykonywania działalności przez wewnętrzne zakłady ubezpieczeń i wewnętrzne zakłady reasekuracji, zawierania przez krajowe zakłady ubezpieczeń umów koasekuracji dużych ryzyk umiejscowionych na terytorium innych państw Unii Europejskiej, zawierania przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń umów koasekuracji dużych ryzyk umiejscowionych na terytorium Polski.

- **Ustawa z 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym**

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2017 poz. 1089) Towarzystwo zostało, m.in. zobowiązane do spełnienia nowych wymagań dotyczących zasad powołania i funkcjonowania Komitetu Audytu. Ponadto celem ustawy jest wzmocnienie obiektywizmu i niezależności firm audytorskich oraz biegłych rewidentów oraz ograniczanie konfliktu interesów między biegłymi

rewidentami i firmami audytorskimi, a firmami badanymi. Ustawa zakłada m.in., że firmy audytorskie nie będą jednocześnie mogły świadczyć usług doradztwa podatkowego badanym klientom.

- **1 lipca 2017 r. wskutek wejścia w życie ustawy z 1 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz zmianie niektórych innych ustaw**

Od 1 lipca 2017 r. wskutek wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 1 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 poz. 2024) zlikwidowane zostały zwolnienia dla usług stanowiących element usługi ubezpieczeniowej i finansowej. Po wprowadzeniu zmian ze zwolnienia zostaną wyłączone usługi, m.in. świadczone przez podmioty trzecie na rzecz zakładów ubezpieczeń. Do takich usług zaliczane będą usługi likwidacji szkód, które świadczone odrębnie nie stanowią usługi ubezpieczeniowej ani usługi pośrednictwa. Czynności wykonywane przez Towarzystwo podlegają zwolnieniu, jednak tak jak wspomniano, zmiany objęły podmioty i osoby współpracujące.

Istotne zdarzenia w obszarze zarządzania ryzykiem

- W zakresie redukcji ryzyk operacyjnych istotnym wydarzeniem było uruchomienie profesjonalnego, zapasowego centrum danych DRC (ang. *Disaster Recovery Center*). Centrum spełnia najwyższe standardy bezpieczeństwa fizycznego i środowiskowego.
- W celu ograniczenia istotnego ryzyka, jakim jest wyciek danych zakład wdrożył rozwiązania techniczne uniemożliwiające transfer danych przez pamięci przenośne, a także systemy DLP (ang. *Data Leak Protection*) dla poczty elektronicznej i SIEM (ang. *System Information Event Monitoring*).

Inne zdarzenia mające wpływ na poprawę jakości pracy oraz danych

W trakcie roku wprowadzono szereg usprawnień technologicznych oraz automatyzacji procesów, które mają bezpośredni wpływ na jakość oferowanych usług oraz procesów ich obsługi. Jednym z kluczowych procesów optymalizacyjnych wdrożonych w 2017 r. był Bezpapierowy Obieg Polis (BOP) w Systemie Obsługi Sprzedaży Rubinet (partnerzy, procesy). Zmniejsza on koszty Towarzystwa (wysyłka, archiwizacja, skanowanie), a Pośrednikowi skraca czas potrzebny na rozliczanie dokumentów.

Kolejnym z procesów optymalizacyjnych było zwiększenie skuteczności działania Centrum Wsparcia Pośrednika (CWP) oraz Infolinii (partnerzy, klienci). Poprzez zautomatyzowanie niektórych procesów w tym obszarze, możliwe było znalezienie zasobów umożliwiających dwukrotne powiększenie zespołów Infolinii Klientkiej i Centrum Wsparcia Pośrednika. Pozwala to większej liczbie Pośredników i Klientów kontaktować się z Concordią, uzyskując jednocześnie rozwiązanie już w pierwszym kontakcie.

Optymalizacji uległ także proces obsługi zapytań w ramach Systemu Obsługi Sprzedaży Rubinet.

W 2017 r. przeprowadzono audyt wewnętrzny zadań poszczególnych jednostek Concordii pod kątem ich powielania się, mający na celu zidentyfikowanie takich procesów, określenie działań zaradczych, wyznaczenie osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary, a następnie przygotowanie raportu, na podstawie którego podejmowane są decyzje dotyczące struktury i zakresów odpowiedzialności.

Wyniki z działalności ubezpieczeniowej

Nadrzędnym celem w procesie tworzenia produktów Concordii jest dbałość o ich rentowność oraz atrakcyjność z punktu widzenia Klienta, tj. prostotę i przejrzystość konstrukcji, przy jednoczesnej optymalizacji sprzedażowo-usługowej, dostosowanej do różnych kanałów sprzedaży. Realizacji założenia służy powołanie Komitetu Produktowego oraz systematyczny przegląd produktów. Jednocześnie powołano Biuro Aktuariatu Produktowego, które monitoruje stosowane taryfy składek ubezpieczeniowych obejmujących porównania z poziomami rynkowymi, a także proces tworzenia nowych produktów zgodnych ze strategią Towarzystwa.

Wyniki zaprezentowane w tej części sprawozdania są zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu statutowym.

Tabela 4. Wyniki z działalności ubezpieczeniowej za 2016 i 2017 r. (dane w tys. zł)

Wyszczególnienie	2016	2017
Wynik techniczny	-3 079	29 932
Wynik z działalności lokacyjnej	7 881	5 455
Pozostałe przychody operacyjne	2 745	2 179
Pozostałe koszty operacyjne	2 216	2 649
Podatek dochodowy	-247	-420
Zysk netto	5 577	35 337

Zaplanowany na 2017 r. wynik +3,6 mln zł, zakładał 7% wzrost składki przypisanej w porównaniu do 2016 r. Był to najlepszy rok w historii Towarzystwa, zakończony zarówno wyższymi przychodami w postaci składki przypisanej, jak i wyższym wynikiem finansowym netto, który ostatecznie osiągnął poziom +35,4 mln zł. Bardzo pozytywny wkład do tego wyniku miały, w pierwszej kolejności, ubezpieczenia upraw i casco, w przypadku których łączny wynik techniczny wyniósł +34,4 mln zł. Kluczowa dla bardzo wysokich zysków obu grup była niska szkodowość. Wart podkreślenia jest pozytywny wynik techniczny ubezpieczeń OC, zarówno komunikacyjnych (gr. 10), jak i pozostałych (gr. 13). Jedynie dwie grupy ubezpieczeń odnotowały stratę techniczną w 2017 r. – 8 i 17. W przypadku ubezpieczeń od ognia i innych zdarzeń losowych, zdecydowanie niekorzystny wpływ miały huraganowe wiatry, które dotknęły w sierpniu i październiku 2017 r. zachodnią część Polski.

Tabela 5. Wyniki z działalności operacyjnej w podziale na linie biznesowe za 2017 r. (dane w tys. zł)

Linia biznesowa	Składka przypisana brutto	Składka zarobiona brutto	Odszkodowania brutto	Regresy i odzyski (ujęte w odszkodowaniach)	Koszty likwidacji szkód (ujęte w odszkodowaniach)	Salda rozliczeń reasekuracji	Koszty działalności ubezpieczeniowej
1	12 707	12 646	2 675	0	447	145	6 823
2	61	64	0	0		30	26
4	34 410	35 246	20 521	-216	1 274	1 296	8 860
5	87 456	90 833	35 974	-88	1 582	427	35 141
6	46	37	14	0	1	1	16
7	235 272	220 669	101 072	-593	7 722	60 150	17 238
8	16 939	13 868	6 059	-15	821	4 613	4 122
9	847	841	3	0	2	423	139
10	5 670	7 902	314	-24	51	0,00	6 796
11	4 334	3 950	1 504	0	1 504	456	1 349
12	5 147	5 004	654	0	63	1 783	2 379
Suma	402 889	391 058	168 791	-935	13 465	69 324	82 888

Tabela 6. Wyniki z działalności operacyjnej w podziale na linie biznesowe za 2016 r. (dane w tys. zł)

Linia biznesowa	Składka przypisana brutto	Składka zarobiona brutto	Odszkodowania brutto	Regresy i odzyski (ujęte w odszkodowaniach)	Koszty likwidacji szkód (ujęte w odszkodowaniach)	Salda rozliczeń reasekuracji	Koszty działalności ubezpieczeniowej
1	188	190	0	0	0	115	72
2	12 875	11 071	2 372	0	185	66	5 455
4	30 637	19 716	14 293	-149	2 175	1 138	5 902
5	81 292	73 401	28 713	-171	1 229	8 694	21 656
6	32	29	0	0	0	-1	31
7	212 436	226 193	246 237	-469	9 441	-82 357	18 268
8	12 942	13 183	5 589	-14	1 087	2 528	4 157
9	749	806	-14	-14	0	409	177
10	5 504	9 459	484	-7	47	0	9 035
11	3 521	2 914	799	0	799	390	1 048
12	4 153	6 233	1 006	0	6	581	3 017
Suma	364 329	363 195	299 479	-824	14 969	-68 437	68 818

Składka przypisana brutto

Składka przypisana brutto w porównaniu do 2016 r. wzrosła o 10,6%, co w obliczu trwającej na rynku dużej konkurencyjności cenowej w ubezpieczeniach majątkowych, jest wynikiem satysfakcjonującym. Wielkość przypisu wygenerowanego przez Towarzystwo wzrosła z 364,3 mln zł w 2016 r. do 402,9 mln zł w 2017 r. (tj. o 38,6 mln zł). Po raz pierwszy w historii Towarzystwo przekroczyło barierę 400 mln zł przychodów w ciągu roku. Plan zbioru składki został zrealizowany w 103,3%. Największy wpływ na ww. liczbę miał dynamiczny wzrost składki w ubezpieczeniach upraw (o 21,7 mln zł, czyli 13,5% r/r). Drugą w kolejności grupą ubezpieczeń o najszybszym wzroście składki były ubezpieczenia casco, których portfel zwiększył się o 6,2 mln zł, czyli o 7,6% rok do roku. Utrzymany został wzrost składki także w OC komunikacyjnym, choć już nie tak dynamiczny jak w 2016 r. Składki w tej grupie ubezpieczeń przyrosły o 3,8 mln zł, czyli o 12,3%. Zauważalny wzrost przychodów odnotowano również w przypadku ubezpieczeń od ognia i innych zdarzeń losowych. Bez uwzględnienia polis frontingowych (czyli polis w pełni reasekurowanych) i nielicznych polis ubezpieczenia upraw od ryzyka ognia, portfel w gr. 8 wzrósł rok do roku o 3,4 mln zł, czyli o 9,8%.

Wskaźnik szkodowości

Wskaźnik szkodowości brutto, bez uwzględnienia wpływu rezerwy na ryzyko niewygaśnięte, był w 2017 r. prawie dwukrotnie niższy niż rok wcześniej – spadł z 86,3% w 2016 r. do 43,5% w 2017 r. Coraz mniejszy wpływ na wartość tego wskaźnika mają ubezpieczenia frontingowe, które są w pełni reasekurowane. Ze względu na największy udział w portfelu, główny wpływ na szkodowość miały wyniki grupy 9, w tym znacznie niższa od planowanej ilość i wysokość szkód w ubezpieczeniach upraw. Wskaźnik szkodowości brutto dla upraw w 2017 r. wyniósł 31,1% w porównaniu do 139,4% w 2016 r. Niska szkodowość została utrzymana również w ubezpieczeniach casco (gr. 3) – szkodowość spadła z 48,5% w 2016 r. do 47,0% na koniec 2017 r.. Znaczny wzrost wskaźnika szkodowości odnotowano natomiast w gr. 8 (ogień i inne zdarzenia losowe), mianowicie zmianę z 59,2% w 2016 r. do 129,7% na koniec 2017 (bez uwzględnienia polis frontingowych). Tak znaczne pogorszenie wyników w 2017 r. miało swoją przyczynę w trzech kolejnych falach zgłoszeń szkód, będących następstwem huraganowych wiatrów, które przeszły nad zachodnią Polską w sierpniu i październiku 2017 r.

Koszty administracyjne

Wzrostowi składki przypisanej towarzyszył wyraźny wzrost kosztów administracyjnych, który jest w pewnej mierze spowodowany kosztami kampanii wizerunkowej, którą Concordia Polska po raz pierwszy w swej historii przeprowadziła na taką skalę w IV kwartale 2017 r. W efekcie odnotowano w 2017 r. wzrost stopy kosztów administracyjnych o 1,1 pkt proc. – z 6,7% w 2016 r. do 7,8% w 2017 r.

Koszt akwizycji

Koszty akwizycji wzrosły w 2017 r. o 3,9 mln zł, przy czym za wzrost w wysokości 1,2 mln zł odpowiedzialne są prowizje i inne bezpośrednie koszty akwizycji, a za pozostałe 2,7 mln zł odpowiadają koszty stałe akwizycji. Wskaźnik kosztów akwizycji, liczony jako stosunek kosztów akwizycji do składki zarobionej brutto, zmniejszył się o 1,0 punkt procentowy do wartości 23,0% (w 2016 r. wskaźnik ten wynosił 24,0%). Udział prowizji w składce zmalał z 20,4% w 2016 r. do 19,0% w 2017 r. Główną przyczyną tego stanu rzeczy jest dynamiczny wzrost portfela ubezpieczeń upraw i ubezpieczeń komunikacyjnych, charakteryzujących się stosunkowo niskimi kosztami pośrednictwa.

Koszty prowadzenia działalności ubezpieczeniowej

Koszty prowadzenia działalności ubezpieczeniowej, czyli suma kosztów administracyjnych i kosztów akwizycji pomniejszona o prowizje należne od reasekuratorów, wyniosły w 2017 r. 82,9 mln zł, co oznacza wzrost o 14,1 mln zł w stosunku do roku poprzedniego, kiedy koszty te były na poziomie 68,8 mln zł.

Reasekuracja

W porównaniu do 2016 r., warunki cenowe umów reasekuracji w zakresie ubezpieczenia upraw uległy pogorszeniu, z uwagi na wystąpienie w 2016 r. zjawiska złego przezimowania i towarzyszące mu zgłoszenia dużej liczby i wartości szkód. Odnotowano natomiast kolejny spadek stawki w umowie nieproporcjonalnej OC posiadaczy pojazdów. Pozostałe umowy pozostały na podobnym poziomie cenowym.

Łączny wynik na udziale reasekuratorów z tytułu umów obowiązujących w Concordii Polska TUW, w 2017 r., wyniósł 69,0 mln zł, wobec odnotowanej w 2016 r. straty na udziale reasekuratorów w wysokości 59,7 mln zł. Największy zysk na wyniku reasekuratora odnotowano w ubezpieczeniach upraw (65,5 mln zł), ze względu na rekordowo niski poziom szkodowości, zaś największa strata dotyczyła ubezpieczeń majątkowych w grupie 8 (-17,6 mln zł), gdzie odnotowano jednocześnie większą liczbę szkód katastroficznych oraz dużych szkód jednostkowych.

I.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Działalność lokacyjna za rok 2017 przyniosła przychody w wysokości 11,9 mln zł, co dało rentowność na poziomie 3,4%. Rentowność portfela inwestycji wyliczona została jako stosunek wielkości przychodów odsetkowych do średniomiesięcznej wartości portfela lokat w 2017 r. Wynik udało osiągnąć się przy zachowaniu niskiej zmienności portfela oraz wysokiej płynności aktywów.

Wielkość przychodu 11,9 mln zł obejmuje zarówno wyniki ujmowane w rachunku wyników, jak i zmiany w kapitale własnym.

Tabela 7. Przychody i koszty działalności lokacyjnej za 2016 i 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	2016	2017
I. Przychody z lokat	8 444	6 228
1. Przychody z lokat w nieruchomości	0	0
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	26	39
2.1. z udziałów i akcji	26	39
3. Przychody z innych lokat finansowych	3 797	2 505

Pozycja	2016	2017
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	46	0
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	3 190	2 222
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	561	284
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	4 621	3 684
II. Niezrealizowane zyski z lokat	0	0
III. Koszty działalności lokacyjnej	563	773
1. Koszty utrzymania nieruchomości	0	0
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	561	773
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	0	0
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	2	0
Wyniki z lokat	7 881	5 455

Rok 2017 przyniósł satysfakcjonujące wyniki działalności lokacyjnej w postaci rentowności 3,4%, pomimo bardzo konserwatywnej, stawiającej na płynność i bezpieczeństwo struktury portfela. Najważniejszym elementem portfela przez większość tego okresu były obligacje skarbowe, o zróżnicowanym terminie zapadalności. Wielkość portfela na koniec grudnia 2017 r. wynosiła 384,2 mln zł, z czego 72,2% lokowane było bezpośrednio przez zakład, zaś 27,8% zostało powierzone w ramach usługi asset management profesjonalnemu podmiotowi Union Investment TFI S.A. (UI). W portfelu UI 64,2% aktywów stanowiły obligacje skarbowe, ponad 25,4% obligacje korporacyjne oraz pozostałe 10,4% obligacje komunalne. W części portfela zarządzanego bezpośrednio, obligacje stanowiły 90,3%, z czego 70,9% to obligacje skarbowe zaś 19,4% obligacje korporacyjne (poprzez fundusze płynnościowe – obligacje o okresie do wykupu nieprzekraczającym roku i wysokiej jakości kredytowej oraz przez fundusz obligacji globalnych). 2,4% stanowiły udziały nienotowane w spółkach, 3,0% zostało ulokowane w depozytach (2,2% w aktywach łącznie). Duży udział obligacji, o krótszym okresie zapadalności i zmiennym kuponie, pozwolił zredukować zmienność i jednocześnie zapewnić oczekiwaną rentowność. Duży popyt na instrumenty o duration poniżej 1 roku przy ograniczonej podaży, tak ze strony Ministerstwa Finansów, jak i przedsiębiorstw, zaowocował wzrostem wyceny tych aktywów.

Biuro Inwestycji, decydując się na alokację w instrumenty na krótkim odcinku krzywej rentowności, miało również na celu zapewnienie nie tylko bieżącej płynności, ale również umożliwienie sobie nabycia obligacji o dłuższych terminach na koniec roku, gdy tradycyjnie taniej jest kupić tego typu instrumenty dłużne niż ma to miejsce w przypadku obligacji zapadających w okresie krótszym niż 365 dni. Podwyższona zmienność towarzyszyła obligacjom stałokuponowym, gdzie dla benchmarku (POGB10YR Index) 10-letnich skarbowych papierów poruszała się ona w przedziale pomiędzy 3,129 a 3,944 p.p. Biuro Inwestycji nie alokowało znaczących środków w tego typu aktywa. Po raz pierwszy portfel został również zdywersyfikowany geograficznie poza rynek polski, za pośrednictwem funduszu obligacji globalnych zarządzanego przez JP Morgan Asset Management.

Tabela 8. Struktura portfela lokat sporządzona dla celów wypłacalności (dane w tys. zł)

Rodzaj lokaty	2016	2017
Lokaty w jednostkach podporządkowanych (udziały kapitałowe)	804	888
Akcje – nienotowane	5 219	5 608
Obligacje rządowe i komunalne	245 174	139 656
Obligacje korporacyjne	26 474	61 661
Fundusze inwestycyjne	39 904	167 950
Depozyty bankowe inne niż środki pieniężne	15 674	8 405
Suma	333 249	384 169

I.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Wyniki z pozostałej działalności obejmują pozostałe koszty oraz przychody operacyjne (kalkulacje zgodne z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego).

Tabela 9. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności (dane w tys. zł)

Główne pozycje	2016		2017	
	Pozostałe koszty operacyjne	Pozostałe przychody operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Pozostałe przychody operacyjne
Zastępcza likwidacja szkód	272	305	437	437
Przychody i koszty finansowe	127	2	151	4
Pozostałe przychody i koszty	329	769	1 117	702
Rozwiązane rezerwy	0	1 357		276
Odsetki od pożyczki podporządkowanej	1 000	0	945	0
Różnice kursowe	488	311	0	760
Suma	2 216	2 745	2 649	2 179

Informacje na temat zysków i strat bezpośrednio ujmowanych w kapitale własnym

W sprawozdaniu statutowym w kapitałach własnych ujmowane są wyniki z przeszacowania dłużnych papierów wartościowych odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wynik ten wyniósł 700 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 5 291 tys. zł. Wzrost w wysokości 4 591 tys. zł wynika z zaangażowania Towarzystwa w lokaty kwalifikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży, dla których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny.

Tabela 10. Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny (dane w tys. zł)

Rodzaj instrumentu	2016	2017
Instrumenty dłużne	-707	1 956
Udziały i akcje	393	763
Fundusze inwestycyjne	1 014	2 572
Suma	700	5 291

Dodatkowe informacje

- W 2017 r. Towarzystwo nie korzystało z leasingu operacyjnego oraz finansowego.
- Towarzystwo nie prowadzi inwestycji związanych z sekurytyzacją.
- Informacje o transakcjach z podmiotami powiązanymi kapitałowo.

Transakcje ze spółkami powiązanymi kapitałowo

Dnia 4 listopada 2015 r. Towarzystwo zawarło umowę pożyczki podporządkowanej z CONCORDIA Versicherung Holding AG w wysokości 3 mln euro z możliwością jej spłaty po upływie 5 lat.

Wartość kapitału pożyczki powiększonej o odsetki wynosi:

Tabela 11. Wartość pożyczki podporządkowanej (dane w tys. zł)

2016	2017
13 379	12 613

Pozostałe istotne transakcje ze spółkami powiązanymi

Tabela 12. Pozostałe istotne transakcje ze spółkami powiązanymi (dane w tys. zł)

Podmiot	przychody w 2017 r.	koszty w 2017 r.	refaktury w 2017 r.	inwestycje finansowe	saldo należności na 31.12.2017 r.	saldo zobowiązań na 31.12.2017 r.
Concordia Capital SA	0	14	2 212	0	186	0
Spółdzielcza Grupa Bankowa SGB	12	304	0	6 670	6 124	570
Concordia Innowacje sp. z o.o.	5	34	0	50	50	4

Podmiot	przychody w 2016 r.	koszty w 2016 r.	refaktury w 2016 r.	inwestycje finansowe	saldo należności na 31.12.2016 r.	saldo zobowiązań na 31.12.2016 r.
Concordia Capital SA	0	9	1 892	0	149	0
Spółdzielcza Grupa Bankowa SGB	46	297	5	6 607	6 101	17
Concordia Innowacje sp. z o.o.	7	40	0	50	50	2

I.5 Wszelkie inne informacje

Wszystkie istotne informacje dotyczące działalności Towarzystwa zostały zawarte w sekcjach I.1-I.4.

Rozdział II

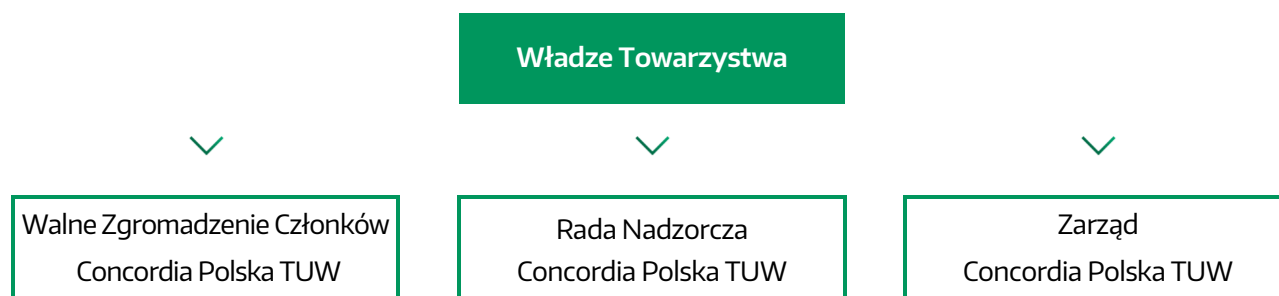
System zarządzania

II.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

Struktura organizacyjna Towarzystwa jest adekwatna do skali prowadzonej działalności i pozwala na realizację celów strategicznych i należyte prowadzenie działalności. W jej ramach wydzielone zostały jednostki organizacyjne centrali odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań operacyjnych, a także podstawowe terenowe jednostki biznesowe w postaci oddziałów i przedstawicielstw. Towarzystwo prowadzi swą działalność również przy współpracy z siecią reprezentujących firmę agentów i osób wykonujących czynności agencyjne.

Towarzystwo realizuje swą działalność w oparciu o Statut przyjęty w 1998 r. przez członków założycieli.

Wśród istotnych zmian w systemie zarządzania w 2017 r. należy rozpoczęcie funkcjonowania Komitetu Zarządzania Jakością Danych, powołanie Komitetu Zarządzania Kapitałem oraz zmianę statutu Towarzystwa, zawierającego skrócenie kadencji Rady Nadzorczej do 3 lat.

Walne Zgromadzenie Członków

Walne Zgromadzenie Członków jest najwyższym organem władzy Towarzystwa.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności następujące obszary:

- 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań finansowych oraz sprawozdania rocznego Zarządu i Rady Nadzorczej
- 2) rozpatrywanie wniosków Zarządu w sprawie podziału zysku lub pokrycia strat oraz podejmowanie uchwał w tym względzie,
- 3) udzielanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi pokwitowania z wykonania przez nich obowiązków,
- 4) tworzenie i likwidacja funduszy i rezerw,
- 5) podejmowanie uchwał w sprawach zmian statutu,
- 6) podejmowanie uchwały w sprawie likwidacji towarzystwa,
- 7) ustalanie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej,
- 8) zatwierdzanie regulaminu Rady Nadzorczej,
- 9) wybór Członków Rady Nadzorczej;
- 10) ustalenie składu ilościowego Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza jest organem kolegialnym, nadzorującym i kontrolnym Towarzystwa. Działania Rady Nadzorczej normuje Regulamin Rady Nadzorczej Concordii Polska TUV oraz przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

Dnia 21 grudnia 2017 r. zarejestrowano zmianę statutu w KRS, wedle którego Rada Nadzorcza składa się z minimum 5 Członków. Kadencja Członka trwa 3 lat. Obecny skład Rady Nadzorczej został powołany według poprzedniego statutu i kadencja obecnych Członków trwa 5 lat. W obecnej kadencji Rada Nadzorcza liczy 8 Członków.

RADA NADZORCZA CONCORDII POLSKA TUW

skład na 31 grudnia 2017 r.

PRZEWODNICZĄCY

Henning Mettler

WICEPRZEWODNICZĄCY

Dr Rainer Langner

Johannes Grale

CZŁONKOWIE

Wolfgang Glaubitz

Lothar See

Walter Sailer

Robert Tórz

Paweł Pyzik

Zakresy zadań Rady Nadzorczej określa Statut Towarzystwa i należą do nich:

- zatwierdzanie zasad organizacji związków wzajemności członkowskiej,
- wyrażanie zgody na zakup i sprzedaż nieruchomości przez Towarzystwo,
- powoływanie i odwoływanie Prezesa Zarządu oraz pozostałych Członków Zarządu,
- ustalenie regulaminu Zarządu,
- ustalenie wysokości wynagrodzenia dla Członków Zarządu,
- podejmowanie uchwał o ustaleniu bonifikat do składek z uwzględnieniem wyników finansowych poszczególnych związków wzajemności członkowskiej; wejście w życie tych uchwał jest uzależnione od zatwierdzenia ich przez najbliższe Walne Zgromadzenie,
- wybieranie na wniosek Zarządu biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego,
- zatwierdzanie planu działalności i planu finansowego na rok następny,
- dokonywanie z upoważnienia Walnego Zgromadzenia zmian o charakterze redakcyjnym w jego uchwałach.
- dokonywanie z upoważnienia Walnego Zgromadzenia zmian o charakterze redakcyjnym w jego uchwałach.

Rada Nadzorcza działa w sposób kolektywny i nie ma formalnego podziału obowiązków pomiędzy jej Członków. Wszystkie decyzje podejmowane na szczeblu Rady Nadzorczej są dokumentowane w postaci pisemnych uchwał Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza Towarzystwa w 2017 r. zebrała się trzykrotnie, a z posiedzeń tych sporządzono protokoły.

Rada Nadzorcza realizuje swą funkcję między innymi poprzez zaimplementowany system raportowania, obejmujący między innymi dostarczanie Członkom Rady Nadzorczej następujących informacji:

- wyniki finansowe towarzystwa,
- stopień realizacji planów finansowych,
- wskaźnik pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi,
- wskaźnik pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego środkami własnymi,
- działalność lokacyjna,
- realizacja planów personalnych,

- realizacja planów kontroli wewnętrznej i audytu.

System raportowania ma charakter cykliczny i odbywa się w zależności od typu informacji w cyklach miesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych. W zależności od potrzeb, Rada Nadzorcza otrzymuje wymagane informacje ad hoc.

Zarząd

Zgodnie z zapisami Statutu Towarzystwa Zarząd składa się z co najmniej 2 osób. Członków Zarządu wybiera i odwołuje Rada Nadzorcza. Kadencja Członków Zarządu trwa 3 lata. W 2017 r. skład organu zarządzającego przedstawiał się następująco:

- Jacek Smolarek Prezes Zarządu
- Grzegorz Kukla Członek Zarządu
- Michael Lösche Członek Zarządu
- Paweł Zawisza Członek Zarządu

Zarząd wykonuje wszelkie uprawnienia w zakresie zarządzania Towarzystwem, niezastrzeżone przepisami prawa lub postanowieniami Statutu dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej. Do reprezentowania Towarzystwa uprawnieni są dwaj Członkowie Zarządu działający łącznie lub jeden Członek Zarządu działający łącznie z prokurentem. Regulamin Zarządu zatwierdza Rada Nadzorcza. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu.

Wszystkie decyzje podejmowane na szczelbu Zarządu są dokumentowane w postaci pisemnych uchwał Zarządu, a z posiedzeń sporządzane są protokoły.

Podział obowiązków pomiędzy poszczególnych Członków Zarządu zatwierdza Rada Nadzorcza.

ZARZĄD CONCORDII POLSKA TUV

Jacek Smolarek
Prezes Zarządu

Podział obowiązków – 2017 r.

Inwestycje
Kontrola i Audyt Wewnętrzny
Biuro Prawne
Informatyka
Kadry i Płace
Obsługa
Administracja
Zarządzanie Projektami

Grzegorz Kukla
Członek Zarządu

Ubezpieczenia (poza Rolnymi) i Ocena Ryzyka
Zarządzanie Ryzykiem
Aktuariat
Reasekuracja
Finanse i Księgowość
Windykacja
Kontroling

Michael Lösche
Członek Zarządu

Ubezpieczenia Rolne
Likwidacja Szkód

Paweł Zawisza
Członek Zarządu

Sprzedaż
Wsparcie Sprzedaży
Marketing i PR

Komitety

W 2017 r. w Towarzystwie funkcjonowały następujące komitety:

- **Komitet Audytu** – do jego zadań należy: monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem m.in. poprzez zatwierdzanie planu audytów wewnętrznych na kolejny rok oraz zapoznawanie się z ustaleniami poczynionymi podczas przeprowadzonych kontroli wewnętrznych i audytów, a także monitorowanie terminowości wykonania zadań audytowych i kontrolnych, monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej m.in. poprzez nadzorowanie obszarów wskazanych przez biegłego rewidenta jako szczególnie narażone na ryzyko, monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- **Komitet Zarządzania Ryzykiem** - odpowiada za: ocenę, monitorowanie i kontrolę ryzyka zakładu, elastyczne reagowanie na pojawiające się nowe ryzyka w działalności organizacji i ich minimalizację, składanie okresowych raportów Zarządowi z działalności Komitetu;
- **Komitet Personalny** – zajmujący się kwestiami dot. umów pomiędzy Towarzystwem a Członkami Zarządu;
- **Komitet Inwestycyjny** – zajmujący się analizą istniejących i przyszłych inwestycji oraz nakreślaniem i akceptacją strategii inwestycyjnej realizowanej przez Towarzystwo;
- **Komitety produktowy i projektowy** – zajmujące się planowaniem wprowadzania produktów, priorytetyzacją i oceną skutków biznesowych nowych produktów i projektów;
- **Komitet Zarządzania Jakością Danych** – zajmuje się nadzorem nad procesem zapewnienia jakości danych – oceną jakości danych, analizą problemów związanych z jakością danych, a także formułowaniem rekomendacji usprawniających ten proces;
- **Komitet Zarządzania Kapitałem** – określa podstawowe założenia planowania kapitałowego, rekomenduje działania w zakresie zarządzania kapitałem, w tym działania dotyczące utrzymywania bezpiecznego poziomu i optymalnej struktury środków własnych.

Działalność komitetów podlegała ścisłemu nadzorowi ze strony Zarządu i Rady Nadzorczej, realizowanemu w oparciu o przyjęty w Towarzystwie system raportowania, a także w oparciu o cykliczne spotkania członków/przedstawicieli komitetów z Zarządem i Radą Nadzorczą.

Ponadto w odniesieniu do Komitetu Audytu Concordii Polska TUW, zakład ubezpieczeń stosuje się do wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego dotyczących funkcjonowania komitetów audytu w jednostkach nadzorowanych.

Na koniec 2017 r. skład Komitetu Audytu był tożsamy ze składem Rady Nadzorczej.

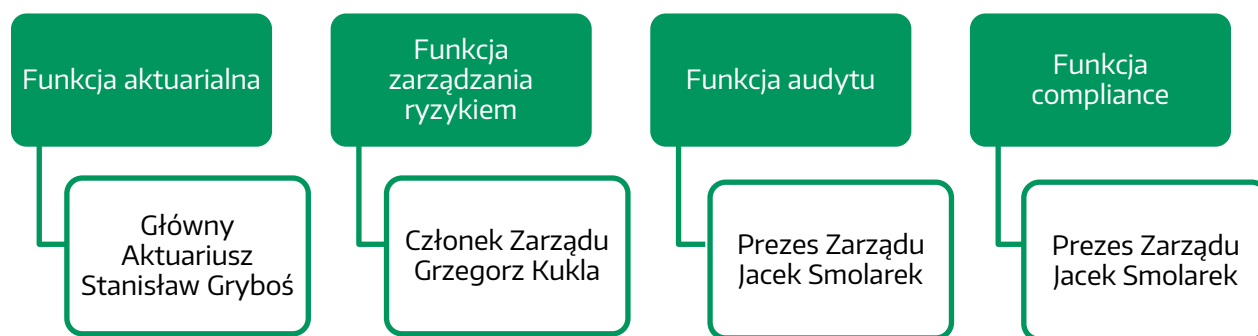
Kluczowe funkcje

Na kluczowe funkcje w Concordii Polska TUW składają się:

- funkcja aktuarialna,
- funkcja audytu,
- funkcja compliance,
- funkcja zarządzania ryzykiem.

Realizacja kluczowych funkcji zorganizowana została poprzez powołanie dedykowanych jednostek organizacyjnych. Zakład ubezpieczeń zapewnił należyty poziom kompetencji pracowników realizujących kluczowe funkcje (elementy te podlegają weryfikacji na etapie nawiązywania współpracy, jak i monitorowane są w jej trakcie).

Na dzień 31.12.2017 r. kluczowe funkcje zakładu ubezpieczeń nadzorowane były odpowiednio:

Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna pełniona jest przez wszystkich pracowników Biura Aktuariatu Finansowego. Główne obowiązki funkcji aktuarialnej obejmują wycenę rezerw dla celów wypłacalności (w tym weryfikację jakości, dokładności i kompletności danych), wycenę rezerw technicznych dla celów rachunkowości, sprawozdawczość do Zarządu i Rady Nadzorczej, ocenę wiarygodności i adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia, ocenę adekwatności programu reasekuracji oraz modelowanie ryzyka w wycenie wymogu kapitałowego.

Funkcja aktuarialna ma zapewniony dostęp do wszystkich źródeł informacji i osób koniecznych do wypełniania swoich zadań. Funkcja aktuarialna raportuje do Członka Zarządu. System motywacyjny Biura Aktuariatu Finansowego jest skonstruowany w sposób zapewniający brak konfliktu interesów w stosunku do zadań, którymi się zajmuje.

Funkcja zarządzania ryzykiem

Funkcja zarządzania ryzykiem pełniona jest przez Menedżera ds. Zarządzania Ryzykiem stojącego na czele Biura Zarządzania Ryzykiem. Biuro nadzoruje funkcjonujący system zarządzania ryzykiem, a także wspiera właścicieli obszarów biznesowych w bieżącym zarządzaniu ryzykiem. Biuro Zarządzania Ryzykiem jest odpowiedzialne za koordynowanie polityki zarządzania ryzykiem, za realizację czynności kontrolujących poziom ryzyka oraz opracowanie metod jego oceny. W szczególności odpowiedzialne jest za tworzenie i realizację polityki zarządzania ryzykiem powodzi oraz zwoływanie i przeprowadzanie posiedzeń Komitetu Zarządzania Ryzykiem.

Funkcja zarządzania ryzykiem ma w Polityce Zarządzania Ryzykiem zagwarantowane prawo do:

- dostępu do wszelkich dokumentów niezbędnych, analiz i danych niezbędnych do realizacji funkcji zarządzania ryzykiem,
- uzyskiwania od Członków Zarządu, kierowników i pracowników wszelkich niezbędnych informacji i wyjaśnień,
- bezpośredniego dostępu do komunikacji z Zarządem i Radą Nadzorczą w celu przekazywania istotnych informacji z zakresu zarządzania ryzykiem,
- dostępu do środków technicznych i finansowych umożliwiających efektywne zarządzanie ryzykiem.

Menedżer ds. Zarządzania Ryzykiem raportuje do Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem i Komitetu Audytu, a także składa roczne sprawozdanie z działalności Komitetu Zarządzania Ryzykiem przed Zarządem.

System motywacyjny Biura Zarządzania Ryzykiem jest skonstruowany w sposób zapewniający brak konfliktu interesów w stosunku do zadań, którymi się zajmuje.

Funkcja compliance

Za nadzór nad realizacją compliance w Towarzystwie odpowiada Compliance Officer oraz centralna komórka compliance (Biuro Prawne). Compliance Officer jest odpowiedzialnym właścicielem funkcji compliance w Towarzystwie.

Funkcja zapewnienia zgodności obejmuje:

- doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Towarzystwa w zakresie zgodności z przepisami prawa;
- ocenę możliwego wpływu wszelkich zmian otoczenia prawnego na operacje Towarzystwa;
- określenie i ocenę ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Towarzystwo standardów postępowania.

Funkcja compliance odpowiedzialna jest też za podnoszenie świadomości otoczenia prawnego wśród pracowników i koordynację działań w zakresie zapewniania zgodności. Funkcja raportuje bezpośrednio do Zarządu i Komitetu Audytu. System motywacyjny pracowników Biura Prawnego jest skonstruowany w sposób zapewniający brak konfliktu interesów w stosunku do zadań, którymi się zajmują.

Funkcja audytu wewnętrznego

Funkcja audytu wewnętrznego pełniona jest przez Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego. Rola audytu wewnętrznego polega na badaniu i ocenianiu adekwatności, skuteczności i efektywności procesów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz dostarczaniu Zarządowi rozsądnego zapewnienia o ich skuteczności. Badając system kontroli funkcjonujący w jednostkach organizacyjnych, audyt wewnętrzny wskazuje na słabości tego systemu, całkowity brak kontroli lub nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu.

Audytor wewnętrzny ma zagwarantowane prawo:

- dostępu do wszelkich dokumentów niezbędnych do realizacji funkcji audytu wewnętrznego,
- dostępu do pomieszczeń audytowanej jednostki w celu realizacji zadań audytowych,
- dostępu do wszystkich pracowników oraz wszelkich innych źródeł informacji potrzebnych do przeprowadzenia audytu wewnętrznego,
- uzyskiwać od kierowników i pracowników jednostek audytowanych wszelkie niezbędne informacje i wyjaśnienia,
- uzyskania wsparcia w zakresie zasobów do przeprowadzania audytów poprzez udział zewnętrznych audytorów.

Jednostka audytu wewnętrznego przynajmniej raz do roku przedstawia sprawozdanie ze swojej działalności Radzie Nadzorczej/Komitetowi Audytu i Prezesowi Zarządu.

System motywacyjny Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego jest skonstruowany w sposób zapewniający brak konfliktu interesów w stosunku do zadań, którymi się zajmuje.

Ocena adekwatności systemu zarządzania pod kątem charakteru, skali złożoności ryzyk charakterystycznych dla Zakładu

Wszystkie kluczowe funkcje są prawidłowo realizowane i umieszczone w strukturze organizacyjnej. W Towarzystwie funkcjonuje system kontroli zapewniający funkcjonowanie zgodne z przepisami prawa i pozwalające na bieżąco oceniać realizację celów strategicznych. Kluczowe obszary są wyposażone w wystarczającą ilość zasobów. Opracowana strategia uwzględnia możliwości finansowe i zasobowe, a także mechanizmy motywacyjne zwiększające prawdopodobieństwo jej realizacji. System podlega cyklicznym przeglądom i jest pod nadzorem organu zarządzającego i nadzorującego. System zarządzania jest adekwatny do charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Towarzystwa.

Osoby powoływane do wykonywania funkcji kluczowych posiadają odpowiednie zakresy odpowiedzialności zapewniające im niezależność operacyjną. Osoby kluczowe posiadają niezbędne

uprawnienia oraz nieograniczony dostęp do wszystkich koniecznych informacji niezbędnych do wykonywania powierzonych im obowiązków. Osoby pełniące oraz nadzorujące kluczowe funkcje uczestniczą w posiedzeniach Zarządu i składają sprawozdania z nadzorowanych obszarów.

Osoby nadzorujące kluczowe funkcje uczestniczą w komitetach i zespołach, współpracują z innymi osobami nadzorującymi kluczowe funkcje, identyfikują ryzyka w nadzorowanych obszarach i przekazują informacje o ewentualnych nieprawidłowościach lub zagrożeniach.

Zasady i praktyki wynagradzania organu administrującego, zarządzającego i pracowników

Polityka wynagradzania dotyczy organu nadzorującego oraz organu zarządzającego, a więc odpowiednio Rady Nadzorczej oraz Zarządu Towarzystwa i oparta jest ona na następujących zasadach:

w odniesieniu do Rady Nadzorczej

- Członkowie Rady Nadzorczej nie są zatrudnieni przez Towarzystwo i pełnią swoją funkcję na podstawie powołania przez Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa,
- kwestie przysługiwania wynagrodzenia Członkom Rady Nadzorczej Towarzystwa reguluje Statut Concordii Polska TUW,
- ustalanie zasad wynagradzania Członków Rady Nadzorczej Towarzystwa oraz wysokości wynagrodzeń należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia Członków Towarzystwa, które podejmuje decyzje w tym zakresie, mając na uwadze, aby wynagrodzenie to:
 - nie stanowiło istotnej pozycji kosztów działalności Towarzystwa, ani nie wpływało na jego wynik finansowy,
 - było adekwatne do skali działalności Towarzystwa,
 - uwzględniało wykonywanie przez Członków Rady Nadzorczej Towarzystwa dodatkowych funkcji, takich jak członkostwo w komitetach.
- wysokość całkowitych wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej Towarzystwa podlega ujawnieniu w statutowym sprawozdaniu finansowym.

w odniesieniu do Zarządu

- Członek Zarządu może pełnić swoją funkcję na podstawie:
 - wyłącznie powołania przez Radę Nadzorczą Towarzystwa,
 - powołania przez Radę Nadzorczą Towarzystwa i zawartej z Towarzystwem umowy o pracę;
- w przypadku zawarcia umowy o pracę pomiędzy Towarzystwem a Członkiem Zarządu Towarzystwa, powstały stosunek pracy podlega wszelkim regulacjom wynikającym z powszechnie obowiązujących przepisów prawa,
- w umowach o pracę zawieranych z Członkami Zarządu, Towarzystwo reprezentowane jest przez Komitet Personalny Concordii Polska TUW, składający się z osób, którym Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa udzieliło pełnomocnictwa do dokonywania wszelkich czynności odnoszących się do umów z Członkami Zarządu,
- ustalanie zasad wynagradzania Członków Zarządu i innych świadczeń związanych z pracą należy do kompetencji Komitetu Personalnego Concordii Polska TUW, który podejmuje decyzje w tym zakresie, mając na uwadze, aby przy ustalaniu i weryfikacji wysokości wynagrodzenia Członków Zarządu Towarzystwa uwzględniany był:
 - nakład pracy niezbędny w celu prawidłowego wykonywania funkcji Członka Zarządu,
 - zakres obowiązków i odpowiedzialności związanej z wykonywaniem funkcji Członka Zarządu,
 - poziom wynagrodzeń na podobnym stanowisku stosowany przez inne podmioty na rynku, prowadzące działalność o zbliżonej skali,

- motywacyjny charakter oraz efektywne i płynne zarządzanie Towarzystwem – czemu służyć ma konstrukcja wynagrodzenia oparta na elementach stałych oraz elementach zmiennych uzależnionych od wydajności Zarządu Towarzystwa, tj. premii rocznej, której wypłata uzależniona jest od realizacji celów rocznych, z jednoczesnym dostosowaniem proporcji wymienionych składników wynagrodzenia tak, aby nie zachęcała ona do podejmowania nadmiernego ryzyka,
- ocena pracy Członka Zarządu dokonywana jest przez Radę Nadzorczą Towarzystwa po przedstawieniu sprawozdania finansowego Towarzystwa i z uwzględnieniem parametrów określonych w celach rocznych na dany rok - stanowi to podstawę do wyliczenia i wypłaty premii rocznej,
- wysokość całkowitych wynagrodzeń Członków Zarządu podlega ujawnieniu w statutowym sprawozdaniu finansowym.

w odniesieniu do pracowników

System wynagradzania pracowników składa się z części stałej i zmiennej. System motywacyjno-premiowy oparty jest o teorię zarządzania przez cele tzn. zmienna część wynagrodzenia (premia roczna) pracowników została powiązana z wynikami Towarzystwa oraz realizacją ich celów indywidualnych. Dzięki uzależnieniu wysokości premii rocznej od poziomu i jakości wykonanych zadań doszło do podniesienia poziomu motywacji pracowników wykonujących zadania w najważniejszych obszarach funkcjonowania Towarzystwa.

Przyznanie należnej premii rocznej jest uzależnione od wykonania zadań, które zostały ustalone i zaakceptowane przez przełożonego i pracownika. Zadania dzielą się na te, które są wyznaczone do oceny przez Zarząd (50% – zadania wspólne – osiągnięcie przez Towarzystwo wyniku oraz osiągnięcie składki przypisanej brutto) oraz zadania ustalane przez przełożonego z pracownikiem (zadania indywidualne – 50%). Kluczowe funkcje mają osobny system wynagradzania, zapewniający brak konfliktu interesów.

Wynagrodzenia osób nadzorujących kluczowe funkcje ustalane są na podstawie umów o pracę zgodnie z regulaminem wynagradzania przyjętym dla pracowników.

Towarzystwo nie posiada dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur dla Członków Zarządu, osób nadzorujących kluczowe funkcje oraz pozostałych pracowników.

Informacja dotycząca istotnych transakcji zawartych z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na Zakład oraz z Członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego

W 2017 r. oraz w porównywalnym okresie za rok 2016. Towarzystwo nie zawierało istotnych transakcji z Członkami Zarządu, Rady Nadzorczej jak również z osobami wywierającymi znaczący wpływ na Zakład. Zawarte przez te osoby umowy ubezpieczenia nie odbiegają warunkami od oferowanych innym podmiotom niepowiązanym.

W okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównawczym nie udzielono pożyczek Członkom Zarządu ani Członkom Rady Nadzorczej.

II.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Członkiem Zarządu może zostać osoba spełniająca wymagania Ustawy.

Członkowie Zarządu powinni posiadać kompetencje do prowadzenia spraw Towarzystwa wynikające z:

- posiadanego wykształcenia oraz doświadczenia nabytego w trakcie kariery zawodowej (szkolenia i inne tytuły zawodowe),
- doświadczenia (nabytego w trakcie sprawowania funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),

- umiejętności wymaganych do wykonywania powierzonej funkcji.

Ponadto Członek Zarządu powinien dawać rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.

Towarzystwo w wewnętrznym akcie normatywnym pod nazwą Zasady Ładu Korporacyjnego określiło dodatkowo zasady związane z wymaganiami kompetencyjnymi dotyczącymi władz Towarzystwa. Dokument ten jest zbieżny z Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Towarzystwo w składzie Zarządu zapewnia udział osób, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego.

Skład Zarządu Towarzystwa i kompetencje jego poszczególnych Członków zapewniają odpowiedni poziom wiedzy i doświadczenia pozwalający na skuteczne i efektywne zarządzanie instytucją.

Towarzystwo posiada strukturę organizacyjną pozwalającą na właściwe i zgodne z prawem funkcjonowanie instytucji finansowej.

Towarzystwo cyklicznie dokonuje oceny osób pełniących inne kluczowe funkcje. Pełnienie kluczowych funkcji w Towarzystwie powierza się osobom, które spełniają poniższe wymagania:

- posiadają wykształcenie wyższe uzyskane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie, w rozumieniu przepisów tego państwa, chyba że Towarzystwo skieruje wniosek i uzyska zgodę organu nadzoru na odstąpienie od tego wymogu,
- posiadają pełną zdolność do czynności prawnych,
- nie były skazane za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu,
- posiadają doświadczenie zawodowe niezbędne do wykonywania nadzorowanej funkcji,
- dają rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty.

Biuro Personalne i jednostka compliance odpowiedzialne są za gromadzenie i potwierdzenie informacji koniecznych do zweryfikowania, czy osoby powołane do pełnienia kluczowych funkcji spełniają wymogi dotyczące kompetencji i rękojmi, wynikające z przepisów prawa polskiego.

Towarzystwo realizuje obowiązek informacyjny wobec Komisji Nadzoru Finansowego o powoływaniu osób pełniących kluczowe funkcje.

W procesie rekrutacyjnym dotyczącym pracowników Towarzystwa istotnym elementem jest definiowanie i weryfikacja niezbędnych kompetencji wymaganych dla poszczególnych stanowisk.

Zakres wiedzy i niezbędne kompetencje wynikają bezpośrednio z charakteru pracy na danym stanowisku i są określane na poziomie ogólnym w ramach Regulaminu Organizacyjnego, a na poziomie szczegółowym w zakresie obowiązków każdego pracownika.

Concordia Polska dokonuje oceny kompetencji i kwalifikacji osób, którym powierzone jest wykonywanie zadań z zakresu działalności Towarzystwa w sposób cykliczny. Działania te realizowane są w dedykowanym procesie corocznej oceny pracownika. W odniesieniu do Członków Zarządu Towarzystwa ocena ta dokonywana jest rocznie, w szczególności w oparciu o wyniki Towarzystwa oraz realizację planów okresowych. Niezadawalająca ocena pracy, stanowi podstawę do ponownej weryfikacji kompetencji danej osoby do zajmowania powierzonego jej stanowiska.

II.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

II.3.1 Opis systemu zarządzania ryzykiem

Concordia Polska TUV definiuje ryzyko jako wymierny poziom zagrożenia związany z wystąpieniem jakiegokolwiek zdarzenia, działania lub braku działania, które może zniszczyć mienie Towarzystwa lub jego reputację albo wpłynąć na zdolność zakładu do realizacji celów jego działalności.

Strategia, procesy i procedury

Strategia zarządzania ryzykiem została zawarta w dokumencie „Polityka Zarządzania Ryzykiem”.

Zarządzanie ryzykiem obejmuje strukturę organizacyjną – przypisanie kompetencji i zadań do odpowiednich jednostek organizacyjnych, a także proces zarządzania ryzykiem, w tym metody identyfikacji, pomiaru i oceny, monitorowania i kontrolowania, raportowania ryzyka oraz podejmowania działań zarządczych.

Struktura organizacyjna systemu zarządzania ryzykiem składa się z kilku poziomów kompetencyjnych:

- Rady Nadzorczej, która sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego procesu, w tym za pośrednictwem Komitetu Audytu;
- Zarządu, który organizuje i zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez uchwalanie strategii, polityk, wyznaczanie apetytu na ryzyko, określenie profilu ryzyka i określenie tolerancji na poszczególne kategorie ryzyka;
- Komitety, które podejmują decyzje dotyczące ograniczania poziomu poszczególnych ryzyk do ram wyznaczonych przez apetyt na ryzyko;
- Jednostki wykonujące działania operacyjne tworzące:
 - pierwszą linię obrony – obejmuje bieżące zarządzanie ryzykiem na poziomie jednostek i pracowników;
 - drugą linię obrony – obejmuje zarządzanie ryzykiem poprzez wyspecjalizowane komórki zajmujące się identyfikacją, monitorowaniem i raportowaniem o ryzyku oraz kontrolą limitów;
 - trzecią linię obrony – obejmuje audyt wewnętrzny, który przeprowadza niezależne audyty elementów systemu zarządzania ryzykiem.

System zarządzania ryzykiem obejmuje następujące obszary:

- ocena ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia i tworzenie rezerw,
- zarządzanie aktywami oraz zobowiązaniami,
- lokaty, w szczególności instrumenty pochodne i podobne instrumenty finansowe,
- zarządzanie płynnością i ryzykiem koncentracji,
- zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
- reasekurację i inne techniki ograniczania ryzyka,
- zarządzanie kapitałem.

Proces zarządzania ryzykiem na poziomie zagregowanym

Proces zarządzania ryzykiem ma na celu ochronę przed zdarzeniami zewnętrznymi jak i wewnętrznymi, które mogą negatywnie wpłynąć na realizację zakładanej strategii, osiągnięte wyniki i sytuację finansową Towarzystwa.

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje następujące etapy:

- **Identyfikacja ryzyka** – polega na określeniu i nazwaniu każdego ryzyka na które narażone jest Towarzystwo, w tym na ustaleniu źródeł danego ryzyka, jego przyczyn oraz skutków. Identyfikacja dotyczy wszystkich typów działalności, produktów, procesów i systemów w Towarzystwie.
- **Pomiar i ocena** – pomiar polega na ilościowym lub jakościowym oszacowaniu ekspozycji Towarzystwa na ryzyka. Najczęściej pomiar dokonywany jest poprzez określenie straty jaką może spowodować zidentyfikowane ryzyko a także prawdopodobieństwa jego realizacji. Celem oceny ryzyka jest określenie czy dane ryzyko jest istotne, zgodnie z kryteriami przyjętymi przez Towarzystwo. Odbywa się to na podstawie uzyskanych wyników pomiaru ryzyka.
- **Reakcja na ryzyko** – polega na określeniu działań podejmowanych w odpowiedzi na ryzyko, skutkujących zabezpieczeniem Towarzystwa przed nim bądź ograniczenie jego dotkliwości.

Podjęmowane decyzje wynikają z poziomu akceptacji ryzyka. Towarzystwo dopuszcza następujące rodzaje działań podejmowanych w odpowiedzi na ryzyko:

- akceptację ryzyka wraz z określeniem limitów ekspozycji na dane ryzyko
 - unikanie ryzyka
 - transfer ryzyka – np. poprzez reasekurację, zawarcie dodatkowego kontraktu, umowy ubezpieczenia, umowy o partnerstwie itp. transferującego ryzyka na drugą stronę umowy
 - mitygowanie – działanie mające na celu zmniejszenie wpływu ryzyka lub prawdopodobieństwa jego wystąpienia
 - podjęcie specyficznych działań takich jak kontrola, dywersyfikacja, odpowiedni układ procesów i odpowiedzialności, plany awaryjne itp.
- **Monitorowanie i raportowanie** – monitorowanie polega na stałym monitorowaniu poziomu danych ryzyk, skuteczności podjętych działań a także kontrolowaniu czy nie zostały przekroczone ustalone poziomy alarmowe oraz limity tolerancji. Raportowanie umożliwia efektywne informowanie o ryzykach osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji biznesowych bądź organizacyjnych w Towarzystwie.

Proces identyfikacji i oceny indywidualnych ryzyk oraz raportowanie indywidualne i zarządcze

Identyfikacja i ocena indywidualnych ryzyk dokonywana jest zgodnie z poniższymi zasadami.

- Na bieżąco – w ramach procesów/działań prowadzonych przez komórkę organizacyjną. Komórki organizacyjne na bieżąco identyfikują ryzyka zarówno w swoich, jak i w innych procesach/obszarach działania. W przypadku ich identyfikacji w innej komórce organizacyjnej jest ona o tym fakcie informowana. Istotne ryzyka są raportowane na bieżąco oraz zgłaszane w ramach przygotowywania wniosków na Zarząd. Incydenty ryzyka operacyjnego są zgłaszane do Menedżera ds. Zarządzania ryzykiem, który prowadzi rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego.
- W usystematyzowany, sformalizowany sposób w procesie Samooceny ryzyka (RSA – Risk Self-Assesment) oraz analizy wpływu na biznes (BIA – Business Impact Analysis) w ramach zarządzania ciągłością działania.
 - W celu wyłonienia najistotniejszych rodzajów ryzyka corocznie przeprowadzany jest sformalizowany proces samooceny ryzyka, którego celem jest wyłonienie najistotniejszych rodzajów ryzyka. Proces polega na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i raportowaniu rodzajów ryzyka, które mogą zagrozić realizacji założonych planów finansowych.
- W trakcie warsztatu analizy ryzyka strategicznego z udziałem Zarządu, gdzie wskazywane są najważniejsze ryzyka związane z założeniami strategicznymi i otoczeniem biznesowym, które mogą mieć wpływ na wynik finansowy, jak i reputację Towarzystwa.

Raportowanie zarządcze opiera się na cyklicznym raportowaniu wskaźników ryzyka, trendów, działań mogących zmienić profil i wielkość ryzyka podczas posiedzeń poszczególnych Komitetów z obecnością Członka Zarządu. Dodatkowo jest zapewniona bezpośrednia komunikacja Menedżera ds. Zarządzania ryzykiem z Radą Nadzorczą i Komitetem Audytu w zakresie wniosków dotyczących ryzyka.

Powiązanie systemu zarządzania ryzykiem z innymi elementami systemu zarządzania

System zarządzania ryzykiem jest powiązany z innymi elementami systemu zarządzania Towarzystwa, w tym w szczególności z:

- systemem kontroli wewnętrznej, czyli zbiorem działań realizowanych przez organy Towarzystwa, kierownictwo oraz pozostałych pracowników Towarzystwa w celu ograniczenia ryzyka związanych z prowadzoną działalnością, a tym samym zwiększenia prawdopodobieństwa zrealizowania wyznaczonych celów Towarzystwa, we wszystkich obszarach jej działalności – poprzez monitoring wyników kontroli wewnętrznych oraz wskazywanie obszarów, gdzie powinna nastąpić kontrola ze względu na zwiększone ryzyko;

- funkcją audytu wewnętrznego odpowiedzialną za ocenę efektywności, doskonalenie i dostarczanie informacji o funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej, w szczególności w zakresie zarządzania ryzykiem, stosowania mechanizmów kontrolnych oraz procesów zarządzania – poprzez monitoring wyników audytów wewnętrznych oraz wskazywanie obszarów, gdzie powinna nastąpić audyt ze względu na zwiększone ryzyko;
- funkcją zgodności z przepisami mającą zapewnić zgodność działania Towarzystwa z przepisami prawa – poprzez uczestnictwo Compliance Officera w posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykiem i raportowania bieżących i oczekiwanych zmian otoczenia prawnego;
- funkcją aktuariálną, która koordynuje w szczególności proces ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności – przez współpracę przy tworzeniu własnej oceny (ORSA) oraz poprzez uczestnictwo w posiedzeniach Komitetu Zarządzania Ryzykiem i raportowania bieżących wskaźników ryzyka;
- procesem zarządzania kapitałem obejmującym w szczególności ocenę potrzeb kapitałowych Towarzystwa wynikających z podejmowanego ryzyka poprzez uczestnictwo Menedżera ds. zarządzania Ryzykiem w Komitecie Inwestycyjnym.

II.3.2 Własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA)

Własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA) jest jednym z najważniejszych elementów systemu zarządzania w Towarzystwie. Ocena jest przeprowadzana, przeglądana oraz zatwierdzana przez Zarząd co najmniej raz do roku. Poza przewidzianym harmonogramem (ad hoc), wykonywana jest na wniosek Komitetu Zarządzania Ryzykiem, w przypadku gdy jest niezbędna do podjęcia decyzji mogącej w istotny sposób zmienić profil ryzyka Towarzystwa.

ORSA składa się z następujących elementów:

- przygotowanie i zatwierdzenie planu finansowego Towarzystwa;
- przegląd i aktualizacja profilu ryzyka;
- przygotowanie i zatwierdzenie założeń oraz scenariuszy dodatkowych;
- prognoza przyszłych wymogów kapitałowych oraz środków własnych;
- analiza spełnienia wymogów dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności;
- ocena pozycji kapitałowej Towarzystwa w przypadku realizacji wybranych scenariuszy dodatkowych;
- sporządzenie raportu z wyników ORSA oraz zatwierdzenie przez Zarząd;
- przekazanie do organu nadzoru raportu ORSA.

Punktem wyjścia do oceny są wyniki różnych procesów zarządzania ryzykiem takich jak samoocena ryzyka, kalkulacja kapitałowego wymogu wypłacalności oraz plany finansowe Towarzystwa. Horyzont czasowy przyjęty w ORSA jest spójny z horyzontem planowania finansowego i wynosi 3 lata. Proces oceny koordynowany jest przez Biuro Aktuariatu Finansowego, lecz w różnym stopniu zaangażowane są w niego wszystkie jednostki organizacyjne. Biuro Kontrolingu we współpracy z Zarządem przygotowuje plany finansowe, które zatwierdza Rada Nadzorcza. Menedżer ds. Zarządzania Ryzykiem przeprowadza samoocenę ryzyka, która koncentruje się głównie (lecz nie tylko) na ryzykach operacyjnych i angażuje wszystkie jednostki organizacyjne Towarzystwa. Komitet Zarządzania Ryzykiem przegląda i aktualizuje profil ryzyka (tzw. Matryca ryzyka). Zarząd Towarzystwa, wraz z członkami Komitetu Zarządzania Ryzykiem opracowuje scenariusze dodatkowe. Biuro Finansowo-Księgowe, Biuro Aktuariatu Finansowego i Biuro Kontrolingu dostarczają dane wejściowe do ORSA tzn. sprawozdania finansowe sporządzone dla celów statutowych oraz dla celów wypłacalności, plany finansowe, obliczenia kapitałowych wymogów wypłacalności oraz wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.

Jednym z ważniejszych produktów procesu ORSA jest prognoza przyszłych wymogów kapitałowych oraz środków własnych. ORSA odgrywa istotną rolę w definiowaniu strategii zarządzania ryzykiem na kolejny rok oraz przy opracowywaniu średnioterminowego planu zarządzania kapitałem.

Dodatkowo, w strategii zarządzania ryzykiem zdefiniowane zostały poziomy wskaźników pokrycia SCR środkami własnymi, które Towarzystwo uznaje za oczekiwany i alarmowy. W sytuacji gdy wskaźnik pokrycia SCR spadnie poniżej poziomu oczekiwanego, alarmowego lub ustawowego uruchamiana jest procedura wdrożenia kapitałowego planu awaryjnego zgodnie z Polityką Zarządzania Kapitałem. Skala przyjętych działań zaradczych zależy od momentu identyfikacji tego spadku (prognoza wskaźnika czy rzeczywisty pomiar) oraz rodzaju przekroczonego poziomu (oczekiwany, alarmowy, ustawowy). Co do zasady, o ile diagnoza dotyczy wartości prognozowanych, wówczas działania zaradcze mogą mieć łagodniejszy charakter niż gdy dotyczy wartości rzeczywistych. W takim przypadku działania mają charakter natychmiastowy.

Ocena ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności jest przeprowadzana dla wszystkich ryzyk wymienionych w tzw. Matrycy ryzyka, która zawiera zidentyfikowane ryzyka. W stosunku do ryzyk objętych formułą standardową ocena ilościowa dokonywana jest przy wykorzystaniu tejże formuły. Natomiast w przypadku ryzyk spoza formuły standardowej, dokonywana jest ich ocena jakościowa, z wyjątkiem ryzyka katastroficznego upraw rolnych, które oceniane jest ilościowo. Wyniki prognozowanych wartości ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności porównywane są z ustalonymi limitami tolerancji ryzyka.

Wyniki procesu ORSA podsumowane w formie raportu stanowią punkt odniesienia w procesie decyzyjnym i planistycznym Towarzystwa. Wnioski pochodzące z procesu ORSA są uwzględniane w podejmowanych decyzjach strategicznych.

II.4 System kontroli wewnętrznej

System działań w ramach kontroli wewnętrznej Towarzystwa realizowany jest na różnych szczeblach działalności organizacji i obejmuje swym zasięgiem szerokie spektrum. Proces kontroli wewnętrznej realizowany w Towarzystwie ma charakter ciągły i jest wbudowany w realizowane procesy biznesowe, będące przedmiotem działalności podmiotu.

Organizacja kontroli wewnętrznej Towarzystwa wyróżnia kontrolę funkcjonalną, instytucjonalną i samokontrolę pracowników. Proces kontroli wewnętrznej realizowany jest przez pracowników operacyjnych, kadre kierowniczą oraz organy zarządzające, nadzorujące i stanowiące Towarzystwa.

Na system kontroli wewnętrznej stosowany w Towarzystwie składa się m.in.:

- formalna organizacja kontroli wewnętrznej realizowana poprzez stosowanie wewnętrznych aktów normatywnych regulujących ten obszar (Statut, Regulamin Organizacyjny, zakresy obowiązków, czynności i odpowiedzialności poszczególnych pracowników, instrukcje sporządzania, obiegu, kontroli i przechowywania dokumentów księgowych, regulaminy, procedury i instrukcje operacyjne, a także Regulamin kontroli wewnętrznej i audytu),
- proces szacowania ryzyka przeprowadzany cyklicznie i obejmujący swym zasięgiem wszystkie aspekty działalności towarzystwa,
- proces monitorowania, raportowania i komunikacji realizowany poprzez przyjęty system raportowania i sprawozdawczości zakładu ubezpieczeń,
- proces nadzoru i monitorowania skuteczności funkcjonowania kontroli wewnętrznej realizowany przez kadre kierowniczą, organ zarządzający i nadzorujący Towarzystwa, a także poprzez niezależne działania audytowe realizowane przez wewnętrzną jednostkę audytu, jednostkę audytu spółki-matki oraz audytora zewnętrznego.

W zakresie sporządzania sprawozdań finansowych proces kontroli wewnętrznej realizowany jest poprzez:

- stosowanie przyjętej polityki rachunkowości,

- stosowanie procedur ewidencji księgowej oraz kontrolę ich przestrzegania,
- przegląd sprawozdań finansowych i mechanizmów kontroli przez niezależnego audytora,
- proces weryfikacji sprawozdań przez organ zarządzający i nadzorujący.

W zakresie pozostałych działań operacyjnych realizowanych w zakładzie ubezpieczeń, proces kontroli wewnętrznej realizowany jest poprzez:

- stosowanie polityk, procedur oraz instrukcji wewnętrznych normujących zasady organizacji poszczególnych procesów, w tym stosowanie Regulaminu kontroli wewnętrznej i audytu,
- jednoznaczne pisemne określenie zakresu zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych oraz pracowników i przedstawicieli Towarzystwa,
- bieżące aktualizowanie wewnętrznych aktów normatywnych Towarzystwa,
- bieżącą ocenę i monitorowanie ryzyka w ramach procesu zarządzania ryzykiem,
- stosowanie zasad dotyczących raportowania i komunikacji na wszystkich szczeblach organizacyjnych Towarzystwa.

System kontroli wewnętrznej jest ściśle powiązany z identyfikacją ryzyk występujących w działalności Towarzystwa. Na podstawie przeprowadzanych cyklicznie procesów samooceny ryzyka identyfikowane są bieżące obszary podwyższonego ryzyka, monitorowana jest zmiana wartości ryzyka dla poszczególnych procesów i stosownie do wyników tej oceny podejmowane są działania dostosowujące system kontroli wewnętrznej. Dynamicznie zmieniające się środowisko operacyjne wymusza bieżącą ocenę ryzyka i wdrażanie zmian w obszarze kontroli wewnętrznej w zależności od zmieniających się potrzeb.

Stosowany w Towarzystwie system kontroli wewnętrznej podlega systematycznemu monitorowaniu i ocenie. Proces ten ma charakter ciągły i realizowany jest na różnych płaszczyznach, w których istotnym elementem jest raportowanie, monitorowanie i ocena dokonywana odpowiednio przez Zarząd i Radę Nadzorczą. Powyższe realizowane jest za pomocą cyklicznych raportów skierowanych do wymienionych organów, a także poprzez bezpośredni dostęp do wyników prowadzonych kontroli wewnętrznych w zakładzie ubezpieczeń.

II.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Funkcja audytu wewnętrznego obejmuje ocenę adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów zarządzania.

Funkcja ta jest niezależna od audytowanych obszarów działalności operacyjnej a pracownicy jednostki nie angażują się w działalność operacyjną w kontrolowanych przez nich obszarach. Niezależność jednostki audytu monitorowana jest cyklicznie przez Radę Nadzorczą/Komitet Audytu. Audytor wewnętrzny jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom prawa, normom etyki zawodowej i standardom audytu wewnętrznego. Audytor nie może przyjmować zadań lub uprawnień, które wchodzą w zakres zarządzania jednostką. Audytor nie powinien realizować zadań, które mogą powodować powstanie potencjalnych konfliktów interesów lub zarzutu stronniczości. Audytor w celu zachowania obiektywności i niezależności nie angażuje się w zadania niezwiązane z procesem audytowym.

Działania doradcze audytora są dozwolone o ile nie stoją w sprzeczności z zasadą zachowania niezależności funkcji audytu.

Jednostka organizacyjna pełniąca funkcję audytu wewnętrznego raz do roku potwierdza Komitetowi Audytu swą niezależność działalności audytu.

Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu.

Głównym zadaniem audytu wewnętrznego jest poprawa funkcjonowania organizacji.

Rola audytu wewnętrznego polega na badaniu i ocenianiu adekwatności, skuteczności i efektywności procesów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz dostarczaniu Zarządowi rozsądnego zapewnienia o ich skuteczności.

Komórka audytu wewnętrznego pełni przede wszystkim funkcję doradczą, nie dysponując uprawnieniami władczymi wobec innych osób i badanych komórek oraz jednostek.

Komórka audytu wewnętrznego nie ustanawia, a także nie wdraża zasad i procedur realizacji procesów biznesowych czy kontroli wewnętrznej. Może dokonywać jedynie przeglądu planów, projektów, zasad, procedur i mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz składać sprawozdania z ustaleniami dotyczącymi stanu i możliwości poprawienia funkcjonowania audytowanych obszarów.

Badając system kontroli funkcjonujący w jednostkach organizacyjnych, audyt wewnętrzny wskazuje na słabości tego systemu, całkowity brak kontroli lub nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu

Główne cele audytu wewnętrznego realizowane są poprzez:

- czuwanie nad prawidłowością i legalnością operacji, efektywnością systemu kontroli wewnętrznej,
- przestrzeganiem przepisów prawnych, umów i regulacji wewnętrznych,
- dostarczenie opinii o wykrytych nieprawidłowościach i brakach,
- aktywną współpracę z kierownictwem organizacji w zakresie formułowania strategii zarządzania działalnością, inicjowania zmian organizacyjnych, administracyjnych i doradzania w przygotowywaniu nowych regulacji wewnętrznych.

Audytor wewnętrzny:

- opracowuje roczny, szczegółowy plan audytu na podstawie szacowania ryzyka w organizacji,
- uwzględnia wyniki oceny ryzyka przy wyznaczaniu działań priorytetowych,
- opracowuje ogólny, 3-letni, ramowy plan audytu obejmujący obszary, co do których planowane jest przeprowadzenia zadań audytowych, plan ramowy może być modyfikowany,
- przedstawia plan audytu Prezesowi Zarządu oraz Komitetowi Audytu,
- audytor w razie konieczności może przeprowadzić działania audytowe nie ujęte w planie audytów,
- może objąć zakresem czynności kontrolnych wszystkie obszary działania jednostki badanej,
- identyfikuje ryzyka,
- dokonuje oceny i badania adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a w szczególności kontroli funkcjonalnej obowiązującej w jednostce badanej,
- dokonuje oceny zarządzania ryzykiem oraz jakości realizowanych działań,
- dokonuje przeglądu ustanowionych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz wiarygodności i rzetelności informacji operacyjnych, zarządczych i finansowych,
- ocenia procedury i praktyki sporządzania, klasyfikowania i przedstawiania informacji zarządczych,
- ocenia przestrzeganie prawa, regulacji wewnętrznych, oraz programów, strategii i standardów ustanowionych w ramach badanych jednostek bądź organizacji,
- ocenia zabezpieczenie mienia jednostki,
- ocenia efektywność i gospodarność wykorzystania zasobów jednostki,
- ocenia dostosowanie działalności jednostki do przedstawionych wcześniej zaleceń audytu lub kontroli.

Funkcja audytu wewnętrznego jest uprawniona do przeprowadzania, w ramach struktur organizacyjnych Concordia Polska TUV audytu systemowego, operacyjnego, informatycznego, finansowego i zgodności.

Audytor wewnętrzny ma zagwarantowane prawo:

- dostępu do wszelkich dokumentów niezbędnych do realizacji funkcji audytu wewnętrznego,

- dostępu do pomieszczeń audytowanej jednostki w celu realizacji zadań audytowych,
- dostępu do wszystkich pracowników oraz wszelkich innych źródeł informacji potrzebnych do przeprowadzenia audytu wewnętrznego,
- uzyskiwać od kierowników i pracowników jednostek audytowanych wszelkie niezbędne informacje i wyjaśnienia.

Funkcja audytu wewnętrznego składa na bieżąco sprawozdania dotyczące przeprowadzonych działań audytowych. Sprawozdania te są dystrybuowane odpowiednio do:

- jednostek zainteresowanych,
- Zarządu Towarzystwa,
- jednostki audytu spółki matki.

Jednostka audytu wewnętrznego przynajmniej raz do roku przedstawia sprawozdanie ze swojej działalności Radzie Nadzorczej/Komitetowi Audytu i Prezesowi Zarządu.

Jednostka audytu wewnętrznego przedstawia kwartalne sprawozdanie ze swojej działalności Radzie Nadzorczej/Komitetowi Audytu i Prezesowi Zarządu.

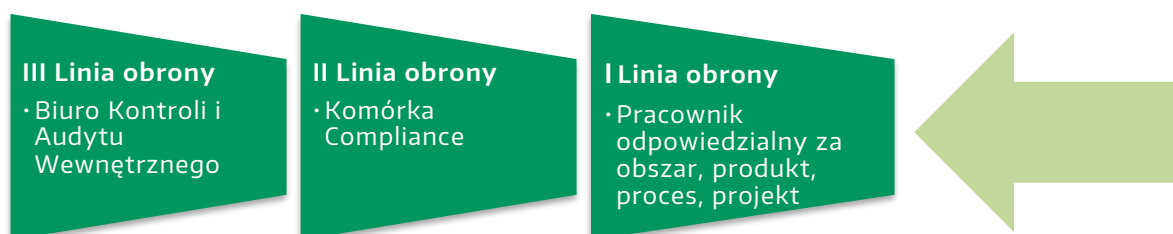
Wszystkie czynności audytowe i kontrolne są przeprowadzane w oparciu i zgodnie z obowiązującymi w Towarzystwie aktami normatywnymi dotyczącymi procesów audytu. Wewnętrzne akty normatywne dotyczące audytu podlegają corocznej weryfikacji i są w razie potrzeby uaktualniane. Proces weryfikacji i aktualizacji jest monitorowany przez Komitet Audytu.

Funkcja zgodności z przepisami (compliance)

Realizacja funkcji compliance w zakładzie ubezpieczeń normowana jest aktem wewnętrznym – Polityką compliance. Funkcja compliance jest niezależną funkcją, która polega na identyfikacji, ocenie, monitoringu oraz analizie ryzyk zgodności i jej braku, a także doradzaniu Zarządowi w celu zarządzania tym ryzykiem.

Głównym celem funkcji compliance jest zapobieganie narażaniu Towarzystwa na występowanie ryzyka braku zgodności, tj. sankcji prawnych, strat finansowych oraz utraty reputacji, wynikających z braku przestrzegania obowiązujących przepisów prawa, standardów dobrych praktyk, regulacji czy zasad wewnętrznych.

Struktura funkcji realizowanej w zakładzie ubezpieczeń oparta jest na trzech liniach obrony:

Nadzór nad realizacją funkcji realizowany jest kolejno przez kierowników i dyrektorów jednostek organizacyjnych, komórkę Compliance – Biuro Prawne, Zarząd i Radę Nadzorczą Concordii Polska TUW.

Komórka Compliance odpowiada bezpośrednio przed Prezesem Zarządu Towarzystwa. Jednocześnie przyjęto w Towarzystwie rozwiązanie polegające na cyklicznym raportowaniu i bezpośrednich spotkaniach przedstawiciela komórki Compliance z Komitetem Audytu Concordii Polska TUW.

W ocenie ryzyka braku zgodności z przepisami Towarzystwo korzysta również z usług zewnętrznych kancelarii prawnych.

II.6 Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna należy do jednej z kluczowych funkcji Towarzystwa. Działa niezależnie, a do jej zadań zaliczają się:

- koordynacja procesu ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- porównywanie najlepszego oszacowania w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- ocena czy dane wykorzystywane do obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające oraz czy są odpowiedniej jakości,
- określanie sposobu liczenia i wyznaczania wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zapewniając adekwatność metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- cyklicznie, co najmniej raz w roku, ocena przyjętych metod wyceny poszczególnych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- cyklicznie, co najmniej raz w roku, przeprowadzenie badania adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- gromadzenie dokumentacji dotyczącej walidacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- nadzorowanie ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego,
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia,
- wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji w kontekście ich wpływu na wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- wnoszenie wkładu we wdrażanie efektywnego systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
 - modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
 - własnej oceny ryzyka i wypłacalności;
- ustala wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.

Funkcja aktuarialna unormowana została aktem wewnętrznym – Regulaminem Biura Aktuariatu Finansowego. W przyjętym przez Towarzystwo modelu funkcjonowania, realizacja zadań funkcji aktuarialnej powierzona została wszystkim pracownikom Biura Aktuariatu Finansowego, a osobą nadzorującą funkcję aktuarialną jest Główny Aktuariusz, Dyrektor Biura Aktuariatu Finansowego.

W ramach wykonywanych zadań, funkcja aktuarialna korzysta z danych, raportów i analiz przygotowywanych przez inne jednostki organizacyjne, w tym m.in.

- Biuro Likwidacji Szkód,
- Biuro Aktuariatu Produktowego,
- Biuro Kontrolingu,
- Biura produktowe,
- Biuro Reasekuracji,
- Menedżer ds. Zarządzania Ryzykiem.

Funkcja aktuarialna sporządza po zakończeniu każdego roku raport skierowany do Zarządu zawierający opis zadań wykonywanych przez funkcję oraz ich wyniki, w szczególności dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

II.7 Outsourcing

W 2017 r. Towarzystwo nie korzystało z outsourcingu funkcji kluczowych systemu zarządzania.

W Towarzystwie funkcjonuje Regulamin Outsourcingu będący załącznikiem do Zasad Ładu Korporacyjnego. Regulamin ten określa możliwość zlecenia outsourcingu czynności ubezpieczeniowych i funkcji w ramach systemu zarządzania. Zawiera zakres czynności ubezpieczeniowych możliwych do zlecenia na zewnątrz, kryteria wyboru zleceniobiorców, a także zasady zarządzania ryzykiem związanym z outsourcingiem.

Każdorazowy wybór usługodawcy, któremu w ramach outsourcingu Towarzystwo powierza funkcję lub czynność poprzedzony jest przez przeprowadzenie szczegółowej analizy mającej na celu zapewnienie, aby potencjalny usługodawca posiadał umiejętności i możliwości oraz ewentualne zezwolenia wymagane na podstawie przepisów prawa, pozwalające mu wykonywać w odpowiedni sposób zlecane funkcje lub czynności, uwzględniając przy tym cele i potrzeby Towarzystwa, a także potwierdzenie, iż przepisy dot. bezpieczeństwa i poufności informacji, którym podlega usługodawca, z perspektywy Towarzystwa zapewniają wystarczający poziom zabezpieczenia realizacji usług.

Wszystkie jednostki organizacyjne Towarzystwa mają obowiązek monitorowania kwestii związanych z zarządzaniem ryzykiem w ramach powierzania realizacji funkcji lub czynności, o których mowa w niniejszym regulaminie – zarówno na etapie dokonywania outsourcingu, jak i w trakcie jego funkcjonowania. Towarzystwo analizuje ryzyko związane z upadłością usługodawcy zewnętrznego lub jego nagłym wycofaniem się ze współpracy oraz posiada, tam, gdzie jest to zasadne, skuteczne plany awaryjne związane z wystąpieniem takich sytuacji.

W Towarzystwie outsourcing czynności ważnych dokonywany jest dla lokowania środków Towarzystwa oraz w ramach procesów obsługi likwidacji szkód i assistance.

Towarzystwo zleca także czynności innym podmiotom głównie w zakresie:

- utrzymania i rozwoju kluczowych systemów informatycznych,
- czynności techniczno-organizacyjnych służących obsłudze umów, których stroną jest Towarzystwo.

Wykonywane czynności uznawane za ważne podlegają obowiązkowi zgłoszenia do Organu Nadzoru w okresie co najmniej 30 dni przed wdrożeniem lub zmianą.

Ponadto w ramach regulacji określone zostały szczegółowe kryteria wyboru zleceniobiorców usług stanowiących przedmiot outsourcingu z weryfikacją zagrożeń obejmujących konflikty interesów.

II.8 Wszelkie inne informacje

W 2017 r. z istotnych zmian w systemie zarządzania należy wymienić rozpoczęcie działalności Komitetu Zarządzania Jakością Danych. Wszystkie pozostałe istotne informacje dotyczące systemu zarządzania Towarzystwa zostały zawarte w sekcjach II.1-II.7.

Rozdział III

Profil ryzyka

Towarzystwo definiuje ryzyko jako wymierny poziom zagrożenia związany z wystąpieniem jakiegokolwiek zdarzenia, działania lub braku działania, które może zniszczyć mienie Towarzystwa lub jego reputację albo wpłynąć na zdolność zakładu do realizacji celów jego działalności.

Identyfikację ryzyka oraz określanie profilu ryzyka Concordia Polska TUW postrzega jako jedno z głównych celów zarządzania ryzykiem. Ryzyka, na jakie Towarzystwo jest narażone w ramach prowadzonej działalności poddawane są przeglądowi co najmniej raz w roku. Wykorzystuje się w tym celu ryzyka zdefiniowane w ramach formuły standardowej oraz ryzyka zidentyfikowane w procesie samooceny ryzyka.

Opis istotnych ryzyk, na jakie narażony jest zakład, w tym wszelkie istotne zmiany jakie zaszły w okresie sprawozdawczym

Concordia Polska TUW identyfikuje następujące kategorie ryzyka:

Ryzyka ujęte w formule standardowej

- Ryzyko rynkowe
- Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych na życie
- Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie
- Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych
- Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta
- Ryzyko operacyjne

Ryzyka spoza formuły standardowej

- Ryzyko prawne i compliance
- Ryzyko konkurencji i otoczenia rynkowego
- Ryzyko wycieku informacji poufnych
- Ryzyko katastroficzne upraw rolnych

W okresie sprawozdawczym nie zaszły istotne zmiany w zakresie ważnych ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyk

Dla ryzyk objętych formułą standardową podstawową metodą oceny ryzyka jest wyliczenie wartości wymogu kapitałowego zgodnie z formułą standardową. Ryzyko katastroficzne upraw rolnych oceniane jest ilościowo według metodologii własnej Towarzystwa i dywersyfikowane w ramach ryzyka katastrof naturalnych. Pozostałe ryzyka spoza formuły standardowej oceniane są jakościowo w procesie samooceny ryzyka, która przeprowadzana jest co najmniej raz do roku przez funkcję zarządzania ryzykiem.

W 2017 r. nie zaszły żadne istotne zmiany w zakresie środków stosowanych w celu oceny ryzyka w Towarzystwie.

Ryzyka spoza formuły standardowej

Ryzyka spoza formuły standardowej zostały opisane w sekcji III.6.

Ryzyka ujęte w formule standardowej

Najistotniejszym ryzykiem Towarzystwa z punktu widzenia formuły standardowej jest ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż na życie, które stanowi 53,5% podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności przed dywersyfikacją. Szczegółowy opis tego ryzyka znajduje się w sekcji III.1.

Do istotnych ryzyk należy zaliczyć także ryzyko rynkowe oraz ryzyko niewykonania przez kontrahenta, które łącznie odpowiadają za 42,1% podstawowego kapitałowego wymogu wypłacalności przed dywersyfikacją. Ryzyka te zostały szczegółowo opisane odpowiednio w sekcjach III.2 i III.3.

Efekt dywersyfikacji pomiędzy kategoriami ryzyka umniejsza podstawowy wymóg kapitałowy przed dywersyfikacją o 24,8%.

Tabela 13. Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności przed i po dywersyfikacji na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Moduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego	Udział
Ryzyko rynkowe	28 930	28,0%
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	14 552	14,1%
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	170	0,2%
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	4 397	4,3%
Ryzyko w ubezpieczeniach innych niż na życie	55 309	53,5%
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR) przed dywersyfikacją	103 358	100,0%
Efekt dywersyfikacji	-25 627	-24,8%
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR) po dywersyfikacji	77 732	75,2%

Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności stanowi 96,1% kapitałowego wymogu wypłacalności. Za 14,5% odpowiada ryzyko operacyjne, które zostało opisane w sekcji III.5. Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonej do pokrywania strat pomniejsza kapitałowy wymóg wypłacalności o 10,6%.

Tabela 14. Kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Moduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego	Udział
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR) po dywersyfikacji	77 732	96,1%
Ryzyko operacyjne	11 732	14,5%
Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonej do pokrywania strat	-8 554	-10,6%
SCR – kapitałowy wymóg wypłacalności	80 910	100,0%

Analiza wrażliwości na ryzyko

W ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) Towarzystwo przeprowadza testy warunków skrajnych, pozwalające określić wrażliwość w odniesieniu do istotnych ryzyk, na jakie narażone jest Towarzystwo. Najistotniejszym ryzykiem w profilu Towarzystwa ujętym w formule standardowej jest ryzyko aktuarialne, a w nim podmoduły ryzyko składki i rezerw oraz ryzyko katastroficzne. Wśród ryzyk spoza formuły standardowej najważniejsze jest ryzyko katastroficzne upraw rolnych.

W doborze scenariuszy nadano szczególną wagę portfelowi ubezpieczeń upraw rolnych ze względu na jego szczególne znaczenie w działalności Zakładu. Portfel ten stanowi 46% całego portfela ubezpieczeń Towarzystwa (mierząc składką zarobioną brutto w 2017 r.), a z uwagi na charakter ubezpieczanych ryzyk (ryzyka zależne od pogody), szkodowość na tym portfelu może ulegać z roku na rok dużym wahaniom.

Rozważane scenariusze zostały wymienione w poniższej tabeli poprzez wskazanie zmian w odniesieniu do scenariusza bazowego (tj. prognozy opartej na planach finansowych przeznaczonych do realizacji).

Tabela 15. Scenariusze testowe przeprowadzone w ramach ORSA w 2017 r. (dane w tys. zł)

Scenariusz	Zmiany w stosunku do scenariusza bazowego	Zaadresowane ryzyka
1	Brak możliwości sprzedaży ubezpieczeń upraw w koasekuracji	Ryzyko zewnętrzne – gospodarcze
2	Brak dynamiki przypisu w 2018 r.	Ryzyko konkurencji i otoczenia rynkowego
3	Realizacja katastrofy w złym przezimowaniu (uprawy)	Ryzyko katastroficzne upraw rolnych

Scenariusz	Zmiany w stosunku do scenariusza bazowego	Zaadresowane ryzyka
4	Realizacja katastrofy w przymrozkach (uprawy)	Ryzyko katastroficzne upraw rolnych
5	Realizacja szkodowości upraw z 2017 r. w 2018 r.	-
6	Odwrotny test warunków skrajnych	Ryzyko katastroficzne upraw rolnych, ryzyko składki i rezerw
7	Realizacja katastrofy w złym przezimowaniu (uprawy) oraz upadek reasekuratora	Ryzyko katastroficzne upraw rolnych łącznie z ryzykiem kredytowym niewykonania zobowiązania przez kontrahenta

Do przeprowadzenia testów Towarzystwo wykorzystało formułę standardową oraz oszacowania własne w przypadku scenariuszy dotyczących katastrofy na portfelu upraw rolnych. Przyszłe działania zarządu zostały odzwierciedlone poprzez parametry przyjęte w planach finansowych.

Wyniki poszczególnych testów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Wskaźniki pokrycia SCR dla scenariusza bazowego oraz dla scenariuszy dodatkowych uzyskane w ramach ORSA w 2017 r.

Scenariusz	2018	2019	2020
Bazowy	145,7%	156,7%	154,6%
1 – pesymistyczny – brak koasekuracji	142,5%	148,9%	142,9%
2 – pesymistyczny – brak dynamiki przypisu w 2018 r.	146,4%	149,3%	144,4%
3 – pesymistyczny – realizacja katastrofy w złym przezimowaniu (uprawy)	137,7%	149,2%	147,7%
4 – pesymistyczny – realizacja katastrofy w przymrozkach (uprawy)	137,6%	149,2%	147,7%
5 – optymistyczny – realizacja szkodowości upraw z 2017 r. w 2018 r.	164,4%	174,2%	170,6%
6 – odwrotny test warunków skrajnych	98,7%	112,9%	114,5%
7 – pesymistyczny – realizacja katastrofy w złym przezimowaniu (uprawy) oraz upadek reasekuratora	122,5%	135,1%	134,9%

Wnioski z porównania wskaźników pokrycia SCR dla scenariusza bazowego oraz dla scenariuszy dodatkowych (za wyjątkiem odwrotnego testu) są następujące:

- Żaden z przeprowadzonych scenariuszy nie skutkuje spadkiem wskaźnika pokrycia SCR poniżej ustawowo wymaganego poziomu 100%. Zajście któregośkolwiek z rozważanych scenariuszy nie powinno skutkować brakiem pokrycia w rozważanej perspektywie czasowej.
- Niezależnie od tego, który z rozważanych scenariuszy zrealizuje się w 2018 r. Towarzystwo przewiduje bezpieczny, wynoszący co najmniej 123% wskaźnik wypłacalności.
- Spadek wskaźnika pokrycia SCR w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. jest wynikiem założonej spłaty pożyczki podporządkowanej w IV kwartale 2020 r., co powoduje ubytek w środkach własnych Towarzystwa.
- O skutecznym oddziaływaniu programu reasekuracji świadczy utrzymanie wskaźnika pokrycia na poziomie co najmniej 120% w scenariuszach zakładających realizację ryzyk katastroficznych na portfelu upraw rolnych (scenariusze 3, 4 i 7).
- Jedynie scenariusz 7 skutkowałby spadkiem wskaźnika wypłacalności poniżej przyjętego przez Towarzystwo poziomu alarmowego (tj. 125%). W przypadku stwierdzenia, że zajście tego scenariusza jest prawdopodobne, Zakład podejmie odpowiednie kroki w celu zwiększenia środków własnych lub ograniczenia ryzyka, aby o dalszy spadek wskaźnika pokrycia.

- Scenariusze zakładające wzrost szkodowości na portfelu upraw rolnych skutkują spadkiem wskaźnika pokrycia, scenariusze zakładające jej spadek – wzrostem. Wyniki te potwierdzają istotny wpływ tego portfela na wypłacalność Zakładu.

Otrzymane wyniki potwierdziły pierwotne przypuszczenia, że realizacja różnych scenariuszy na portfelu upraw rolnych będzie skutkować istotnymi wahaniami wskaźnika pokrycia SCR. Aby ograniczyć jego wpływ na swoją pozycję kapitałową, jako jedno z głównych założeń obecnie realizowanej strategii Towarzystwo przyjęło dążenie do dywersyfikacji portfela.

Dodatkowo, w poniższych częściach znajduje się informacja o wynikach pozostałych analiz wrażliwości oraz testów warunków skrajnych przeprowadzonych w stosunku do istotnych, mierzalnych ryzyk i zdarzeń.

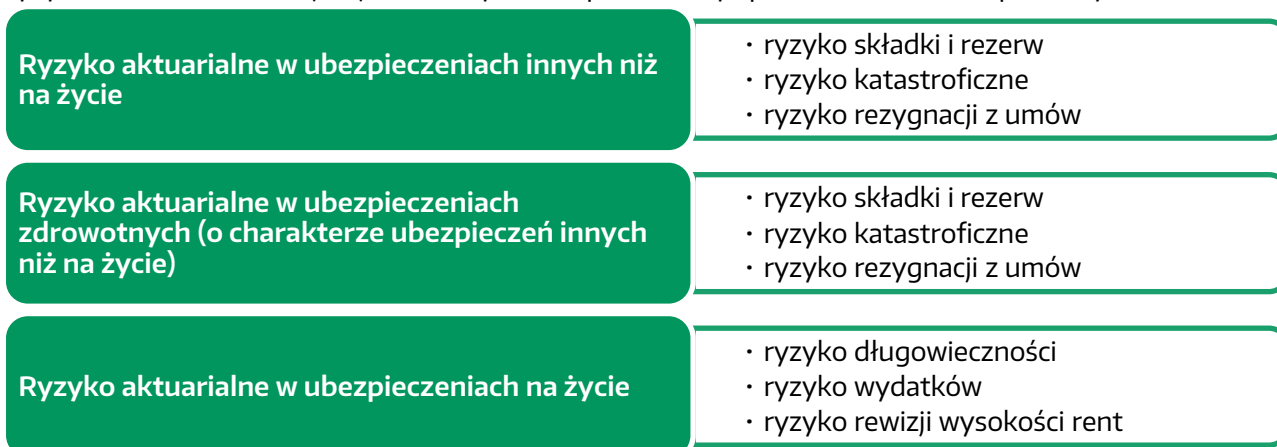
III.1 Ryzyko aktuarialne

Ryzyko aktuarialne definiowane jest jako ryzyko poniesienia straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych w związku z przyjęciem niewłaściwych założeń dotyczących wyceny składki i tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyk

Towarzystwo w celu ilościowego pomiaru ryzyka aktuarialnego wylicza kapitałowy wymóg wypłacalności stosując formułę standardową. Powyższa metoda koncentruje się na ocenie ryzyka w perspektywie jednego roku przy kalibracji wynikającej z zastosowania wartości narażonej na ryzyko na poziomie ufności równym 99,5%. Dodatkowo w celu oceny ryzyka Towarzystwo monitoruje rozwój rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zarówno dla celów rachunkowości jak i dla celów wypłacalności, a także monitoruje wszelkie zmiany struktury portfela, zmiany taryfowe czy zmiany w otoczeniu prawnym mogące mieć wpływ na rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Ponadto, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności podlegają procesowi walidacji w zakresie wysokości oraz zgodności z dyrektywą Wypłacalność II.

Ryzyko aktuarialne obejmuje moduły oraz podmoduły przedstawione na poniższym schemacie:

Modułem ryzyka aktuarialnego o największym znaczeniu jest ten dotyczący ubezpieczeń innych niż na życie. Z tego względu, poświęcono temu obszarowi najwięcej miejsca w niniejszej sekcji.

Tabela 17. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka aktuarialnego (przed dywersyfikacją między modułami ryzyka) na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Moduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego	Udział w BSCR przed dywersyfikacją
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	170	0,2%
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	4 397	4,3%
Ryzyko w ubezpieczeniach innych niż na życie	55 309	53,5%

Istotne koncentracje ryzyka

Concordia Polska TUV identyfikuje koncentrację geograficzną, gdyż jego działalność ma miejsce jedynie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Jest ona istotna w szczególności z punktu widzenia portfela ubezpieczeń upraw. Towarzystwo zarządza ryzykiem koncentracji ryzyka przyjmując limity sprzedażowe w zakresie danego sezonu uprawowego (jesień, wiosna), a następnie wyznaczając odpowiednio limity w podziale na poszczególne województwa.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Towarzystwo zarządza ryzykiem aktuarialnym nie tylko poprzez określenie limitu tolerancji na to ryzyko oraz jego monitorowanie, plany sprzedażowe i decyzje biznesowe, ale także analizę adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Zarządzanie ryzykiem aktuarialnym polega również na jego ograniczaniu. Stosowane techniki ograniczania ryzyka aktuarialnego w stosunku do najważniejszych podmodułów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Techniki ograniczania ryzyka dla ryzyka aktuarialnego

Ryzyko	Stosowana technika ograniczania ryzyka
Ryzyko składki	Reasekuracja bierna, koasekuracja, odpowiednie procesy taryfikacji i przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia, odpowiednio zdefiniowane zakresy odpowiedzialności oraz wyłączeń w ogólnych warunkach ubezpieczenia.
Ryzyko rezerw	Reasekuracja bierna, koasekuracja, odpowiedni proces likwidacji szkód, przyjmowanie ostrożnych założeń do kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, analiza adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
Ryzyko katastroficzne	Reasekuracja bierna, odpowiednie procedury przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia (np. brak zgody na przyjmowanie niektórych ryzyk lub ryzyk na określonych terenach)

Skuteczność wykorzystywanych technik ograniczania ryzyka, w szczególności reasekuracji biernej, podlega cyklicznemu monitorowaniu. Głównym narzędziem do tego wykorzystywanym jest kalkulacja kapitałowego wymogu wypłacalności z częstotliwością kwartalną, co umożliwi weryfikację czy wymóg nie przekracza przyjętego limitu przeznaczonego na to ryzyko.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Wyniki analizy wrażliwości na ryzyko aktuarialne zostały przedstawione w poniższej sekcji III.1.1.

III.1.1 Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż na życie

Kapitałowy wymóg wypłacalności ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż na życie jest najistotniejszym elementem budującym kapitałowy wymóg wypłacalności. Na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 55 309 tys. zł, co stanowi sumę wymogów z poszczególnych podmodułów ryzyka (66 516 tys. zł) pomniejszoną o efekt dywersyfikacji w wysokości 11 206 tys. zł (17% sumy).

Tabela 19. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż na życie przed dywersyfikacją między podmodułami ryzyka (dane w tys. zł)

Podmoduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko składki i rezerw	52 053
Ryzyko katastroficzne	9 137
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	5 326

Ryzyko składki i rezerw

Najistotniejszym podmodułem rozważanego ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach innych niż na życie jest ryzyko składki i rezerw. Ryzyko to związane jest z niepewnością wynikającą ze zmienności w zakresie występowania, częstotliwości i dotkliwości zdarzeń ubezpieczeniowych oraz ze zmienności

w zakresie wysokości i terminu wypłacanych odszkodowań i świadczeń. Wartość tego ryzyka obliczona zgodnie z formułą standardową wyniosła 52 053 tys. zł.

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane miary ryzyka składki oraz ryzyka rezerw. Obie te miary przedstawiają wartości netto tzn. na udziale własnym. Największe ekspozycje na ryzyko znajdują się w liniach biznesowych *Pozostałe ubezpieczenia pojazdów* (z dominacją ubezpieczeń maszyn rolniczych) oraz *Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych* (z wiodącym ubezpieczeniem upraw rolnych), co jest zgodne z rzeczywistym profilem działalności Towarzystwa.

Tabela 20. Miara ryzyka składki (V_{prem}) oraz miara ryzyka rezerw (V_{res}) w ubezpieczeniach innych niż na życie na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Linia biznesowa	V_{prem}	V_{res}
Ubezpieczenia OC z tyt. użytkowania pojazdów mechanicznych	40 385	28 128
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	99 596	22 981
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	36	6
Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	80 035	12 796
Ubezpieczenia OC ogólnej	10 154	11 333
Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej	615	91
Ubezpieczenia ochrony prawnej	9 370	1 185
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	4 344	208
Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych	6 256	215

Przeprowadzono test wrażliwości dla ryzyka składki i rezerw. Na potrzeby testu dokonano zwiększenia o 5% parametrów formuły standardowej dotyczących odchylenia standardowego zarówno dla ryzyka składki jak i dla ryzyka rezerw. Modyfikacja ta doprowadziła do wzrostu kapitałowego wymogu wypłacalności o 1 918 tys. zł i spadku wskaźnika pokrycia SCR o 4,1 p.p.

Tabela 21. Wrażliwość ryzyka składki i rezerw na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Ryzyko w ubezpieczeniach innych niż na życie	55 309	57 868
Ryzyko składki i rezerw	52 053	54 655
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	80 910	82 828
Wskaźnik pokrycia SCR	193,1%	189,0%

Ryzyko katastroficzne

Ryzyko katastroficzne to drugie, po ryzyku składki i rezerw, najistotniejsze ryzyko w ramach ryzyka aktuarialnego. Ryzyko katastroficzne oznacza zagrożenie wystąpienie straty bądź niekorzystnej zmiany zobowiązań ubezpieczeniowych wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw, związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami. Wartość tego ryzyka obliczona zgodnie z formułą standardową wyniosła 9 137 tys. zł. Najważniejsze w tym podmodule jest ryzyko katastrof naturalnych, które zgodnie z formułą standardową dla Polski zawiera ryzyko huraganu oraz ryzyko powodzi.

Tabela 22. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka katastroficznego na dzień 31 grudnia 2017 r. w podziale na poszczególne elementy (dane w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko katastrof naturalnych	8 599
Ryzyko katastroficzne dla reasekuracji nieproporcjonalnej	0
Ryzyko katastrof antropogenicznych	2 378

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Pozostałe ryzyko katastroficzne	1 969
Ryzyko katastroficzne przed dywersyfikacją	12 946
Efekt dywersyfikacji	-3 809
Ryzyko katastroficzne po dywersyfikacji	9 137

Przeprowadzono test wrażliwości wykorzystując formułę standardową przy założeniu, że zwiększeniu ulega czynnik ryzyka powodzi z 0,16% na 0,20%. Była to jedna ze zmian rozważanych przez EIOPA w ramach trwającego procesu rewizji kapitałowego wymogu wypłacalności. Modyfikacja czynnika ryzyka powodzi spowodowałaby spadek wskaźnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności o 4,5 p.p.

Tabela 23. Wrażliwość ryzyka katastroficznego na dzień 31 grudnia 2017 r. w podziale na poszczególne elementy (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Wymóg kapitałowy dla ryzyka katastroficznego	8 599	14 446
Ryzyko katastrof naturalnych	9 137	14 113
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	80 910	83 011
Wskaźnik pokrycia SCR	193,1%	188,6%

W rzeczywistości, można się spodziewać, że informacja o zmianie czynnika ryzyka powodzi byłaby dostępna z wystarczającym wyprzedzeniem, aby Towarzystwo zdążyło wprowadzić zmianę w programie reasekuracyjnym w celu złagodzenia negatywnego wpływu analizowanej zmiany na wskaźnik pokrycia SCR.

III.1.2 Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych

W Concordii Polska TUW ryzyko to dotyczy ubezpieczeń o charakterze innych niż na życie. Kapitałowy wymóg wypłacalności w ramach tego modułu na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 4 397 tys. zł. Efekt dywersyfikacji obliczany jest tutaj najpierw między ryzykiem składki i rezerw a ryzykiem związanym z rezygnacjami z umów, a następnie pomiędzy otrzymanym wymogiem z tytułu ryzyka o charakterze ubezpieczeń innych niż na życie, ryzyka o charakterze ubezpieczeń na życie (jeśli występuje) oraz ryzyka katastroficznego.

Tabela 24. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka aktuarialnego w ubezpieczeniach zdrowotnych przed dywersyfikacją między podmodułami ryzyka (dane w tys. zł)

Podmoduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko składki i rezerw	4 096
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	767
Ryzyko ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż na życie	4 167
Ryzyko katastroficzne	708

III.1.3 Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie

Concordia Polska TUW nie prowadzi działalności w zakresie ubezpieczeń na życie, a zidentyfikowane ryzyko aktuarialne w tym module związane jest ściśle ze świadczeniami rentowymi przyznawanymi z tytułu ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej (linie biznesowe 4. oraz 8.). Kapitałowy wymóg wypłacalności dla tej kategorii ryzyka stanowi jedynie 0,2% BSCR przed dywersyfikacją.

III.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej, wynikające bezpośrednio lub pośrednio z wahań poziomu i wahań zmienności rynkowych cen aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych. Odzwierciedla również strukturalne niedopasowanie aktywów i zobowiązań, w szczególności w odniesieniu do czasu ich trwania.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyka

Towarzystwo w celu ilościowego pomiaru ryzyka rynkowego wylicza kapitałowy wymóg wypłacalności stosując formułę standardową. Użyta metoda koncentruje się na ocenie ryzyka w perspektywie jednego roku przy kalibracji wynikającej z zastosowania wartości narażonej na ryzyko na poziomie ufności równym 99,5%. Dodatkowo, dokonywana jest ocena jakościowa ryzyka. W celu ochrony przed ryzykiem stopy procentowej Towarzystwo monitoruje dane makroekonomiczne, w szczególności wzrost gospodarczy i presję płacową, jako czynniki kluczowe w kontekście inflacji oraz jej odchyień od celu inflacyjnego NBP. Towarzystwo monitoruje również rynek akcji, pomimo, iż nie alokuje tam środków, to dostrzega istotność w kontekście przesuwania się kapitałów pomiędzy klasami aktywów, a zachowanie rynku obligacji jest ujemnie skorelowane z rynkiem instrumentów udziałowych. Monitoring zachowania instrumentów dłużnych korporacyjnych notowanych oraz bieżące śledzenie danych finansowych i wiadomości ze spółek oraz ich otoczenia rynkowego pozwala ocenić poziom ryzyka kredytowego. Towarzystwo zwraca uwagę, aby nie koncentrować zbyt dużych środków w aktywach pojedynczego emitenta (z wyłączeniem obligacji Skarbu Państwa). Aktywa towarzystwa są na bieżąco monitorowane, tak, aby udział poszczególnych papierów wartościowych zmieniający się wraz z ich wyceną nie generował ryzyka koncentracji. Towarzystwo nie podejmuje inwestycji w obcej walucie, z wyłączeniem nabycia jednostek funduszu w euro. Pozycja ta, jednakże służy zabezpieczeniu pożyczki podporządkowanej.

Ryzyko rynkowe obejmuje następujące podmoduły ryzyka:

Ryzyko rynkowe

- ryzyko stopy procentowej
- ryzyko cen akcji
- ryzyko cen spreadu kredytowego
- ryzyko koncentracji aktywów
- ryzyko walutowe

Do pomiaru ryzyka rynkowego wykorzystywana jest formuła standardowa. Kapitałowy wymóg wypłacalności ryzyka rynkowego na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 28 930 tys. zł, przy sumie wymogów z poszczególnych ryzyk na poziomie 45 625 tys. zł oraz efekcie dywersyfikacji w wysokości 16 695 tys. zł. Podmodułami ryzyka rynkowego o największym znaczeniu są ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko spreadu kredytowego, które stanowią odpowiednio 41% oraz 37% ryzyka rynkowego przed uwzględnieniem efektu dywersyfikacji.

Wartość ryzyka stopy procentowej wynika z szoku polegającego na wzroście struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. W przypadku ryzyka spreadu źródłem jego występowania są jednostki uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, w które w trakcie okresu sprawozdawczego Towarzystwo istotnie zwiększyło swoje zaangażowanie.

Tabela 25. Ekspozycja na poszczególne ryzyka rynkowe na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł).

Podmoduł ryzyka	Aktywa	Zobowiązania
Ryzyko stopy procentowej	468 296	320 470
Ryzyko cen akcji	11 308	0
Ryzyko spreadu kredytowego	376 675	0
Ryzyko koncentracji	388 789	0
Ryzyko walutowe	15 863	12 782

Tabela 26. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka rynkowego na dzień 31 grudnia 2017 r. w podziale na podmoduły (dane w tys. zł)

Podmoduł ryzyka	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko stopy procentowej	18 702
Ryzyko cen akcji	5 756
Ryzyko spreadu kredytowego	16 739
Ryzyko koncentracji	3 693
Ryzyko walutowe	735
Efekt dywersyfikacji	-16 695
Całkowite ryzyko rynkowe	28 930

Istotne koncentracje ryzyka

Concordia Polska T UW nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka rynkowego.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Concordia Polska T UW zarządza ryzykiem rynkowym głównie poprzez jego ograniczanie. W tym celu realizuje ostrożną politykę inwestycyjną, ukierunkowaną na optymalizację przychodów z lokat przy jednoczesnym założeniu wysokiego bezpieczeństwa inwestycji oraz zachowaniu odpowiedniego poziomu płynności alokowanych środków. Ponadto, ograniczaniu ryzyka rynkowego służy podejmowanie współpracy z kontrahentami o wysokiej jakości kredytowej oraz dbałość o odpowiednią dywersyfikację portfela instrumentów finansowych. Sformułowana w ten sposób strategia inwestycyjna wpływa na kształtowanie się struktury lokat Towarzystwa. Struktura lokat została szerzej opisana w sekcji III.4. Ryzyko płynności.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Towarzystwo przeprowadziło testy warunków skrajnych dla istotnych ryzyk rynkowych tj. ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka spreadu kredytowego.

Test dla ryzyka stopy procentowej został przeprowadzony przy założeniu pogłębienia o 10% szoków dla struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka zdefiniowanych w ramach formuły standardowej. Modyfikacja ta doprowadziła do wzrostu kapitałowego wymogu wypłacalności o 733 tys. zł i spadku wskaźnika pokrycia SCR o 1,6 p.p.

Tabela 27. Wrażliwość ryzyka stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Ryzyko rynkowe	28 930	30 094
Ryzyko stopy procentowej	18 702	20 441
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	80 910	81 643
Wskaźnik pokrycia SCR	193,1%	191,5%

Test dla ryzyka spreadu kredytowego zakłada modyfikację założeń formuły standardowej polegającą na objęciu obligacji skarbowych i komunalnych wymogiem kapitałowym. Wymóg kapitałowy po zmianie został obliczony przy założeniu, że czynniki ryzyka *stress* dla obligacji skarbowych i komunalnych nie są równe 0, a przyjmują wartości takie same jak obligacje korporacyjne o najlepszym stopniu jakości kredytowej. W wyniku wprowadzonej modyfikacji kapitałowy wymóg wypłacalności wzrósł o 4 474 tys. zł, a wskaźnik pokrycia SCR spadł o 9,5 p.p.

Tabela 28. Wrażliwość ryzyka spreadu kredytowego na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Ryzyko rynkowe	28 930	35 830
Ryzyko spreadu kredytowego	16 739	25 465
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	80 910	85 384
Wskaźnik pokrycia SCR	193,1%	183,6%

III.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe odzwierciedla możliwe straty w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań przez kontrahentów i dłużników lub pogorszenia się ich zdolności kredytowej.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyk

Concordia Polska TUV ocenia ryzyko kredytowe niewykonania zobowiązania przez kontrahenta ilościowo. Do pomiaru Towarzystwo stosuje formułę standardową, która koncentruje się na ocenie ryzyka w perspektywie jednego roku przy kalibracji wynikającej z zastosowania wartości narażonej na ryzyko na poziomie ufności równym 99,5%.

Tabela 29. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Ekspozycje typu I	12 684
Ekspozycje typu II	2 377
Efekt dywersyfikacji w ramach modułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	-509
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta po dywersyfikacji	14 552

Ekspozycje typu I w Towarzystwie obejmują ekspozycje z tytułu następujących pozycji:

- kwoty należne z tytułu umów reasekuracji;
- należności i zobowiązania z tytułu reasekuracji;
- środki pieniężne na rachunkach bankowych.

Ekspozycje typu II w Towarzystwie obejmują ekspozycje z tytułu następujących pozycji:

- należności od ubezpieczających;
- należności od pośredników ubezpieczeniowych;
- pozostałe należności.

Istotne koncentracje ryzyka

Concordia Polska TUV nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka kredytowego niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Towarzystwo zarządzania ryzykiem kredytowym głównie poprzez jego ograniczanie. Ograniczeniu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta w zakresie umów reasekuracji biernej służy

m.in. stosowanie *Procedury wyboru reasekuratorów*, która stanowi m.in. o tym jakie warunki muszą spełniać podmioty, z którymi Towarzystwo podejmuje współpracę. W zakresie ryzyka wynikającego z obszaru rozliczeń z ubezpieczającymi oraz z pośrednikami ubezpieczeniowymi ograniczaniu ryzyka służą odpowiednie procesy i rozwiązania windykacyjne.

Skuteczność wykorzystywanych technik ograniczania ryzyka podlega cyklicznemu monitorowaniu. Głównym narzędziem do tego wykorzystywanym jest kalkulacja kapitałowego wypłacalności z tytułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta z częstotliwością kwartalną, co umożliwia weryfikację czy wymóg nie przekracza przyjętego limitu przeznaczonego na to ryzyko.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Towarzystwo przeprowadziło test wrażliwości na ryzyko kredytowe niewykonania zobowiązania przez kontrahenta polegający na pogorszeniu stopnia jakości kredytowej o 1 punkt w stosunku do reasekuratora o największym udziale w stracie z tytułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta (udział ten wyniósł 22%). Zmiana ta spowodowałaby spadek wskaźnika pokrycia SCR o 3,3 p.p.

Tabela 30. Wrażliwość ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Wymóg kapitałowy dla ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	14 552	16 675
Ekspozycje typu I	12 684	14 819
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	80 910	82 328
Wskaźnik pokrycia SCR	193,1%	189,8%

III.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności odnosi się do posiadania przez Towarzystwo niewystarczających środków do dyspozycji, aby wywiązać się ze swoich zobowiązań, w tym w szczególności tych, dotyczących wypłaty odszkodowań i świadczeń.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyka

Towarzystwo, w celu analizy ryzyka płynności wykorzystuje ekspercką wiedzę z zakresu ekonomii, finansów i inwestycji, jednocześnie, rozwijając narzędzia wspierające ocenę ryzyka oraz podejmowanie decyzji w zakresie ryzyka płynności. Ryzyko jest monitorowane w sposób ciągły poprzez sprawdzanie sald rachunków bankowych i spodziewanych zwrotów z inwestycji, biorąc pod uwagę zapadalność lokat i innych instrumentów. Ważną rolę w zarządzaniu ryzykiem płynności pełni Komitet Inwestycyjny, który co miesiąc dokonuje przeglądu posiadanych inwestycji, a także podejmuje decyzje dotyczące istotnych transakcji kupna i sprzedaży. Towarzystwo inwestuje co najmniej 85% środków w dłużne papiery wartościowe, z czego zdecydowana większość alokowana jest w dług emitowany, bądź gwarantowany przez Skarb Państwa. Inwestycje w komercyjne papiery dłużne lokowane są w obligacjach spółek o wysokiej jakości i takich, co do których, płynność finansowa nie budzi zastrzeżeń. Towarzystwo, przed inwestycją, a także na bieżąco, w trakcie jej trwania analizuje czas wymagany, aby posiadane aktywo skonwertować na gotówkę.

Istotne koncentracje ryzyka

Towarzystwo unikało ryzyka koncentracji poprzez zapewnienie wysokiego poziomu dywersyfikacji portfela. W ramach przyjętej polityki inwestycyjnej towarzystwo nie lokuje znacznych środków w papiery wartościowe jednego emitenta z wyjątkiem obligacji Skarbu Państwa, bądź obligacji przez Skarb Państwa gwarantowanych. Towarzystwo w celu poprawy dywersyfikacji i unikania ryzyka koncentracji nawet w obligacjach Skarbu Państwa alokowało środki w różnych seriach obligacji, a także

w różnych terminach zapadalności. Towarzystwo ze względów na chęć uzyskania wysokiej płynności inwestowało środki również za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych, do poziomu około 1/3 portfela. Taka alokacja jednakże, nie powoduje nadmiernej koncentracji aktywów, gdyż każdy z wykorzystywanych funduszy jest wysoce zdywersyfikowany, zarówno pomiędzy obligacje skarbowe, komunalne jak i korporacyjne.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Aby ograniczyć ryzyko, Towarzystwo prognozuje przyszłe przepływy pieniężne opierając się na znanych zobowiązaniach, pozostawiając odpowiedni margines na nieprzewidziane zdarzenia. Ponadto, realizowana polityka inwestycyjna opiera się na inwestowaniu w instrumenty finansowe, które pozwalają na postawienie do dyspozycji gotówki w odpowiednio krótkim czasie. Towarzystwo zarządza ryzykiem płynności, poprzez ciągły jego monitoring i ocenę. Aspekt zarządzania płynnością w bieżącej działalności inwestycyjnej jest nad wyraz istotny, środki nie są lokowane w aktywach o niskiej płynności. Jednocześnie Towarzystwo dba, aby realizować inne cele działalności lokacyjnej – w szczególności bezpieczeństwo środków, a co za tym idzie – dążenie do minimalizacji innych kategorii ryzyka takich jak ryzyko rynkowe czy kredytowe.

Ryzyko w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. w ryzyku płynności nie wystąpiły istotne zagrożenia dla płynności. Płynność była przez cały okres utrzymywana na wysokim poziomie, dzięki alokacji aktywów głównie w obligacje Skarbu Państwa, a także w fundusze pieniężne i płynnościowe.

W 2017 r. Towarzystwo utrzymywało alokację około jednej trzeciej portfela w funduszach pieniężnych, co oprócz podniesienia poziomu dywersyfikacji dawało dostęp do zgromadzonych na rejestrach środków w czasie 24 godzin. Około 28% aktywów zostało powierzone w zarządzanie zewnętrznemu podmiotowi w ramach strategii asset management zakładającej inwestowanie głównie w obligacje Skarbu Państwa oraz obligacje korporacyjne o wysokiej jakości i płynności. Z kolei 6,6% zostało ulokowane w funduszu zagranicznym zabezpieczonym walutowo inwestującym w szerokie spektrum instrumentów dłużnych. Pośród bezpośrednio dokonanych inwestycji dominowały również obligacje Skarbu Państwa i instytucji ponadnarodowych. Obligacje korporacyjne, które znalazły się w portfelu to instrumenty emitowane przez wysokiej jakości spółki notowane na głównym rynku GPW w Warszawie. Ich udział wynosił jedynie niewiele ponad 1% wartości całego portfela. Jedynymi aktywami, które można określić mianem nie płynnych to nienotowane instrumenty udziałowe, których łączny udział wynosił 1,7% łącznej wartości aktywów na dzień 31 grudnia 2017 r.

Alokacja aktywów umożliwia dostęp do 130 milionów złotych za pośrednictwem funduszy pieniężnych w czasie 24 godzin bez spreadu.

Tabela 31. Struktura portfela aktywów na dzień 31 grudnia 2017 r. wg skali płynności (1 - płynność najwyższa, 5 - płynność najniższa)

Skala	Aktywo	Udział
1	obligacje Skarbu Państwa / fundusze pieniężne / lokaty	72,1%
2	notowane na Catalyst obligacje wysokiej jakości korporacyjne spółek notowanych na giełdzie / pozostałe fundusze inwestycyjne krajowe	19,2%
3	obligacje korporacyjne / fundusze inwestycyjne zagraniczne	6,6%
4	obligacje korporacyjne nie płynne	0,4%
5	udziały nienotowane	1,7%

Analiza wrażliwości na ryzyko

Towarzystwo przeprowadziło testy warunków skrajnych w oparciu o *Metodykę przeprowadzania testów warunków skrajnych w zakładach ubezpieczeń i reasekuracji za 2016 rok* wydanej przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego. Scenariusz testowy zakłada konieczność spieniężenia

przez Towarzystwo w ciągu 2 dni roboczych aktywów na wypłatę świadczeń w wartości odpowiadającej 5-krotności piątej najwyższej dziennej wypłacie świadczeń w ciągu ostatnich 5 lat (tj. lata 2013–2017) przy jednoczesnym ograniczeniu zbywalności lokat. Przyjmuje się założenie, że Towarzystwo składa zlecenie sprzedaży aktywów po cenie niższej niż rynkowa o dyskonto. W przypadku Concordii Polska TUW kwota podlegająca natychmiastowemu upłynnieniu wynosiła 32 929 tys. zł, a ze względu na rodzaj sprzedawanych aktywów (fundusze inwestycyjne, lokaty terminowe w banku) strata z tego tytułu wyniosła 1 113 tys. zł.

Kwota oczekiwanych zysków z przyszłych składek

Kwota oczekiwanych zysków z przyszłych składek obliczona zgodnie z art. 260 ust. 2. Aktu delegowanego na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 4 161 tys. zł.

III.5 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne pokrywa ryzyka wynikające z błędów lub zakłóceń procesów wewnętrznych, czynnika ludzkiego lub zdarzeń wewnętrznych.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyka

Towarzystwo stosuje formułę standardową w celu pomiaru ryzyka. Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka operacyjnego wyniósł 11 732 tys. zł.

Ten wymóg kapitałowy został obliczony w oparciu o ekspozycje na ryzyko operacyjne mierzone wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (bez marginesu ryzyka) oraz wartością składki zarobionej brutto.

Tabela 32. Ekspozycja na ryzyko operacyjne na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Składka zarobiona brutto w 2016 r.	363 195
Składka zarobiona brutto w 2017 r.	391 058
Najlepsze oszacowanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	261 712

Dodatkowo, potencjalne zagrożenia identyfikowane są podczas corocznego procesu samooceny. Proces szacowania ryzyka przebiega w trakcie kilku sesji oceny, w których biorą udział wszystkie jednostki organizacyjne Towarzystwa. Poszczególnym ryzykom, tam, gdzie takie oszacowanie jest możliwe, przypisywane są konkretne wartości wpływu finansowego oraz prawdopodobieństwo zdarzenia. Ocena dodatkowo obejmuje wpływ danego zagrożenia na reputację Towarzystwa. Ryzyka, w ramach samooceny, są szacowane prospektywnie tj. na okres następnych trzech lat, wyznaczane są także kluczowe wskaźniki ryzyka operacyjnego.

Istotne koncentracje ryzyka

Jako największą koncentrację ryzyka operacyjnego pod względem finansowym należy wskazać zagrożenie związane z cyberbezpieczeństwem, w tym potencjalnym wyciekiem danych. Dynamika rozwoju cyberprzestępczości w ostatnich latach przyspiesza, co wymaga znacznego zwiększenia nakładów technicznych na zabezpieczenia oraz podnoszenie świadomości wśród pracowników i klientów.

Techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

Ryzyko operacyjne zarządzane jest przez zestaw działań ograniczających ryzyko, wyznaczony przez poszczególne jednostki organizacyjne i zaakceptowane przez Menedżera ds. Zarządzania Ryzykiem. Realizacja tych działań w cyklu kwartalnym podlega monitorowaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykiem. Oprócz cyklicznego monitorowania działań mitygujących ryzyko wyznaczonych w sesji samooceny – podczas każdego z posiedzeń Komitetu Zarządzania Ryzykiem stałym punktem jest

zgłaszanie nowych ryzyk zaobserwowanych w ostatnim kwartale, bądź też istotnych zmian w profilu istniejących ryzyk. Wszystkie zdarzenia dotyczące realizacji ryzyka operacyjnego odnotowywane są w rejestrze ryzyka operacyjnego prowadzonym przez Biuro Zarządzania Ryzykiem. Rejestr zawiera informacje na temat daty zdarzenia, konsekwencji finansowych i pozafinansowych oraz opis środków zaradczych i działań mitygujących na przyszłość. Wnioski z analizy rejestru uwzględniane są przy szacowaniu ryzyka operacyjnego przy kolejnym przebiegu procesu samooceny ryzyka.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Towarzystwo przeprowadziło analizę wrażliwości ryzyka operacyjnego przy założeniu zwiększenia o 10% parametrów formuły standardowej wykorzystywanych w składniku $Op_{premiums}$ oraz $Op_{provisions}$. W wyniku wprowadzonej modyfikacji kapitałowy wymóg wypłacalności wzrósł o 1 130 tys. zł, a wskaźnik pokrycia SCR spadł o 2,5 p.p.

Tabela 33. Wrażliwość ryzyka operacyjnego na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	przed zmianą	po zmianie
Ryzyko operacyjne	11 732	12 905
Kapitałowy wymóg wypłacalności SCR	80 910	82 040
Wskaźnik pokrycia SCR	193,1%	190,6%

III.6 Pozostałe istotne ryzyka

Środki zastosowane w celu oceny ryzyka

W ramach procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA) Towarzystwo przeprowadziło analizę profilu ryzyka pod kątem występowania odchyleń od założeń leżących u podstaw obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności. Na tej podstawie zidentyfikowano istotne ryzyka, które nie zostały ujęte w formule standardowej. Ryzyka te (z wyjątkiem ryzyka katastroficznego upraw rolnych ocenianego ilościowo) oceniane są jakościowo w procesie samooceny ryzyka, która przeprowadzana jest co najmniej raz do roku przez funkcję zarządzania ryzykiem.

Istotne koncentracje ryzyka

W stosunku do pozostałych istotnych ryzyk Concordia Polska TUV nie identyfikuje istotnych koncentracji.

Analiza wrażliwości na ryzyko

Wyniki przeprowadzonych analiz w stosunku do pozostałych istotnych ryzyk zostały przedstawione w części dotyczącej wyników testów warunków skrajnych przeprowadzonych w ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA).

Opis ryzyk, techniki ograniczania ryzyka i monitorowanie ich skuteczności

- **Ryzyko katastroficzne upraw rolnych**

Portfel ubezpieczeń upraw rolnych stanowi znaczącą część portfela ubezpieczeń Towarzystwa i ma strategiczne znaczenie. Jednocześnie narażony jest na duże wahania wskaźnika szkodowości, głównie ze względu na występujące ryzyko katastroficzne szkód głównie z ryzyka ujemnych skutków przezimowania. Towarzystwo ogranicza to ryzyko stosując ostrożne zasady w przyjmowaniu ryzyka do ubezpieczenia oraz wykorzystując odpowiednio dopasowane programy reasekuracyjne.

- **Ryzyko konkurencji i otoczenia rynkowego**

Wejście nowych konkurentów do segmentu klientów rolnych, mogą spowodować odpływ dotychczasowych klientów lub presję cenową powodującą zmniejszenie rentowności. Drugim źródłem ryzyka są możliwe decyzje polityczne ograniczające konkurencyjność w tym segmencie.

W odpowiedzi na to ryzyko, zgodnie z przyjętą strategią Concordia Polska TUW podejmuje działania mające na celu dywersyfikację portfela ubezpieczeń a w konsekwencji zmniejszeniu wpływu segmentu klientów rolnych na pozycję kapitałową Towarzystwa.

- **Ryzyko prawne i compliance**

Przez ryzyko prawne Towarzystwo rozumie zagrożenie związane ze zmianami w prawie i regulacjach, zgodnością z nimi oraz wykonalnością umów i związaną z nimi odpowiedzialnością. Natomiast przez ryzyko compliance rozumie ryzyko wynikające z działania podmiotu niezgodne z szeroko rozumianymi normami (nie tylko prawnymi) lub konfliktu interesów. Dla zakładu ubezpieczeń niekorzystne mogą okazać się niektóre wprowadzane nowe regulacje prawne, niedoskonałość stanowionego prawa, a także koszty związane z zapewnieniem zgodności. W związku z tym zagrożeniem, istnieje konieczność wydajnego śledzenia zmian prawnych i sprawnego reagowania w celu przygotowania firmy na zmiany.

W celu ograniczenia ryzyka prawnego i ryzyka compliance w Towarzystwie przebudowano funkcję compliance, ustanowiono koordynatorów compliance w poszczególnych jednostkach organizacyjnych oraz wdrożono system aktualizacji informacji zarządczej o aktach prawnych.

- **Ryzyko wycieku informacji poufnych**

Przez ryzyko wycieku informacji poufnych Towarzystwo rozumie ryzyko utraty/ujawnienia danych w wyniku celowego działania wewnętrznego bądź niedoskonałości zabezpieczeń, skutkujące utratą reputacji lub stratami finansowymi wynikającymi z kar, pozwów.

W celu ograniczenia tego ryzyka zakład wdrożył rozwiązania techniczne uniemożliwiające transfer danych przez pamięci przenośne, a także systemy DLP dla poczty elektronicznej i SIEM. System SIEM (ang. *System Information Event Monitoring*) to system służący do gromadzenia i analizowania zdarzeń z systemów. Pozwala na wykrywanie niepożądanych zdarzeń w trybie automatycznym lub opartym na regułach (np. nieautoryzowany dostęp do danych, usunięcie danych). System DLP (ang. *Data Leak Protection/Data Leak Prevention*) dedykowany jest ochronie i przeciwdziałaniu wycieku informacji.

III.7 Wszelkie inne informacje

Zasada „ostrożnego inwestora”

Lokując środki Towarzystwo kieruje się zasadą „ostrożnego inwestora”. W 2017 r. Towarzystwo alokowało środki jedynie w aktywa, co do których miało jasność, jakie ryzyka takiej alokacji towarzyszą. Inwestując w dane instrumenty zarówno pośrednio, poprzez usługę asset management, czy też jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych jak i bezpośrednio nabywając obligacje Skarbu Państwa zakład był w stanie określić, mierzyć i monitorować ryzyko związane z inwestycją. Nieliczne inwestycje w obligacje korporacyjne były poprzedzone dokładną analizą. Do portfela trafiły jedynie obligacje spółek o ugruntowanej pozycji na rynku ze zdolnością do obsługi zadłużenia, takie jak PKO BP Bank Hipoteczny, czy Alior Bank SA.

Aktywa, zwłaszcza te stanowiące pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego oraz kapitałowego wymogu wypłacalności, były lokowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo, jakość oraz płynność. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych były lokowane w sposób odpowiadający charakterowi i czasowi trwania zobowiązań ubezpieczeniowych. Zakład nie korzystał z możliwości inwestycji w instrumenty pochodne.

Wartość aktywów, które znalazły się w portfelu zakładu, a nie są dopuszczone do obrotu, jest niska i nie stanowi ryzyka dla portfela z punktu widzenia zakładu. Poprzez korzystanie z usługi asset management i inwestowania za pośrednictwem jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych zakład zapewnił odpowiedni poziom dywersyfikacji inwestycji unikając ryzyka koncentracji sektorowej oraz alokacji w jedną emisję danego emitenta. Ryzyko niewypłacalności emitenta jest minimalizowane poprzez inwestycje w instrumenty dłużne emitowane, bądź poręczane przez Skarb Państwa.

Rozdział IV

Wycena do celów wypłacalności

Sprawozdanie finansowe (zwane dalej statutowym) sporządzone za 12 miesięcy od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Towarzystwo przygotowuje stosownie do postanowień:

- Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz.U. z 2017 r., poz.2342 z późn. zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji z dnia 12.04.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 562),
- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych z dnia 12 grudnia 2001 r. (Dz.U. z 2017 r. poz.277 z dnia 16.02.2017 r.).
- Innymi aktami prawnymi mającymi zastosowanie do sprawozdania finansowego są:
 - Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1170 z późniejszymi zmianami).

W celu przygotowania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo dokonuje przekształcenia sprawozdania statutowego do wymogów Wypłacalność II. Sprawozdanie niniejsze zawiera więc informacje dotyczące wyceny istotnych pozycji bilansowych, a także porównanie zasad wyceny dla celów wypłacalności do zasad wyceny zastosowanych do sporządzenia sprawozdania statutowego. Towarzystwo wycenia aktywa i zobowiązania dla celów wypłacalności w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Za podstawową metodę wyceny aktywów i zobowiązań uznaje się więc cenę rynkową notowaną na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

W przypadku, gdy zastosowanie powyższej wyceny nie jest możliwe stosuje się odpowiednio metody według poniższej hierarchii:

1. Ceny rynkowe notowane na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań w tym:
 - charakter lub lokalizację składnika aktywów lub zobowiązań,
 - stopień, w jakim dane używane do wyceny są powiązane z pozycjami, które są porównywalne z danymi składnikami aktywów lub zobowiązań oraz
 - obrót lub poziom aktywności na rynkach, na których są obserwowalne dane do używania wyceny.
2. Jeżeli nie jest możliwe zastosowanie wyceny (wg powyższych wskazań), stosuje się alternatywne metody wyceny z wykorzystaniem w jak największym stopniu obserwowalnych danych rynkowych przy zastosowaniu poniższych metod:
 - Wyceny dokonuje się przy wykorzystaniu cen i innych odpowiednich danych z transakcji rynkowych obejmujących identyczne lub podobne aktywa (podejście rynkowe).
 - Wycenia się poprzez dyskontowanie przyszłych kwot takich jak przepływy pieniężne, przychody lub koszty (podejście dochodowe).
 - Ustalenie ceny, która zostałaby otrzymana w zamian za składnik aktywów, oparty na koszcie, który musiałby ponieść kupujący, aby nabyć składnik aktywów lub wytworzyć jego zamiennik o porównywalnej jakości, skorygowanym o jego zużycie (podejście kosztowe).

Przy wycenie aktywów i zobowiązań uwzględnia się zasadę istotności przy jednoczesnym uwzględnieniu charakteru oraz skali i złożoności ryzyk, a także wielkości kosztów, które mogłyby zostać poniesione w celu dostosowania do wymaganych metod wyceny. Przy wycenie aktywów i zobowiązań do wartości godziwej możliwe jest zastosowanie uproszczeń i przyjęcie składnika aktywów lub zobowiązań według zasad zastosowanych przy sporządzaniu sprawozdań statutowych. Aktywa i zobowiązania wyceniane są przy założeniu kontynuacji działalności Towarzystwa.

IV.1 Aktywa

Aktywa wyceniane są przy zastosowaniu podejścia rynkowego bazującego na ocenie ryzyka. Oznacza to, że są wyceniane w wartości godziwej, czyli kwocie, za jaką mogłyby zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji na warunkach rynkowych.

W 2017 r. Towarzystwo nie dokonało istotnych zmian w stosowanych zasadach ujmowania i wyceny aktywów.

Tabela 34. Aktywa dla celów wypłacalności (dane w tys. zł)

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Wartość firmy	R0010		
Aktywowane koszty akwizycji	R0020		
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0	0
Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego	R0060	5 610	4 620
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	333 249	384 169
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0	0
Lokaty w jednostkach podporządkowanych (udziały kapitałowe)	R0090	804	888
Akcje	R0100	5 219	5 608
Akcje – notowane	R0110	0	0
Akcje – nienotowane	R0120	5 219	5 608
Obligacje	R0130	271 648	201 318
Obligacje rządowe i komunalne	R0140	245 174	139 656
Obligacje korporacyjne	R0150	26 474	61 661
Obligacje strukturyzowane	R0160	0	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0	0
Fundusze inwestycyjne	R0180	39 904	167 950
Instrumenty pochodne	R0190	0	0
Depozyty bankowe inne niż środki pieniężne	R0200	15 674	8 405
Pozostałe lokaty	R0210	0	0
Aktywa dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0	0
Pożyczki i hipoteki	R0230	0	0
Pożyczki i hipoteki dla osób fizycznych	R0240	0	0
Inne pożyczki i hipoteki	R0250	0	0
Kredyty i pożyczki pod zastaw polisy	R0260	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	97 348	-3 217
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	97 233	-3 361

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	116	144
Depozyty u cedentów	R0350	0	0
Należności z tytułu ubezpieczeń (w tym od ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)	R0360	12 053	15 132
Należności z tytułu reasekuracji	R0370	51 387	35 965
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	R0380	535	610
Akcje własne	R0390	0	0
Kwoty należnych, a nieopłaconych pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego	R0400	0	0
Środki pieniężne	R0410	4 270	3 381
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	28 191	48 683
Aktywa ogółem	R0500	532 643	489 343

Aktywowane koszty akwizycji

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Aktywowane koszty akwizycji wycenia się w wartości zerowej.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

W sprawozdaniu statutowym Towarzystwo klasyfikuje poniesione w okresie sprawozdawczym koszty akwizycji przypadające na przyszłe okresy sprawozdawcze do aktywowanych kosztów akwizycji. Koszty te są rozliczane w czasie na zasadach obowiązujących przy tworzeniu rezerwy składek dla celów rachunkowości. W sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo wykazało aktywowane koszty akwizycji w wartości zero.

Wartości niematerialne i prawne

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wartości niematerialne i prawne inne niż wydzielone do zbycia wycenia się w wartości zerowej.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

W sprawozdaniu statutowym wartości niematerialne i prawne wykazywane są według ceny nabycia powiększonej o koszty bezpośrednio związane z nabyciem i przygotowaniem do użytkowania, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo wykazało wartości niematerialne i prawne w wartości zero.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wartość aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się analogicznie jak na potrzeby sprawozdania statutowego. Obejmują różnice przejściowe wiarygodnie prognozowanych różnic wynikających z odmiennego momentu rozliczania obciążenia podatkowego.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na podstawie różnic przejściowych między wartością aktywów i zobowiązań ustaloną dla celów wypłacalności i ich wartością podatkową. Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

Towarzystwo jest podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, który płacony jest do jednego urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę Towarzystwa. W związku z powyższym, rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane i prezentowane w zależności od wyniku w aktywach lub zobowiązaniach.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Towarzystwo dokonuje wyceny aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego w bilansie statutowym bez kompensowania dla celów wypłacalności natomiast na potrzeby kalkulacji wysokości środków własnych dokonywana jest kompensata.

Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności wyceniono w następujący sposób:

- Środki transportu wyceniono w wartości rynkowej na podstawie wyceny ubezpieczyciela.
- Zespoły komputerowe oraz urządzenia (grupa 6) wyceniono według ceny rynkowej.
- Przyjmowane do użytkowania wyposażenie (grupa 8) wykazuje się według cen nabycia, kosztów wytworzenia lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, których dokonuje się drogą systematycznego, planowanego rozłożenia jego wartości na ustalony okres amortyzacji metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów.
- W odniesieniu do wyposażenia (grupa 8), które zostało zamortyzowane, dokonuje się przynajmniej raz w roku przeglądu i na podstawie analizy ich wykorzystania (weryfikacji czasu wykorzystania), przyjmuje się szacunkową wartość używanego wyposażenia wynoszącą jednak nie więcej niż 15% wartości zakupu.
- Składniki aktywów odzwierciedlające w bilansie statutowym stany magazynów, a obejmujące gadżety i materiały reklamowe, przyjmuje się w wartości zerowej.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

W sprawozdaniu statutowym maszyny i urządzenia Towarzystwo wycenia według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Składniki majątku o wartości nieprzekraczające 3 500 zł są ujmowane bezpośrednio w kosztach w miesiącu oddania ich do użytkowania. Dana pozycja może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane korzyści ekonomiczne z dalszego użytkowania tego składnika.

W sprawozdaniu na potrzeby wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwo wykazuje wartości ustalone głównie na podstawie wyceny rzeczoznawcy przeprowadzanej na koniec każdego roku.

Alternatywną metodę wyceny zastosowano dla części wyposażenia (grupy 8) wykorzystując podejście kosztowe.

Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Lokaty wycenia się według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów, a gdy zastosowanie tej metody nie jest możliwe, Towarzystwo do wyceny stosuje alternatywne metody wyceny. Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

Kryteria oceny aktywnego obrotu regulowanego (aktywnego rynku)

Aktywny rynek regulowany to działający w sposób stały system obrotu instrumentami finansowymi, na którym transakcje dotyczące aktywów finansowych lub zobowiązań odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczyć informacji na temat cen instrumentów, które zostały dopuszczone do publicznego obrotu na tym rynku, a ceny tego rynku podawane są do publicznej informacji i w każdym dniu roboczym dostępne są wiarygodne kwotowania tych cen.

Kryterium na podstawie, którego określa się czy rynek jest aktywny, jest czas i ilość zrealizowanych na tym rynku transakcji w ciągu ostatnich trzech miesięcy od daty wyceny. Jeżeli liczba transakcji jest równa lub wyższa od 5, wówczas badany rynek uznaje się za aktywny. Źródłem danych na temat ilości przeprowadzanych transakcji jest rynek regulowany (GPW Catalyst, BondSpot Treasury Poland). W przypadku braku transakcji na powyżej wymienionych rynkach, analiza oparta jest na informacjach udostępnionych na platformie informacyjnej terminala Bloomberg, lokaty wycenione przy wykorzystaniu takiej analizy uznaje się jednak za wycenę przy zastosowaniu alternatywnej metody wyceny.

Kryteria aktywności rynku weryfikowane są każdorazowo przy sporządzaniu wyceny instrumentów finansowych (na koniec każdego miesiąca, nie rzadziej niż na koniec kwartału), a dokumentacja związana z tą analizą bazuje na ogólnodostępnych statystykach/biuletynach/danych publikowanych przez BondSpot S.A. oraz GPW Catalyst i stanowi nieodłączny element każdej wyceny.

Wycena lokat, gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych nie jest możliwe

W przypadku braku aktywnego rynku dla wycenianego instrumentu finansowego, w pierwszej kolejności dokonuje się analizy rynku w celu ustalenia instrumentu o podobnych parametrach, tego samego emitenta. Następnie wyznaczana jest stopa dyskonta przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem stopy wolnej od ryzyka określonej na podstawie krzywej dochodowości sporządzonej przez EIOPA.

Wycena instrumentów finansowych dla celów wypłacalności

Obligacje skarbowe

Obligacje skarbowe, dla których liczba transakcji w ciągu trzech ostatnich miesięcy od daty wyceny spełniła kryterium aktywności rynku, Towarzystwo wycenia na podstawie ceny fix z dnia wyceny pochodzącej z rynku Treasury BondSpot Poland, który to rynek jest głównym rynkiem handlu obligacjami Skarbu Państwa i tym samym najlepiej odzwierciedla wartość godziwą tych instrumentów w każdym dniu wyceny. Cena fix pochodząca z drugiego fixingu skarbowych papierów wartościowych jest ogólnodostępna i publikowana przez BondSpot S.A. na jej stronie internetowej. Wycenia się więc według ceny rynkowej.

Obligacje skarbowe, dla których liczba transakcji w ciągu trzech ostatnich miesięcy od daty wyceny nie spełniła kryterium aktywności rynku (dotyczy głównie obligacji o odległym terminie wykupu), wycenia się do wartości godziwej modelem bazującym na zdyskontowanych przyszłych przepływach pieniężnych z zastosowaniem stopy wolnej od ryzyka.

Obligacje komunalne

Obligacje komunalne posiadane przez Towarzystwo są instrumentami nienotowanymi na rynku. Z uwagi na bardzo małą płynność tego rodzaju instrumentów, wynikającą z lepszej rentowności w stosunku do obligacji skarbowych, a jednocześnie równie niski poziom ryzyka, nie jest możliwe zastosowanie wyceny na podstawie ceny rynkowej dotyczącej innej obligacji komunalnej o podobnych parametrach, biorąc pod uwagę wielkość emitenta czy termin zapadalności. W takiej sytuacji wycena posiadanych przez Towarzystwo obligacji komunalnych do wartości godziwej odbywa się przy wykorzystaniu alternatywnej metody wyceny poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA.

Obligacje korporacyjne

Obligacje korporacyjne, dla których liczba transakcji w ciągu trzech ostatnich miesięcy od daty wyceny spełniła kryterium aktywności rynku, Towarzystwo wycenia na podstawie ich ostatniej ceny odnotowanej w dniu wyceny (lub przed tym dniem) pochodzącej z rynku GPW Catalyst, który to rynek jest głównym rynkiem handlu dla tego rodzaju obligacji i tym samym najlepiej odzwierciedla wartość godziwą tych instrumentów w każdym dniu wyceny. Ceny notowane na rynku Catalyst są ogólnodostępne i publikowane na stronie internetowej <https://gpwcatalyst.pl/statystyki>. Jeśli dla danego instrumentu nie znaleziono odpowiedniej liczby notowań na rynku Catalyst, ale kryterium aktywności rynku spełniał inny instrument wyemitowany przez tego samego emitenta o podobnych parametrach (data wykupu, wielkość emisji), to do wyliczenia wartości godziwej przyjmuje się cenę tego innego instrumentu. Obligacje korporacyjne nienotowane lub dla których liczba transakcji w ciągu trzech ostatnich miesięcy od daty wyceny nie spełniła kryterium aktywności rynku, wycenia się do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnej metody wyceny tj. modelem bazującym na zdyskontowanych przyszłych przepływach pieniężnych z zastosowaniem struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA.

Listy zastawne

Listy zastawne cechujące się bardzo niską płynnością całego rynku tych instrumentów (podobnie jak obligacje komunalne), z uwagi na niespełnianie kryterium aktywności rynku niezależnie od ich emitenta i terminu wykupu, Towarzystwo wycenia do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnej metody wyceny tj. poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA.

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne Towarzystwo wycenia do wartości rynkowej na podstawie ceny netto jednostki uczestnictwa danego funduszu na dzień wyceny (ogólnodostępnej i publikowanej przez poszczególne TFI na ich stronach internetowych) pomnożonej przez ilość jednostek wynikającą z otrzymywanych przez Towarzystwo od TFI na koniec każdego miesiąca potwierdzeń stanów rejestrów (a także na podstawie otrzymanych potwierdzeń nabycia/odkupienia jednostek w poszczególnych funduszach). Dla funduszy prowadzonych w walucie tak otrzymany wynik należy jeszcze przemnożyć przez ogólnodostępny średni kurs NBP danej waluty na dzień wyceny publikowany na jego stronie internetowej.

Akcje

Akcje notowane na aktywnym rynku Towarzystwo wycenia do wartości godziwej na podstawie ostatniego odnotowanego w dniu wyceny kursu giełdowego (kursu zamknięcia), który to kurs jest ogólnodostępny i publikowany na stronie Giełdy Papierów Wartościowych S.A. <https://www.gpw.pl/akcje>. Tak uzyskaną cenę mnoży się przez ilość posiadanych w portfelu na dzień wyceny akcji, która to ilość wynika z potwierdzeń otrzymywanych przez Towarzystwo na koniec każdego miesiąca z domów maklerskich lub banków depozytariuszy.

Akcje nienotowane na aktywnym rynku wycenia się do wartości godziwej z zastosowaniem modelu bazującego na udziale Towarzystwa w kapitale własnym emitenta akcji oraz metodzie mnożników spółek porównywalnych. Metoda ta w przypadku akcji nienotowanych posiadanych w portfelu lokat na dzień sporządzenia niniejszej regulacji (akcje SGB-Bank S.A.) polega na ustaleniu wartości udziału Towarzystwa w kapitale własnym emitenta z uwzględnieniem zmian parametrów odnoszących się do analizy wyceny rynkowej notowanych podmiotów w podobnym sektorze.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla celów wypłacalności ustalana jest analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sprawozdania statutowego.

Wycena udziałów w jednostkach podporządkowanych

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Udziały w podmiotach podporządkowanych wyceniane są metodą praw własności, polegającą na powiększeniu lub pomniejszeniu wartości nabycia o przypadające na rzecz Towarzystwa od dnia nabycia zmniejszenia lub zwiększenia kapitału własnego podmiotu podporządkowanego (w wysokości udziału Towarzystwa w wartości aktywów netto tego podmiotu). Dla celów wypłacalności, ze względu na odmienny profil działalności jednostki podporządkowanej, Towarzystwo przyjmuje wycenę posiadanych udziałów przy zastosowaniu uproszczonej metody (tj. wyzerowanie w bilansie takich pozycji jak wartość firmy, wartości niematerialne i prawne, odroczone koszty akwizycji, fundusze specjalne). Skorygowane sprawozdanie stanowi podstawę do analizy i ustalania wielkości zmian kapitałów jednostki i udziału Towarzystwa, jeżeli wartości udziałów ulegną istotnym zwiększeniom powodującym przy zastosowaniu uproszczeń istotne zniekształcenie bilansu ekonomicznego.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Udziały w jednostkach podporządkowanych wycenia się na potrzeby sprawozdania statutowego według metody praw własności. Na potrzeby niniejszego sprawozdania wyceny dokonano przy zastosowaniu skorygowanej metody praw własności co skutkowało zmniejszeniem wartości tych aktywów o 15 tys. zł.

Kwoty należne z umów reasekuracji

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

W bilansie sporządzonym dla celów wypłacalności prezentowane są jako najlepsze oszacowanie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikające z rozliczeń z reasekuratorami. Oszacowania dokonuje się łącznie z ustaleniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Na potrzeby rachunkowości to udział reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych, szacowany metodą indywidualną lub aktuarialną na bazie danych historycznych. Dla celów wypłacalności udział reasekuratora prezentowany jest w pozycji: Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń.

Dodatkową różnicą jest konieczność uwzględnienia w najlepszym oszacowaniu rezerw korekty z tytułu niewykonania zobowiązania przez reasekuratora.

Należności z tytułu ubezpieczeń (w tym od ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Obejmują należności, dla których termin płatności już upłynął. Z uwagi na brak aktywnego rynku dla należności, w celu uzyskania ich wartości godziwej Towarzystwo wykorzystuje alternatywne metody wyceny. Wycenę do wartości godziwej ustala się na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych, obejmujących spodziewane koszty egzekucji tych należności (monitorowania, windykacji przedsądowej), o ile wpływ jest istotny.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Różnica wyceny wartości należności wykazywanych w sprawozdaniu statutowym, a sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej wynika z ujęcia części należności, dla których termin wymagalności przypada po dacie bilansowej w najlepszym oszacowaniu rezerwie składek.

Należności z tytułu reasekuracji

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla należności, w celu uzyskania ich wartości godziwej Towarzystwo wykorzystuje alternatywne metody wyceny. Wartość godziwa ustalona jest na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych obejmujących spodziewane koszty egzekucji tych należności (monitorowania, windykacji przedsądowej), o ile wpływ jest istotny. Należności reasekuracyjne powstałe w wyniku już wypłaconych przez Towarzystwo szkód, a stanowiących należności nieprzeterminowane ujmuje się w pozycji „Pozostałe aktywa”.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Różnice w wartościach należności wynikają z ujęcia w wyliczeniu najlepszego oszacowania kwot należnych rezerwy składek części należności, których termin wymagalności przypada po dacie bilansowej. W sprawozdaniu statutowym należności powstałe m.in. w wyniku nieopłacenia należności wynikających z udziału reasekuratora w odszkodowaniach i świadczeniach ujmuje się niezależnie od ich terminu wymagalności.

Depozyty bankowe inne niż środki pieniężne

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Depozyty bankowe wycenia się do wartości godziwej z zastosowaniem metody oczekiwanych przyszłych przepływów dyskontowanych bieżącymi stopami rynku międzybankowego. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych analiz różnice pomiędzy sprawozdaniem statutowym są nieistotne, prezentuje się je w wielkości ujętej w sprawozdaniu statutowym.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla celów wypłacalności ustalona została analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sporządzenia sprawozdania statutowego.

W celu porównania oraz wyeliminowania ryzyka dokonano wyceny z zastosowaniem metody oczekiwanych przyszłych przepływów dyskontowanych bieżącymi stopami rynku międzybankowego a przeprowadzone analizy nie wykazały istotnych rozbieżności.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Pozostałe należności obejmują krótkoterminowe należności zarówno bieżące jak i przeterminowane.

Pozostałe należności wycenia się według wartości godziwej obejmując należności zarówno wymagalne jak i przeterminowane, przy uwzględnieniu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla celów wypłacalności ustalona została analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sporządzenia sprawozdania statutowego.

Na dzień bilansowy Towarzystwo nie posiadało należności dłuższych niż 3 miesiące.

Środki pieniężne

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wycenę do wartości godziwej ustala się z ujęciem pozycji, dla których identyfikuje się brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą. Przyjęto, że wartość wykazywana w sprawozdaniu statutowym jest dobrym oszacowaniem wartości godziwej.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla celów wypłacalności ustalona została analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sporządzenia sprawozdania statutowego.

W sprawozdaniu statutowym Towarzystwo wykazuje utrzymywane na wyodrębnionych rachunkach środki funduszy specjalnych, którymi nie ma możliwości swobodnie dysponować. Są to aktywa związane z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych. Ponieważ nie spełniają one definicji aktywów według Dyrektywy zostały wyeliminowane.

Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Obejmują nieprzeterminowane należności z tytułu odszkodowań i świadczeń już wypłaconych, a nieuregulowanych przez reasekuratora. Pozycja ta zawiera również stany magazynu materiałów reklamowych po dokonanych szczegółowym przeglądzie ich użyteczności i dokonaniu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Z uwagi na fakt, iż wielkość pozycji jest nieistotna nie ujęto jej w sprawozdaniu dla celów wypłacalności.

Towarzystwo nie stosuje ocen eksperckich innych niż szacunki, które mogłyby istotnie wpłynąć na ujętą wartość.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Pozycja dla celów wypłacalności a obejmująca w sprawozdaniu statutowym stany magazynowe oraz rozliczenia międzyokresowe wyceniono w wartości „0”. W wyniku tej eliminacji umniejszono o wartość 861 tys. zł pochodzącą ze sprawozdania statutowego.

Tabela 35. Istotne różnice w wycenie aktywów dla celów rachunkowości oraz dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Aktywa – Pozycje	Wycena wg sprawozdania statutowego	Spisanie do „0”	Różnice wynikające z wyceny	Reklasyfikacja	Spisanie środków ZFŚS	Pozostałe aktywa	Wycena wg Wypłacalność II
Aktywowane koszty akwizycji	42 032	-42 032					0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 482			-1 482			0
Wartości niematerialne i prawne	9 610	-9 610					0
Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego gr. 4	1 729		1 169				2 898
Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego gr. 5 i 6	84		222				306
Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego gr. 7	537		260				797
Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego gr.8	525		94				619
Zakupy inwestycyjne oraz inwestycje w obcym obiekcie	54		-54				0
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	384 184		-15				384 169
Kwoty należne z umów reasekuracji	169 204		-172 421				-3 217
Należności z tytułu ubezpieczeń (w tym od ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)	61 795		-46 663				15 132

Aktywa – Pozycje	Wycena wg sprawozdania statutowego	Spisanie do „0”	Różnice wynikające z wyceny	Reklasyfikacja	Spisanie środków ZFŚS	Pozostałe aktywa	Wycena wg Wypłacalność II
Należności z tytułu reasekuracji	111 520		-26 872	-48 683			35 965
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	610						610
Środki pieniężne	3 389				-9		3 381
Pozostałe aktywa	861			48 683		-861	48 683
Suma	787 616	-51 642	-244 280	-1 482	-9	-861	489 343

Informacje na temat stosowanych założeń i ocen, w tym dotyczących przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania

Towarzystwo dokonuje przeglądu metod możliwych do zastosowania dla poszczególnych aktywów przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki rynku oraz charakteru rozpatrywanych aktywów. Wycena przeprowadzana jest w sposób hierarchiczny (zgodnie z opisem w sekcji IV).

Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego

Zastosowanie alternatywnej metody wyceny generuje niepewność głównie w zakresie oceny stopnia zużywania składników majątku. W związku z tym podlegają one analizie mającej na celu zweryfikowanie, czy istnieją przesłanki mogące wskazywać na istotne odchylenia między wartością godziwą a wartością netto przyjętą na potrzeby sprawozdania statutowego. Głównym czynnikiem podejmowania takiego działania jest analiza szczegółowa okresów użytkowania składników po ich całkowitym amortyzowaniu, a także stopień istotności (dla tej grupy ustalona różnica (94 tys. zł) uznana została za mało istotną).

Instrumenty finansowe (obligacje państwowe, akcje, udziały, depozyty bankowe inne niż środki pieniężne)

Niepewność w wycenie powyższej grupy aktywów wynika z możliwych zmienności stóp procentowych, a dla aktywów finansowych wycenianych na podstawie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem stopy wolnej od ryzyka także niepewność w zakresie ryzyka kontrahenta.

W związku z powyższym Towarzystwo prowadzi bieżący monitoring sytuacji finansowej ekonomicznej emitentów przez wyspecjalizowaną komórkę, która jest zobowiązana do szybkiej reakcji w określonych sytuacjach. Ponadto, Komitet Inwestycyjny w ramach cyklicznych spotkań zapoznaje się zarówno z propozycjami zaangażowania wolnych środków w instrumenty finansowe, jak i omawiany jest bieżący skład portfela w odniesieniu do bieżącej prognozowanej oraz historycznej sytuacji rynkowej i makroekonomicznej.

Należności

Ryzyka związane z wyceną poszczególnych rodzajów należności może wiązać się nie tylko z założeniami przyjętymi w zakresie ustalania odpisów aktualizacyjnych, ale także ryzykiem kredytowym, kontrahenta oraz ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej, które to w przypadku zmiany otoczenia rynkowego mogą doprowadzić do występowania odchylenia od rzeczywistej kwoty, za jaką mogłyby zostać wymienione pomiędzy dobrze zainteresowanymi i poinformowanymi stronami.

Na każdy okres sprawozdawczy Towarzystwo dokonuje aktualizacji należności poprzez zastosowanie odpisów na należności uwzględniających stopień prawdopodobieństwa zapłaty przez kontrahenta oraz przynajmniej raz w roku przeprowadza analizy spłacalności w celu ustalenia właściwych wielkości procentowych odpisów aktualizujących.

IV.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności tworzone są na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia. Tworzone są zgodnie z przepisami prawa, w sposób ostrożny, wiarygodny i obiektywny, w oparciu o dane zgromadzone przez Towarzystwo oraz ogólnodostępne dane.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ustalane dla celów wypłacalności stanowią sumę najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka. Najlepsze oszacowanie odpowiada oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych brutto. Margines ryzyka natomiast ma wysokość zapewniającą, aby wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności odpowiadała kwocie, której zakład ubezpieczeń zażądałby za przejście i wywiązanie się ze zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia.

Najlepsze oszacowanie, które jest podstawowym elementem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych stanowi sumę najlepszego oszacowania rezerw na niewypłacone odszkodowania oraz rezerwy składek w ujęciu brutto. Uwzględnia również niewymagalne na dzień wyceny należności i zobowiązania z tytułu ubezpieczeń.

Tabela 36. Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	244 456	265 667
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	241 709	262 642
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0530	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	234 566	256 922
Margines ryzyka	R0550	7 143	5 720
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	2 747	3 024
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0570	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	2 474	2 775
Margines ryzyka	R0590	273	249
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	1 257	2 121
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0620	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0	0
Margines ryzyka	R0640	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń)	R0650	1 257	2 121

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0660	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	1 188	2 015
Margines ryzyka	R0680	69	106
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia związane z wartością indeksu i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane łącznie	R0700	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0	0
Margines ryzyka	R0720	0	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0730	0	0

Szczegółowe informacje dotyczące wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w podziale na poszczególne linie biznesowe znajdują się w Załączniku 3 oraz w Załączniku 4.

Zasady wyceny najlepszego oszacowania

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych) oraz Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)

Rezerwa składek

Prognoza przepływów pieniężnych wykorzystywana przy obliczaniu najlepszego oszacowania rezerwy składek obejmuje co najmniej wszystkie wymienione niżej przepływy pieniężne w zakresie, w jakim przepływy te odnoszą się do obecnych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji, konieczne do uregulowania zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w pełnym okresie ich trwania.

Wpływy:

- Przyszłe odszkodowania i świadczenia
- Koszty likwidacji szkód
- Koszty administracyjne
- Koszty prowizji
- Koszty działalności lokacyjnej
- Zwroty składek w przypadku rezygnacji z umów
- Udział ubezpieczonych w zysku

Wpływy:

- Przyszłe składki
- Zwroty kosztów prowizji w przypadku rezygnacji z umów
- Regresy

Wartości przyszłych odszkodowań i świadczeń, kosztów likwidacji szkód oraz regresów prognozuje się biorąc pod uwagę przyszłą składkę zarobioną z obecnych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji

(tj. rezerwę składek obliczoną dla celów rachunkowości) oraz przewidywania dotyczące kształtowania się wskaźników szkodowości w horyzoncie czasowym zgodnym z horyzontem planowania biznesowego. Rozkład przepływów pieniężnych dotyczących przyszłych odszkodowań i świadczeń buduje się biorąc pod uwagę rozkład zarabiania się składki (wskazuje na oczekiwany moment zajścia szkody) oraz odpowiednie dane wykorzystywane do obliczenia najlepszego oszacowania rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia (wskazujące na oczekiwane opóźnienie pomiędzy zajściem szkody a wypłatą odszkodowania lub świadczenia).

Rozkład przepływów pieniężnych dotyczących przyszłych kosztów likwidacji szkód buduje się bazując na informacji dotyczącej rzeczywistych opóźnień pomiędzy wypłatą odszkodowania lub świadczenia, a momentem poniesienia kosztów likwidacji szkód.

Rozkład przepływów pieniężnych dotyczących regresów buduje się biorąc pod uwagę rozkład zarabiania się składki (wskazuje na oczekiwany moment zajścia regresu) oraz odpowiednie dane wykorzystywane do obliczenia oszacowania regresów (wskazujące na oczekiwane opóźnienie pomiędzy zajściem a wypłatą regresu).

Wartości przepływów z tytułu przyszłych kosztów administracyjnych prognozuje się biorąc pod uwagę przyszłą składkę zarobioną z obecnych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji (tj. rezerwę składek obliczoną dla celów rachunkowości) oraz przewidywania dotyczące kształtowania się wskaźników kosztów administracyjnych w horyzoncie czasowym zgodnym z horyzontem planowania biznesowego. Rozkład przepływów pieniężnych z tytułu kosztów administracyjnych buduje się w oparciu o rozkład zarabiania się składki.

Koszty prowizji stanowią niewypłacone prowizje dla pośredników, których termin płatności przypada po ostatnim dniu okresu sprawozdawczego. Rozkład przepływów pieniężnych z tytułu prowizji dla pośredników buduje się w oparciu o rozkład oczekiwanych wpływów z tytułu przyszłych składek.

Wartość przepływów z tytułu przyszłych kosztów działalności lokacyjnej prognozuje się biorąc pod uwagę dane historyczne dotyczące oraz wszystkie znane założenia dotyczące przyszłego kształtowania się tych kosztów. Rozkład przepływów pieniężnych z tytułu kosztów działalności lokacyjnej buduje się w oparciu o rozkład zarabiania się składki.

Do określenia wartości zwrotu składek w przypadku rezygnacji z umów wykorzystuje się przyszłą składkę zarobioną z obecnych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji (tj. rezerwę składek obliczoną dla celów rachunkowości) oraz zakładany wskaźnik rezygnacji z umów. Rozkład przepływów pieniężnych z tytułu zwrotów składek w przypadku rezygnacji z umów odpowiada oczekiwanemu rozkładowi rezygnacji z umów.

Wartości przepływów pieniężnych z tytułu udziału ubezpieczonych w zyskach Towarzystwa prognozuje się w wysokości wartości rezerwy na premie i rabaty wyznaczonej dla celów rachunkowości. Zakłada się, że przepływy następują zgodnie z zapisami odpowiednich umów.

Przyszłe składki stanowią raty z obowiązujących umów ubezpieczenia i reasekuracji należne po ostatnim dniu okresu sprawozdawczego, które nie zostały do tego dnia opłacone. Przyszłe składki korygowane są zgodnie z założeniami dotyczącymi oczekiwań co do ich spłaty. Rozkład przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych składek wyznacza się w oparciu o daty wymagalności tych składek.

Do określenia wartości zwrotu prowizji w przypadku rezygnacji z umów wykorzystuje się wartość zwrotu składek w przypadku rezygnacji z umów oraz planowany wskaźnik kosztów prowizji. Rozkład przyszłych zwrotów prowizji odpowiada rozkładowi rezygnacji w umów.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Prognoza przepływów pieniężnych wykorzystywana przy obliczaniu najlepszego oszacowania rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia obejmuje co najmniej wszystkie wymienione niżej przepływy pieniężne w zakresie, w jakim przepływy te odnoszą się do przepływów pieniężnych (wpyływów i wpływów) związanych z zaistniałymi i niewypłaconymi szkodami.

Wpływy:

- Przyszłe odszkodowania i świadczenia
- Koszty likwidacji szkód

Wpływy:

- Regresy

Wartości przyszłych odszkodowań i świadczeń mogą być ustalone w oparciu o następujące metody:

- metoda *chain ladder* bazująca na roku zgłoszenia szkody,
- metoda *chain ladder* bazująca na roku wypłaty,
- metoda *chain ladder* bazująca na roku wypłaty i zmiany rezerwy,
- metoda *chain ladder* bazująca na roku wypłaty z uwzględnieniem inflacji,
- metoda *Bornheuttera-Fergusona*,
- metoda *Incremental Loss Ratio*,
- podstawowa metoda *Benktandera*,
- zmodyfikowana metoda *Benktandera*.

Główny Aktuariusz bazując na przeprowadzonych analizach, własnym doświadczeniu i wiedzy na temat praktyki rynkowej podejmuje decyzję o szacowaniu rezerwy wybraną metodą, tak by oszacowanie pozwalało na najlepsze odwzorowanie przyszłych zobowiązań i tym samym dokładniejsze oszacowanie wartości rezerwy. Na współczynniki przejścia mogą zostać nałożone dodatkowe warunki, w szczególności mogą zostać dopasowane do krzywej wykładniczej, potęgowej lub innej wskazanej. Dodatkowo dla każdej jednorodnej grupy ryzyka wyliczana jest wartość wskaźnika na szkody nieobjęte trójkątem – wartość tego wskaźnika aplikuje się poprzez zwiększenie współczynnika przejścia w ostatnim okresie.

Dla jednorodnych grup ryzyka, dla których Towarzystwo posiada niewystarczające dane statystyczne rezerwę ustala się ryczałtowo jako iloczyn wskaźnika ryczałtowego i składki zarobionej z okresu ostatnich 12 miesięcy. Wskaźnik ryczałtowy dla danej grupy ustawowej ustala Główny Aktuariusz bazując na własnym doświadczeniu, wynikach badania adekwatności rezerw i wiedzy na temat praktyki rynkowej. Wartość przyszłych kosztów likwidacji szkód określa się z dokładnością do grupy ustawowej wykorzystując wartości ryczałtów wyznaczone na potrzeby rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości. Wysokość ryczałtów obowiązująca w danym roku kalendarzowym określana jest przez Głównego Aktuarusza. Rozkład przepływów pieniężnych dotyczących przyszłych kosztów likwidacji szkód buduje się bazując na informacji dotyczącej rzeczywistych opóźnień pomiędzy wypłatą odszkodowania lub świadczenia, a momentem poniesienia kosztów likwidacji szkód. Wartość przyszłych przepływów wynikających z regresów ustala się tak samo jak dla celów rachunkowości. Rozkład przepływów pieniężnych dotyczących regresów buduje się z dokładnością do grupy ustawowej (z wyjątkiem grupy ustawowej 14 i 15, które zostały potraktowane łącznie) bazując na danych wykorzystywanych do obliczenia oszacowania regresów (trójkąty regresowe – wskazują na opóźnienia między zajściem a wpłatą regresu). Dodatkowo, Główny Aktuariusz Towarzystwa dokonuje oceny, czy przyjęte współczynniki rozwoju na bazie historycznych danych są adekwatne i w przypadku, gdy nastąpiła istotna zmiana w procesie windykacji regresów dokonuje odpowiedniej korekty przyjętych współczynników.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie

Mimo, iż Concordia Polska TUW prowadzi działalności jedynie w zakresie ubezpieczeń majątkowych, identyfikuje zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie. Dotyczą one świadczeń rentowych przyznawanych z tytułu ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej (linie biznesowe 4. oraz 8.).

Najlepsze oszacowanie ustala się indywidualnie dla każdej szkody i dla każdego rentobiorcy w ramach umowy ubezpieczenia, jako wartość oczekiwaną wypłat przyszłych rat renty oraz kosztów likwidacji szkód.

Wypłaty przyszłych rat renty wyznacza się stosując tablice trwania życia w oparciu o ostatnie dostępne informacje publikowane przez Główny Urząd Statystyczny oraz techniczną stopę oprocentowania i stopę indeksacji świadczeń rentowych, które określane są na podstawie informacji na temat rynkowych stóp procentowych, informacji na temat stopy zwrotu z lokat stanowiących pokrycie rezerwy na skapitalizowaną wartość rent za okres ostatnich 36 miesięcy, informacji na temat długoterminowych prognoz stopy inflacji i wiedzy na temat praktyki rynkowej. Prognozowane przepływy z tytułu kosztów likwidacji szkód ustala się jako iloczyn prognozowanych przepływów wypłat przyszłych rat rent oraz odpowiedniej dla danej linii biznesowej stopy kosztów likwidacji szkód.

Zasady wyceny marginesu ryzyka

Margines ryzyka obliczany jest zgodnie z zapisami artykułów 37-39 Rozporządzenia delegowanego, przy zastosowaniu podejścia wykorzystującego koszt kapitału. Margines ryzyka opiera się na wyliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej. Towarzystwo prognozuje wymogi na kolejne lata dla każdego modułu ryzyka (z wyjątkiem ryzyka rynkowego), a następnie alokuje do poszczególnych linii biznesowych. Do naliczeń stosowane są uproszczenia, które polegają na wykorzystaniu czynników ryzyka w celu przybliżenia wartości części komponentów przyszłych kapitałowych wymogów wypłacalności.

Dodatkowe oświadczenia dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Towarzystwo nie stosuje:

- uproszczonych metod do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- korekty dopasowującej, o której mowa w art. 77b Dyrektywy,
- korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 77d Dyrektywy,
- przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 308c Dyrektywy,
- przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 308d Dyrektywy.

Istotne zmiany w założeniach przyjętych w ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego

W ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w okresie sprawozdawczym w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wśród istotnych zmian w przyjętych założeniach należy wymienić w zakresie najlepszego oszacowania rezerwy składki aktualizację założeń dotyczących szkodowości i kosztów pochodzących z planów finansowych oraz aktualizację wskaźników rezygnacji z umów w oparciu o zgromadzone dane historyczne. W przypadku najlepszego oszacowania rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia aktualizacji uległ rozkład oczekiwanych wypłat odszkodowań i świadczeń.

W zakresie obliczania marginesu ryzyka nie zaszły istotne zmiany w przyjętych założeniach w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Niepewność związana z wartością utworzonych rezerw

Niepewność związana z wartością utworzonych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wynika z następujących kwestii:

- terminów, częstotliwości i dotkliwości zdarzeń ubezpieczeniowych,
- kwot roszczeń, w tym niepewność dotycząca inflacji roszczeń i okresu potrzebnego na uregulowanie i wypłacenie roszczeń,
- kwoty wydatków, o których mowa w artykule 78 Rozporządzenia delegowanego,

- zmian w otoczeniu ekonomicznym oraz zachowań ubezpieczających.

Niepewność związana z wartością utworzonych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wynika również z niepewności zmian prawnych, dotyczących szczególnie linii biznesowej 4. Dla linii biznesowej 7 dodatkowa niepewność dotyczy zmian klimatycznych. Ryzyko to zostało zmitygowane poprzez ostrożne oszacowanie przepływów szkód, w szczególności w linii biznesowej 4 oraz poprzez założone wskaźniki szkodowości.

Istotne różnice między wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności a wyceną dla celów rachunkowości

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności obejmują margines ryzyka oraz najlepsze oszacowanie, które równe jest oczekiwanej wartości obecnej przyszłych przepływów pieniężnych, które podlegają dyskontowaniu przy zastosowaniu struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka publikowanej przez EIOPA. Rezerwy ustalane dla celów rachunkowości nie zawierają marginesu ryzyka. Dla celów rachunkowości rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia szacowana jest jako suma nominalnych przyszłych wypłat ustalonych z zastosowaniem ostrożnej wyceny. Dyskontowanie ma zastosowanie jedynie w przypadku rezerwy na skapitalizowaną wartość rent i w tym przypadku stosowane są stałe stopy techniczne. Dodatkowo, oszacowane regresy i odzyski, które ujmowane są w wyliczeniu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia dla celów wypłacalności, nie są uwzględniane w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości.

Różnice jakościowe w wycenie przedstawia poniższa tabela odpowiednio dla najlepszego oszacowania rezerwy składek, rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwy z tytułu ubezpieczeń na życie.

Tabela 37. Różnice jakościowe w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Najlepsze oszacowanie	Dla celów wypłacalności	Dla celów rachunkowości
Rezerwa składek	Przyszłe świadczenia i koszty przy planowanej szkodowości oraz prognozowanych rezygnacjach z umów, przy uwzględnieniu inkasa prowizji dla pośredników oraz premii i rabatów dla ubezpieczonych	składka przypisana przypadająca na przyszłe okresy sprawozdawcze, rozłożona proporcjonalnie do ponoszonego ryzyka lub do okresu na jaki została przypisana; może być interpretowana jako przyszłe świadczenia i koszty przy założeniu braku rezygnacji z umów i szkodowości 100%, bez uwzględnienia inkasa prowizji dla pośredników
	Przyszłe składki przy uwzględnieniu inkasa	Brak odpowiednika
	Dyskontowanie przepływów	Brak odpowiednika
Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	Przyszłe świadczenia	Przyszłe świadczenia zawierają margines bezpieczeństwa
	Koszty likwidacji szkód: koszt likwidacji szkody przypadający na 1 zł wypłaconych odszkodowań	Koszty likwidacji szkód: a) ryczałtowy koszt likwidacji szkody przypadający na jedną szkodę – w przypadku rezerwy na koszty likwidacji szkód zgłoszonych i niewypłaconych, b) koszt likwidacji szkody przypadający na 1 zł wypłaconych odszkodowań – w przypadku rezerwy na koszty likwidacji dla szkód zaistniałych i niezgłoszonych
	Oszacowane regresy i odzyski	Brak odpowiednika
	Dyskontowanie przepływów	Brak odpowiednika
Rezerwa z tytułu ubezpieczeń na życie	Dyskontowanie przepływów zmienną stopą	Dyskontowanie przepływów stałą stopą

Różnice wartościowe w wycenie z wyodrębnieniem istotnych linii biznesowych zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 38. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ujęciu brutto na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Linie biznesowe	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II			Wartość bilansowa wg sprawozdania statutowego
	Rezerwy – Wycena dla celów wypłacalności	W tym: najlepsze oszacowanie	W tym: margines ryzyka	Rezerwy – wycena dla celów rachunkowości
[4] Ubezpieczenia OC z tyt. użytkownika pojazdów mechanicznych	41 025	39 980	1 045	66 147
[5] Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	48 122	47 079	1 043	72 972
[7] Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	134 521	132 455	2 066	204 338
[8] Ubezpieczenia OC ogólnej	35 874	34 635	1 239	61 533
Pozostałe linie	8 246	7 564	682	23 788
Suma	267 788	261 713	6 075	428 778

Kwoty należne z umów reasekuracji

Kwoty należne z umów reasekuracji oblicza się osobno z tytułu każdej z rezerw (z wyjątkiem marginesu ryzyka). Odpowiadają wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu płatności rekompensat dotyczących roszczeń uwzględnionych w odpowiedniej rezerwie. Przepływy pieniężne składające się na kwoty należne z umów reasekuracji wyznacza się na podstawie przepływów pieniężnych wykorzystywanych do obliczenia najlepszego oszacowania odpowiedniej rezerwy. Rozkład przepływów pieniężnych wyznacza się biorąc pod uwagę rozkład przepływów pieniężnych brutto oraz informacje dotyczące rzeczywistych momentów rozliczeń z tytułu umów reasekuracji. Przepływy dyskontowane są zgodnie ze strukturą terminową stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowaną przez EIOPA.

Kwoty należne podlegają korekcie z tytułu oczekiwanej straty wynikające z niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Korekta ta uwzględnienia ocenę prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, stopę odzysku oraz samą wartość kwot należnych od danego kontrahenta. Korektę oblicza się osobno dla każdego kontrahenta i każdej linii biznesowej.

Tabela 39. Wartości kwot należnych wyznaczonych na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	97 348	-3 217
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	97 233	-3 361
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	97 251	-3 282
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż	R0300	-19	-79

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
ubezpieczenia na życie			
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	116	144
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0	0
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	116	144
Na życie związanych z wartością indeksu i związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0	0

Szczegółowe informacje dotyczące kwot należnych z umów reasekuracji w podziale na poszczególne linie biznesowe znajdują się w Załączniku 3 oraz w Załączniku 4.

IV.3 Inne zobowiązania

Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są wyceniane w wartości godziwej, tj. w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji.

Wycena zobowiązań dokonywana jest w sposób hierarchiczny, tzn.:

- przy wykorzystaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach dla takich samych składników zobowiązań,
- jeśli korzystanie z cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach dla takich samych zobowiązań nie jest możliwe, pod uwagę brane są ceny notowane na aktywnych rynkach dla podobnych składników zobowiązań z zastosowaniem korekt odzwierciedlających różnice,
- w pozostałych przypadkach korzysta się z alternatywnych metod wyceny (o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej), przy czym w maksymalny sposób wykorzystuje się potrzebne do wyceny informacje rynkowe, minimalizując wykorzystanie parametrów specyficznych dla podmiotu.

Po początkowym ujęciu, przy wycenie zobowiązań nie dokonuje się korekt uwzględniających zmianę zdolności kredytowej Spółki.

W 2017 r. Towarzystwo nie dokonało istotnych zmian w stosowanych zasadach ujmowania i wyceny innych zobowiązań.

Tabela 40. Zobowiązania w ujęciu wyceny do celów wypłacalności (dane w tys. zł)

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	244 456	265 667
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	1 257	2 121
Zobowiązania warunkowe	R0740	122	0

Pozycja	Symbol pozycji	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	2 404	5 931
Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	1848*	0
Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	R0770	0	0
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	10 594	10 406
Instrumenty pochodne	R0790	0	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	17	18
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	4 591	5 747
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	143 630	37 573
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	R0840	2 502	5 132
Zobowiązania podporządkowane	R0850	13 464	12 664
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	11 668	12 136
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	0	0
Zobowiązania ogółem	R0900	424 885	345 259

* Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników w okresie porównawczym zaprezentowano w wyniku błędnej interpretacji zapisów. Wartość ta powiązana jest z programem emerytalnym w związku z tym została wyodrębniona nieprawidłowo.

Zobowiązania warunkowe

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Na dzień bilansowy nie występują zobowiązania warunkowe.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Na dzień bilansowy nie występują zobowiązania warunkowe.

Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Rezerwy tworzy się na zdarzenia przyszłe, których konsekwencją jest wydatkowanie w przyszłości środków pieniężnych, a związane jest głównie z ujęciem kosztów związanych z wynagrodzeniami (premie pracownicze, premie sprzedażowe, przewidywane do poniesienia inne koszty).

Wycenę do wartości godziwej ustalono w wysokości jak najbardziej zbliżonych szacunków nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązków.

Rezerwy na niewykorzystane urlopy

Źródłem danych do wyliczenia rezerwy urlopowej są jednostkowe dane dotyczące liczby dni urlopu wypoczynkowego (zaległego i bieżącego) pracownika oraz wynagrodzenie stanowiące podstawę do wyliczenia rezerwy, zawarte w systemie kadrowo-płacowym.

Rezerwy na inne obowiązkowe świadczenia dla pracowników

Źródłem danych do wyliczenia rezerw na świadczenia pracownicze takich jak nagrody jubileuszowe, oprawy emerytalne, odprawy pośmiertne czy odprawy rentowe są dane dotyczące cech poszczególnych pracowników takich jak staż pracy, wiek, płeć, podstawa świadczeń pracowniczych.

Tabela 41. Rezerwa na niewykorzystane urlopy i rezerwa na świadczenia pracownicze do celów wypłacalności (dane w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	877
Rezerwa na świadczenia pracownicze	1 376
Nagrody jubileuszowe	1 041
Odprawa emerytalna	222
Odprawa rentowa	12
Odprawa pośmiertna	101

Rezerwy na wynagrodzenia

Towarzystwo tworzy rezerwy na wynagrodzenia obejmujące w szczególności: rezerwę na nagrody uznaniowe dla pracowników podlegających rocznej ocenie okresowej oraz rezerwy na wypłatę premii (w tym premii rocznej dla osób Zarządzających).

Szczegółowe zasady ustalania wysokości poszczególnych rezerw wynikają z przyjętych w Towarzystwie zasad premiowania. Zgodnie z najlepszą wiedzą kierownictwa, ustalone na dzień 31 grudnia 2017 r. rezerwy na wynagrodzenia odpowiadają ich wartości godziwej.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Pozostałe rezerwy dla potrzeb wypłacalności wyceniono analogicznie jak w sprawozdaniu statutowym.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Obejmuje różnice przejściowe wiarygodnie prognozowanych różnic wynikających z odmiennego momentu rozliczania obciążenia podatkowego.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Dla potrzeb wypłacalności dokonano kompensaty aktywów z rezerwami odmiennie niż w sprawozdaniu statutowym, w którym aktywa i rezerwy obejmujące odmienny moment rozliczania obciążenia podatku dochodowego wykazuje się oddzielnie.

Zobowiązania wobec instytucji kredytowych

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Zobowiązania obejmujące płatności z tytułu kart kredytowych, dla których identyfikuje się brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą, wynikający z krótkoterminowego charakteru instrumentu, przyjmuje się w wartości wykazywanej w sprawozdaniu statutowym, jako w przybliżeniu zgodnej z wyceną godziwą.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla potrzeb wypłacalności jest analogiczna jak w przypadku wyceny na potrzeby sprawozdania statutowego.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Brak aktywnego rynku dla tego typu zobowiązań powoduje, że do ich wyceny do wartości godziwej wykorzystywane są alternatywne metody wyceny. Wycenę do wartości godziwej ustalono w oparciu o przeprowadzone analizy wpływu przeterminowania na wartość rynkową zobowiązania, uwzględniając wartości pieniądza w czasie oraz weryfikacji istotności wpływu dyskonta na datę bilansową. O ile występujące różnice uznano za istotne, zobowiązania podlegały korekcie. Dla celów wypłacalności kwota zobowiązań ze sprawozdania statutowego została pomniejszona o przyszłe zobowiązania uwzględnione w wycenie najlepszego oszacowania rezerwy składek oraz skorygowana z tytułu dyskonta oczekiwanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania zobowiązań Towarzystwo wykorzystuje strukturę terminową stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowaną przez EIOPA.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Na potrzeby sprawozdania statutowego zobowiązania z tytułu ubezpieczeń wycenia się w wartości nominalnej.

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wycenę do wartości godziwej ustalono w oparciu o przeprowadzone analizy wpływu przeterminowania na wartość rynkową zobowiązania uwzględniając wartości pieniądza w czasie oraz weryfikacji istotności wpływu dyskonta na datę bilansową. O ile występujące różnice uznano za istotne zobowiązania podlegały korekcie. Kwota zobowiązań ze sprawozdania finansowego została umniejszona o przyszłe zobowiązania uwzględnione w wycenie kwot należnych z tytułu reasekuracji. Wartość tę dodatkowo skorygowano z tytułu dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania zobowiązań Towarzystwo wykorzystuje strukturę terminową stopy procentowej wolnej od ryzyka publikowaną przez EIOPA.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Zobowiązania z tytułu reasekuracji w sprawozdaniu statutowym wykazuje się w wielkościach nieuregulowanego udziału reasekuratora w składce przypisanej o ile nie uległy przeterminowaniu.

Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Wycenę do wartości godziwej przeprowadzono z uwzględnieniem analizy oczekiwanego terminu ich zapłaty oraz przeterminowania. Wykazywane są w wartości zgodnej ze sprawozdaniem statutowym.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Wycena dla celów wypłacalności ustalana jest analogicznie, jak w przypadku wyceny na potrzeby sprawozdania statutowego.

Zobowiązania podporządkowane

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Ujmuje się w bilansie w wartości godziwej ustalonej na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu stopy procentowej wolnej od ryzyka powiększonej o marżę na ryzyko.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Zastosowanie wyceny wg skorygowanej ceny nabycia dla celów sporządzania sprawozdania statutowego spowodowało umniejszenie pozycji wycenianej dla celów wypłacalności.

Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Pozycja ta obejmuje różnicę pomiędzy wyceną zobowiązania podporządkowanego a kwotą zobowiązań podporządkowanych uwzględnionych w podstawowych środkach własnych.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Dla potrzeb sprawozdania statutowego pożyczkę podporządkowaną wycenia się według skorygowanej ceny nabycia.

Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Pozycja ta obejmuje kwotę dopuszczoną do uwzględnienia w podstawowych środkach własnych ustaloną zgodnie z limitami ilościowymi określonymi w artykule 82 Rozporządzenia delegowanego.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Dla potrzeb sprawozdania statutowego pożyczkę podporządkowaną wycenia się według skorygowanej ceny nabycia.

Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)

A. Zasady stosowane przy wycenie na potrzeby sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej

Rozliczenia międzyokresowe przychodów, które służą rozliczaniu w czasie dla celów wypłacalności wyceniono w wartości zerowej. Na okres sprawozdawczy Towarzystwo nie wykazuje zobowiązań z tytułu leasingu finansowego i operacyjnego.

B. Różnice pomiędzy zasadami stosowanymi przy wycenie do celów wypłacalności i przy wycenie na potrzeby sprawozdania finansowego

Dla celów wypłacalności Towarzystwo zarachowane prowizje reasekuracyjne wyceniło w wysokości „0”. Różnice w wycenie spowodowały zmniejszenie pozycji wycenianych dla celów sprawozdania statutowego. Ponadto dokonano eliminacji stanu zobowiązań funduszu prewencyjnego oraz zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Tabela 42. Istotne różnice w wycenie innych zobowiązań dla celów rachunkowości oraz dla celów wypłacalności na dzień 31 grudnia 2017 r. (dane w tys. zł)

Zobowiązania – Pozycje	Wycena wg sprawozdania statutowego	Różnice wynikające z wyceny	Reklasyfikacja	Spisanie funduszy specjalnego przeznaczenia	Przychody przyszłych okresów	Wycena wg Wypłacalność II
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	6 010	-79				5 931
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 596	10 292	-1 482			10 406

Zobowiązania – Pozycje	Wycena wg sprawozdania statutowego	Różnice wynikające z wyceny	Reklasyfikacja	Spisanie funduszy specjalnego przeznaczenia	Przychody przyszłych okresów	Wycena wg Wypłacalność II
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	18					18
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	15 520	-9 773				5 747
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	189 034	-151 461				37 573
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	5 132					5 132
Zobowiązania podporządkowane	12 613	51				12 664
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	29 043			-2 381	-26 662	0
Suma	258 966	-150 970	-1 482	-2 381	-26 662	77 471

Zobowiązania wykazywane w kolumnie „Wycena wg sprawozdania statutowego” pochodzą ze sprawozdania finansowego za 2017 r. i zostały zaprezentowane w odpowiadających im pozycjach bez dokonywania korekt, jakie byłyby wymagane dla potrzeb wypłacalności. Suma zobowiązań jest równa sumie wartości pasywów wykazywanych w sprawozdaniu statutowym w pozycjach pasywów (B. Zobowiązania podporządkowane”, F. Pozostałe rezerwy”, H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne” oraz „I. Rozliczenia międzyokresowe”).

Źródła powstania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego tworzy się w odniesieniu do możliwych do odliczenia przyszłych zysków podatkowych możliwych do odliczenia w przyszłości.

Podstawą do tworzenia aktywów są różnice przejściowe obejmujące głównie wycenę lokat oraz rezerwy na świadczenia pracownicze i pozostałe rezerwy obejmujące koszty administracyjne.

Różnice przejściowe między podatkową a bilansową wartością instrumentów finansowych mogą podlegać odwróceniu już w kolejnym roku podatkowym w momencie ich zbycia odmiennie od aktywów ustalanych na świadczenia pracownicze, których realizacja odbywa się w długim terminie także w momencie wypłaty świadczenia lub utraty przez pracownika prawa do tego świadczenia. Ustalone w sprawozdaniu statutowym aktywa korygowane są w związku ze zmianą metod wyceny dla potrzeb wypłacalności oraz wyeliminowaniem niektórych pozycji.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest ujmowana dla wszystkich przejściowych różnic do opodatkowania.

Dodatnie różnice przejściowe są ustalane metodą bilansową z uwzględnieniem różnic pomiędzy wartością księgową a wartością podatkową aktywów i pasywów.

Podstawą ustalenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego są różnice przejściowe wynikające głównie z wyceny lokat, oraz pozostałych pozycji.

Ustalona rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie podlega dyskontowaniu.

Ustalona w bilansie statutowym rezerwa jest korygowana na potrzeby sprawozdania o wypłacalności w związku ze zmianą metod wyceny aktywów i zobowiązań oraz wyeliminowaniem niektórych pozycji pochodzących ze sprawozdania statutowego.

Towarzystwo prezentuje wyniki wyceny aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego w bilansie statutowym bez kompensowania, jako aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego. W sprawozdaniu dla celów wypłacalności oraz na potrzeby kalkulacji wysokości środków własnych dokonywana jest kompensata a skompensowana wartość ujęta została w zobowiązaniach.

Tabela 43. Źródła powstania rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (dane w tys. zł)

Pozycja	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego
Instrumenty finansowe	303	1 451
Inne rezerwy	1 179	145
Wartości zaprezentowane w sprawozdaniu statutowym	1 482	1 596
Kompensata dla potrzeb wypłacalności	0	113
Różnice wynikające z wyceny aktywów dla potrzeb wypłacalności	0	-56 363
Różnice wynikające z wyceny zobowiązań dla potrzeb wypłacalności	0	66 656
Wartość ujęta dla celów wypłacalności	0	10 406

Informacje na temat stosowanych założeń i ocen, w tym dotyczących przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania

Towarzystwo na bieżąco dokonuje przeglądu metod wyceny możliwych do zastosowania dla poszczególnych zobowiązań, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki rynku oraz charakteru rozpatrywanych zobowiązań.

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych, Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)

Brak aktywnego rynku dla tego typu zobowiązań powoduje, że do ich wyceny do wartości godziwej wykorzystywane są alternatywne metody wyceny.

Niepewność wyceny poszczególnych rodzajów zobowiązań wiąże się z ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej.

Zmienność otoczenia gospodarczego powoduje także, że wartość zobowiązań ustalona na dzień bilansowy, przy ewentualnej zmianie tych współczynników, mogłaby odbiegać od rzeczywistej wartości, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wszystkie poniższe zobowiązania zostały wycenione do wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny.

Pozostałe rezerwy

Rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz pozostałe świadczenia

Niepewność wyceny rezerwy na niewykorzystane urlopy wiąże się z przyjętymi przez Towarzystwo, aktualnymi na dzień bilansowy: liczbą niewykorzystanych dni urlopu oraz poziomem wynagrodzeń poszczególnych pracowników, które w przyszłości mogą ulec zmianie. Ponadto niepewność rezerwy na świadczenia pracownicze jest związana z przyjętymi przez Towarzystwo założeniami dotyczącymi

fluktuacji pracowników, programu nagród jubileuszowych czy założeniami dotyczącymi śmiertelności, inwalidztwa i stopy dyskontowej.

Rezerwy na wynagrodzenia

Szczegółowe zasady ustalania wysokości poszczególnych rezerw wynikają z przyjętych w Towarzystwie zasad premiowania. Towarzystwo nie identyfikuje braku informacji na temat ostatecznej realizacji poszczególnych parametrów będących podstawą do wyznaczenia nagród i premii, która powodowałaby niepewność w zakresie wyceny rezerw na wynagrodzenia.

Inne rezerwy

Towarzystwo utworzyło inne rezerwy związane z zarachowaniem odpowiednich kosztów do okresu sprawozdawczego i nie identyfikuje braku informacji na temat ostatecznej realizacji poniesienia tych kosztów.

IV.4 Alternatywne metody wyceny

Towarzystwo dokonując wyceny aktywów i zobowiązań kieruje się hierarchią wyceny wskazaną w sekcji IV 3. Jeżeli nie jest możliwe zastosowanie do wyceny cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych lub podobnych aktywów albo zobowiązań Towarzystwo stosuje alternatywne metody wyceny.

Wartość godziwa aktywów i pozostałych zobowiązań, dla których konieczne jest zastosowanie alternatywnych metod wyceny, wymaga dokonania estymacji oraz przyjęcia określonych założeń.

Szacunki i założenia przyjmowane do wyceny oparte są na doświadczeniu wynikającym z analiz danych historycznych możliwych do zaobserwowania, które mogą ulegać zmianom na skutek przyszłych zdarzeń wynikających ze zmian otoczenia, przyjmowane jednak na dzień sporządzania sprawozdania uwzględniają zakładaną niepewność i poziom ryzyka.

Aktywa i zobowiązania, do których mają zastosowanie alternatywne metody wyceny wraz uzasadnieniem zastosowania tych metod przedstawiają odpowiednio poniższe tabele.

Tabela 44. Alternatywne metody wyceny stosowane dla aktywów

Rodzaj aktywa	Opis metody wyceny oraz uzasadnienie jej stosowania
Nieruchomości, maszyny i urządzenia do użytku własnego	Wyposażenie gr. 8 – wyceny dokonuje się na podstawie przeglądu, a w konsekwencji ustalenia średniego czasu używania wyposażenia na podstawie danych historycznych, dla nowych przedmiotów. Dla wyposażenia w pełni zamortyzowanego, które jest używane przez Towarzystwo, wycenę przeprowadza się w oparciu o wskaźnik ustalony na podstawie rzeczywistego okresu użytkowania oraz przeprowadzanej analizy możliwości sprzedaży tych składników majątku.
Akcje – nienotowane	Akcje nienotowane, dla których nie istnieje cena rynkowa, wycenia się do wartości godziwej stosując alternatywny model wyceny bazujący na udziale Towarzystwa w kapitale własnym emitenta akcji oraz metodzie mnożników spółek porównywalnych.
Obligacje komunalne	Wartość godziwą obligacji komunalnych, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny przy wykorzystaniu analizy podmiotów porównywalnych pod względem charakteru działalności oraz wielkości emitenta, którego obligacje były przedmiotem niedawnej transakcji, ustala się poprzez dodanie do stopy wolnej od ryzyka marży z momentu zakupu instrumentu, wraz z korektą o zmianę ryzyka kredytowego.
Obligacje korporacyjne	Jeżeli nie było możliwe ustalenie ceny przy wykorzystaniu analizy podmiotów porównywalnych pod względem charakteru działalności oraz wielkości emitenta, którego obligacje były przedmiotem niedawnej transakcji, wartość godziwą ustala się poprzez dodanie do stopy wolnej od ryzyka marży z momentu zakupu instrumentu, wraz z korektą o zmianę ryzyka kredytowego.

Rodzaj aktywa	Opis metody wyceny oraz uzasadnienie jej stosowania
Fundusze inwestycyjne	Z uwagi na brak aktywnego rynku, wartość godziwą posiadanych jednostek uczestnictwa ustala się w oparciu o ceny publikowane przez fundusz inwestycyjny, ustalone przez fundusz inwestycyjny na podstawie wartości aktywów netto tego funduszu, przypadających na jednostkę. Wyceny tej dokonuje się na podstawie ostatnich dostępnych sprawozdań funduszu.
Depozyty bankowe inne niż środki pieniężne	Ze względu na brak aktywnego i regularnego rynku depozyty bankowe wycenia się do wartości godziwej z zastosowaniem metody oczekiwanych przyszłych przepływów dyskontowanych bieżącymi stopami rynku międzybankowego. Jeżeli w wyniku, przeprowadzonych analiz różnice pomiędzy sprawozdaniem statutowym są nieistotne, prezentuje się je w wielkości ujętej w sprawozdaniu statutowym.
Należności z tytułu ubezpieczeń (w tym od ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)	Wycenę do wartości godziwej ustala się na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych, obejmujących spodziewane koszty egzekucji tych należności (monitorowania, windykacji przedsądowej), o ile wpływ jest istotny.
Należności z tytułu reasekuracji	Wycenę do wartości godziwej ustala się na podstawie kwoty wymaganej zapłaty skorygowanej o odpisy aktualizujące z uwzględnieniem dyskonta prognozowanych przepływów pieniężnych.
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	Pozostałe należności wycenia się według wartości godziwej obejmując należności zarówno wymagalne jak i przeterminowane, przy uwzględnieniu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Tabela 45. Alternatywne metody wyceny stosowane dla zobowiązań

Rodzaj zobowiązania	Opis metody wyceny oraz uzasadnienie jej stosowania
Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników	Wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy uznaje się zgodnie z MSR 19. Koszty odpraw emerytalnych i świadczeń pośmiertnych oszacowane metodami aktuarialnymi rozpoznaje się memoriałowo zgodnie z MSR 19 przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Rezerwy na odprawy emerytalne i świadczenia pośmiertne szacowane są metodami aktuarialnymi z zastosowaniem odpowiednich technik i założeń aktuarialnych (stopy dyskontowe, wskaźnik śmiertelności, przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń, wskaźniki rotacji pracowników, inwalidztwa).
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	Zobowiązanie (karty kredytowe), dla których identyfikuje się brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą, wynikający z krótkoterminowego charakteru instrumentu, przyjmuje się w wartości wykazywanej w sprawozdaniu statutowym, jako w przybliżeniu zgodnej z wyceną godziwą.
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń (w tym wobec ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych)	Wycenę do wartości godziwej ustalono w oparciu o przeprowadzone analizy wpływu przeterminowania na wartość rynkową zobowiązania, uwzględniając wartości pieniądza w czasie oraz weryfikacji istotności wpływu dyskonta na datę bilansową. O ile występujące różnice uznano za istotne, zobowiązania podlegały korekcie.
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	Wycenę do wartości godziwej ustalono w oparciu o przeprowadzone analizy wpływu przeterminowania na wartość rynkową zobowiązania, uwzględniając wartości pieniądza w czasie oraz weryfikacji istotności wpływu dyskonta na datę bilansową. O ile występujące różnice uznano za istotne, zobowiązania podlegały korekcie.
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)	Wycenę do wartości godziwej przeprowadza się z uwzględnieniem analizy oczekiwanego terminu ich zapłaty oraz przeterminowania.

Niepewność występująca przy zastosowaniu alternatywnych metod

Ustalenie wartości godziwej aktywów i pozostałych zobowiązań, dla których konieczne jest zastosowanie alternatywnych metod wyceny oparte są na analizach zarówno danych historycznych, jak i danych możliwych do zaobserwowania na rynku. Niepewność w wycenie ustala się także poprzez okresową ich weryfikację z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń oraz bieżącą obserwacją zmian otoczenia rynkowego.

1. Pozostałe środki trwałe podlegają analizie mającej na celu zweryfikowanie, czy istnieją przesłanki mogące wskazywać na istotne odchylenia między wartością godziwą a wartością netto, generują niepewność w zakresie zmienności cen i oceny stopnia ich zużycia.
2. Obligacje korporacyjne oraz komunalne, a także pozostałe aktywa finansowe wyznaczone na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych z zastosowaniem stopy wolnej od ryzyka, generują niepewność w zakresie zmienności stóp procentowych.
3. Aktywa wyceniane na bazie danych pochodzących z platformy Bloomberg generują niepewność zmienności stóp procentowych, kursów walut, ratingów.
4. Należności i zobowiązania generują niepewność związaną z przyjętymi założeniami w zakresie ustalania odpisów aktualizujących oraz ryzykiem kontrahenta i ryzykiem stopy procentowej.

Towarzystwo uznaje, że zastosowane alternatywne metody wyceny aktywów i zobowiązań są adekwatne w odniesieniu do danych wynikających ze zgromadzonych doświadczeń.

IV.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące wyceny dla celów wypłacalności Towarzystwa zostały zawarte w sekcjach IV.1-IV.4.

Rozdział V

Zarządzanie kapitałem

V.1 Środki własne

Głównym celem zarządzania kapitałem jest utrzymanie odpowiedniego jego poziomu na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR). Co najmniej raz w roku Towarzystwo przeprowadza własną ocenę ryzyka i wypłacalności (ORSA). Spójnie z planowaniem biznesowym, przyjmuje się 3-letni horyzont oceny. Poza przewidzianym harmonogramem, ORSA przeprowadzana jest na wniosek Komitetu Zarządzania Ryzykiem w przypadku, gdy ocena ta niezbędna jest do podjęcia decyzji mogącej w istotny sposób zmienić profil ryzyka Towarzystwa.

Na środki własne składają się jedynie podstawowe środki własne, Towarzystwo nie posiada uzupełniających środków własnych.

Tabela 46. Struktura, wysokość i jakość środków własnych (w tys. zł)

Pozycja	Kategoria	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Kapitał założycielski	1 - nieograniczone	66 260	66 260
Rezerwa uzgodnieniowa	1 - nieograniczone	41 498	77 824
Zobowiązania podporządkowane	3	11 668	12 136
Suma		119 426	156 220

Do kategorii 1 – nieograniczone klasyfikuje się kapitał założycielski oraz rezerwę uzgodnieniową. Są to środki własne najwyższej jakości charakteryzujące się nieograniczonym czasem trwania oraz natychmiastową dostępnością na pokrycie strat. W pozycji zwykły kapitał założycielski wykazuje się w pełni opłacony kapitał podstawowy, na który składają się imienne akcje zwykłe. Natomiast na rezerwę uzgodnieniową składają się nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami pomniejszona o pozostałe pozycje podstawowych środków własnych oraz przewidywane wypłaty dywidendy oraz wypłat z zysku (jeśli występują).

Tabela 47. Rezerwa uzgodnieniowa (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	107 758	144 084
Przewidywane dywidendy i wypłaty z zysku	0	0
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	66 260	66 260
Rezerwa uzgodnieniowa	41 498	77 824

Do kategorii 3 w pozycji Zobowiązania podporządkowane zaklasyfikowano pożyczkę podporządkowaną. Najważniejszymi cechami uzasadniającymi taką klasyfikację jest fakt, iż umowa pożyczki zawarta została na czas określony tj. 5 lat oraz jej zapisy stanowiące o tym, iż:

- ma niższy stopień uprzywilejowania niż roszczenia wszystkich ubezpieczających i beneficjentów oraz wierzycieli niepodporządkowanych,
- pożyczka nie podlega spłacie ani w całości, ani częściowo przed terminem spłaty pożyczki,
- spłata pożyczki może nastąpić tylko pod warunkiem uzyskania zgody organu nadzoru,
- umowa może zostać zmieniona tylko po otrzymaniu od organu nadzoru oświadczenia o braku zastrzeżeń do planowanych zmian.

Analiza istotnych zmian środków własnych w okresie sprawozdawczym

W 2017 r. wzrostowi uległy wartości rezerwy uzgodnieniowej oraz zobowiązań podporządkowanych. Wzrost rezerwy uzgodnieniowej odzwierciedla dodatni wynik finansowy Towarzystwa. Natomiast zmiana wartości zobowiązania podporządkowanego wynika bezpośrednio ze zmiany wartości kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR). Zgodnie z zapisami Artykułu 82 Aktu delegowanego

dopuszczona kwota pozycji należących do kategorii 3 może stanowić co najwyżej 15% kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR).

Tabela 48. Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR i MCR na dzień 31.12.2017 r. (w tys. zł)

Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu SCR:	156 220
Kategoria 1 - nieograniczone	144 084
Kategoria 3	12 136
Dopuszczone środki własne na pokrycie wymogu MCR:	144 084
Kategoria 1 - nieograniczone	144 084

Na potrzeby sprawozdania statutowego kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017 r. został wykazany w wartości 100 204 tys. zł.

Tabela 49. Pozycje wchodzące w skład kapitału własnego na dzień 31.12.2017 r. (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Kapitał własny	100 204
Kapitał podstawowy	66 260
Kapitał (fundusz) zapasowy	1 596
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	5 291
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-8 279
Zysk (strata) netto	35 337

Różnice pomiędzy kapitałem własnym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną dla celów wypłacalności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 50. Różnice pomiędzy kapitałem własnym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu sprawozdawczego
Różnica w wycenie aktywów	-289 130
Różnica w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-160 515
Różnica w wycenie innych zobowiązań	-181 494
Suma zasobów (kapitałów) i zysków zatrzymanych wg sprawozdania finansowego	33 944
Inne	0
Zasoby (kapitały) wg sprawozdania finansowego skorygowane o różnice wyceny wg Wypłacalność II	77 824

V.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

V.2.1 Wymogi kapitałowe na koniec okresu sprawozdawczego

Do obliczenia wymogów kapitałowych w okresie sprawozdawczym Towarzystwo stosowało formułę standardową. Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR) wyniósł 80 910 tys. zł, a minimalny wymóg kapitałowy (MCR) wyniósł 36 409 tys. zł.

V.2.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności w podziale na moduły ryzyka

Tabela 51. Struktura kapitałowego wymogu wypłacalności (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Ryzyko rynkowe	11 655	28 930
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	18 967	14 552
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	103	170
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	4 264	4 397
Ryzyko w ubezpieczeniach innych niż na życie	50 345	55 309
Efekt dywersyfikacji	-18 444	-25 627
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności (BSCR)	66 890	77 732
Ryzyko operacyjne	10 896	11 732
Korekta z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	0	0
Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonej do pokrywania strat	0	-8 554
SCR – kapitałowy wymóg wypłacalności	77 786	80 910

V.2.3 Uproszczenia

Do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) na dzień 31 grudnia 2017 r. wykorzystane zostały następujące uproszczenia:

- Moduł ryzyka niewykonania przez kontrahenta – uproszczone obliczenia wielkości efektu ograniczenia ryzyka dla umów reasekuracji (zgodnie z artykułem 107 Rozporządzenia delegowanego).

V.2.4 Parametry specyficzne

Towarzystwo nie stosuje parametrów specyficznych do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) w rozumieniu art. 104 ust. 7. Dyrektywy.

V.2.5 Analiza istotnych zmian wymogów kapitałowych w okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym pozycja kapitałowa Towarzystwa była stabilna. Wskaźnik pokrycia SCR kształtował się na poziomie przewyższającym 170%, a wskaźnik pokrycia MCR powyżej 390%.

W rozważanym okresie odnotowano niżej wymienione istotne zmiany wymogów kapitałowych:

- wzrost ryzyka rynkowego wynikający ze zmiany struktury portfela lokat;
- spadek ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta – spowodowany spadkiem ryzyka związanego z umowami reasekuracji oraz środkami pieniężnymi (ekspozycje typu I);
- wzrost ryzyka w ubezpieczeniach innych niż na życie – wynikający bezpośrednio ze wzrostu ryzyka składki i rezerw;
- wzrost minimalnego wymogu kapitałowego – spowodowany wzrostem składek przypisanych na udziale własnym za ostatnie 12 miesięcy w stosunku do daty bilansowej oraz wzrostem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (bez marginesu ryzyka) na datę bilansową.

V.2.6 Dane wejściowe wykorzystane do obliczenia MCR

Tabela 52. Minimalny wymóg kapitałowy (MCR) (w tys. zł)

Pozycja	Koniec okresu porównawczego	Koniec okresu sprawozdawczego
Liniowy MCR	27 976	42 362
Ograniczenie górne MCR	35 004	36 409
Ograniczenie dolne MCR	19 447	20 227
Łączny MCR	27 976	36 409
Absolutny MCR	16 009	15 724
MCR – Minimalny wymóg kapitałowy	27 976	36 409

Tabela 53. Dane wejściowe wykorzystane do obliczenia minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) (w tys. zł)

Liniowy MCR dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tyt. ubezpieczeń innych niż na życie			42 321
Lp.	Nazwa	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe bez marginesu ryzyka (netto)	Składki przypisane netto w okresie ostatnich 12 miesięcy
1.	Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	9	31
2.	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	2 845	12 594
3.	Ubezpieczenia pracownicze	0	0
4.	Ubezpieczenia OC z tyt. użytkowania pojazdów mechanicznych	40 910	34 177
5.	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	47 416	82 766
6.	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	14	41
7.	Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	152 014	76 469
8.	Ubezpieczenia OC ogólnej	16 166	8 413
9.	Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej	36	394
10.	Ubezpieczenia ochrony prawnej	1 943	5 035
11.	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	1 085	3 890
12.	Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych	620	3 056
Liniowy MCR dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tyt. ubezpieczeń na życie			41
Lp.	Zobowiązania ubezpieczeniowe i reasekuracyjne	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe bez marginesu ryzyka (netto)	Suma na ryzyku
1.	Zobowiązania z udziałem w zyskach - świadczenia gwarantowane	0	0
2.	Zobowiązania z udziałem w zyskach - przyszłe świadczenia uznaniowe	0	0
3.	Zobowiązania dla świadczeń związanych z wartością indeksu i z UFK	0	0
4.	Zobowiązania dla pozostałych świadczeń	1 870	0
5.	Całkowita suma na ryzyku	0	1 870

V.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Nie dotyczy. Towarzystwo nie stosuje podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

V.4 Różnice między formułą standardową a modelem wewnętrznym

Nie dotyczy. Towarzystwo stosuje formułę standardową do wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

V.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

W każdym z kwartałów oraz na koniec 2017 r. Towarzystwo posiadało wystarczające środki własne na pokrycie zarówno minimalnego wymogu kapitałowego, jak i kapitałowego wymogu wypłacalności.

V.6 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące zarządzania kapitałem w Towarzystwie zostały zawarte w sekcjach V.1-V.5.

Załączniki

Integralną częścią niniejszego sprawozdania są następujące załączniki:

Załącznik 1. Aktywa i zobowiązania (S.02.01.02)

Załącznik 2. Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych (S.05.01.02)

Załącznik 3. Składki, odszkodowania i świadczenia wg kraju (S.05.02.01)

Załącznik 4. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie (S.12.01.02)

Załącznik 5. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż na życie (S.17.01.02)

Załącznik 6. Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (S.19.01.21)

Załącznik 7. Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych (S.22.01.21)

Załącznik 8. Środki własne (S.23.01.01)

Załącznik 9. Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową (S.25.01.21)

Załącznik 10. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczeń na życie (S.28.01.01)

Załącznik nr 1

S.02.01.02

Pozycje bilansowe [tys. zł]

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
		C0010
Aktywa		
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	4 620
Lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	384 169
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	888
Akcje i udziały	R0100	5 608
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	5 608
Dłużne papiery wartościowe	R0130	201 318
Obligacje państwowe	R0140	139 656
Obligacje korporacyjne	R0150	61 661
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	167 950
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	8 405
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	-3 217
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	-3 361
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	-3 282
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	-79
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	144
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	144
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	15 132
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	35 965
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	610
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0

Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	3 381
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	48 683
Aktywa ogółem	R0500	489 343
Zobowiązania		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	265 667
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	262 642
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	256 922
Margines ryzyka	R0550	5 720
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	3 024
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	2 775
Margines ryzyka	R0590	249
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	2 121
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	2 121
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	2 015
Margines ryzyka	R0680	106
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	5 931
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	0
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	10 406
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	18
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	5 747
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	37 573
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	5 132
Zobowiązania podporządkowane	R0850	12 664
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0860	527
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0870	12 137
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	0
Zobowiązania ogółem	R0900	345 259
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	144 084

Załącznik nr 2

S.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych [tys. zł]

Linie biznesowe dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna)													Linie biznesowe dla przejętej reasekuracji nieproporcjonalnej				Ogółem
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólne	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Zdrowie	Ofiara (wypadku)	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Nieruchomości		
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200	
Składki przypisane																	
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	61	12 707	0	34 410	87 456	46	235 272	16 939	847	5 670	4 334	5 147				402 889
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130													0	0	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0140	30	145	0	1 437	4 512	1	158 214	8 486	455	0	455	1 785	0	0	0	175 521
Netto	R0200	31	12 563	0	32 973	82 944	45	77 058	8 453	392	5 670	3 878	3 362	0	0	0	227 367
Składki zarobione																	
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	64	12 645	0	35 246	90 833	37	220 669	13 868	841	7 902	3 950	5 004				391 058
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230													0	0	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0240	30	98	0	1 195	4 533	1	151 158	5 890	454	0	454	446	0	0	0	164 260

Netto	R0300	34	12 548	0	34 051	86 300	36	69 511	7 977	387	7 902	3 496	4 557	0	0	0	0	226 798
Odszkodowania i świadczenia																		
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	-19	1 938	0	21 265	40 752	-11	89 285	5 437	-110	1 210	52	557					160 356
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330													0	0	0	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0340	3	0	0	-550	627	0	50 764	2 891	-1	22	7	-3	0	0	0	0	53 761
Netto	R0400	-22	1 938	0	21 814	40 125	-11	38 520	2 547	-109	1 188	45	560	0	0	0	0	106 596
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																		
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430													0	0	0	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	25	7 503	0	7 985	37 311	17	22 963	4 477	145	7 047	2 867	2 455	0	0	0	0	92 796
Pozostałe koszty	R1200																	0
Koszty ogółem	R1300																	92 796

	Linie biznesowe dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie								Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
	Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie			
	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300		
Składki przypisane											
Brutto	R1410	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Udział zakładów reasekuracji	R1420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	R1500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Składki zarobione											
Brutto	R1510	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Udział zakładów reasekuracji	R1520	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	R1600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Odszkodowania i świadczenia											
Brutto	R1610	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Udział zakładów reasekuracji	R1620	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	R1700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych											
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Udział zakładów reasekuracji	R1720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Koszty poniesione	R1900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pozostałe koszty	R2500									0	
Koszty ogółem	R2600									0	

Załącznik nr 3

S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju [tys. zł]**Ubezpieczenia inne niż na życie**

		Kraj siedziby	Najważniejsze pięć krajów i kraj siedziby
		C0010	C0070
		C0080	C0140
Składki przypisane			
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	402 889	402 889
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0140	175 521	175 521
Netto	R0200	227 367	227 367
Składki zarobione			
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	391 058	391 058
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0240	164 260	164 260
Netto	R0300	226 798	226 798
Odszkodowania i świadczenia			
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	160 356	160 356
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0340	53 761	53 761
Netto	R0400	106 596	106 596
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych			
Brutto – bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	0	0
Brutto – przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0440	0	0
Netto	R0500	0	0
Koszty poniesione	R0550	92 796	92 796
Pozostałe koszty	R1200		0
Koszty ogółem	R1300		92 796

Ubezpieczenia na życie

		Kraj siedziby	Najważniejsze pięć krajów i kraj siedziby
		C0150	C0210
		C0220	C0280
Składki przypisane			
Brutto	R1410	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R1420	0	0
Netto	R1500	0	0
Składki zarobione			
Brutto	R1510	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R1520	0	0
Netto	R1600	0	0
Odszkodowania i świadczenia			
Brutto	R1610	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R1620	0	0
Netto	R1700	0	0
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych			
Brutto	R1710	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R1720	0	0
Netto	R1800	0	0
Koszty poniesione	R1900	0	0
Pozostałe koszty	R2500		0
Koszty ogółem	R2600		0

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie [tys. zł]

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach		Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym		Pozostałe ubezpieczenia na życie		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Przejęta reasekuracja	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)	
		C0020	C0030	Umowy bez opcji gwarancji	Umowy z opcjami gwarancjami	C0060	C0070				C0080	C0090				C0100
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0			0		0	0	0	0			0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0			0		0	0	0	0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka																
Najlepsze oszacowanie																
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0		0	0		0	0	2 015	0	0		0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem	R0080	0		0	0		0	0	144	0	0		0	0	0	0

zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem																	
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spótek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej	R0090	0		0	0		0	0	1 870	0	0		0	0	0	0	0
Marginies ryzyka	R0100	0	0			0			106	0	0	0			0	0	0
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0		0	0		0	0	0	0	0		0	0	0	0	0
Marginies ryzyka	R0130	0	0			0			0	0	0	0			0	0	0
Rezerwy techniczno- ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	0	0			0			2 121	0	0	0			0	0	0

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie [tys. zł]

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna											Przejęta reasekuracja nieproporcjonalna					
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieceniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka																		
Najlepsze oszacowanie																		
Rezerwy składek																		
Brutto	R0060	-1	1 431	0	11 425	22 404	11	104 008	2 682	-55	758	764	-491	0	0	0	0	142 937
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	-2	-80	0	-1 356	-2 032	3	-35 210	-2 150	0	0	-113	-896	0	0	0	0	-41 838

Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	2	1 511	0	12 782	24 436	8	139 218	4 832	-55	758	877	405	0	0	0	0	184 775
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia																		
Brutto	R0160	10	1 334	0	28 555	24 675	6	28 447	31 953	153	1 196	215	215	0	0	0	0	116 760
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	3	0	0	427	1 695	0	15 651	20 620	63	11	7	0	0	0	0	0	38 477
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	7	1 334	0	28 128	22 981	6	12 796	11 333	91	1 185	208	215	0	0	0	0	78 283
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	10	2 765	0	39 980	47 079	17	132 455	34 635	98	1 954	980	-275	0	0	0	0	259 697
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	9	2 845	0	40 910	47 416	14	152 014	16 166	36	1 943	1 085	620	0	0	0	0	263 058
Margines ryzyka	R0280	0	249	0	1 045	1 043	0	2 066	1 239	23	121	52	131	0	0	0	0	5 969
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem																		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0320	10	3 014	0	41 025	48 122	17	134 521	35 874	121	2 075	1 031	-144	0	0	0	0	265 667
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	1	-80	0	-930	-337	3	-19 559	18 469	63	11	-106	-896	0	0	0	0	-3 361
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	9	3 094	0	41 955	48 459	15	154 081	17 405	58	2 064	1 137	752	0	0	0	0	269 028

Załącznik nr 6

S.19.01.21

Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych. Ogółem zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej innej niż ubezpieczenia na życie

Rok szkody	Z0020	1 – Rok zajścia szkody
------------	-------	------------------------

Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej) (wartość bezwzględna) [tys. zł]

		Rok zmiany												
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +	W bieżącym roku	Suma lat (skumulowana)
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0170	C0180
Wcześniejsze lata	R0100											812	R0100	812
N-9	R0160	37 191	6 488	1 009	469	298	244	244	693	86	98		R0160	98
N-8	R0170	73 988	10 448	1 547	1 502	276	339	14	267	125			R0170	125
N-7	R0180	81 510	12 921	2 069	1 165	416	507	239	262				R0180	262
N-6	R0190	214 179	25 556	5 347	1 332	1 351	899	938					R0190	938
N-5	R0200	441 565	26 678	2 138	4 785	1 325	2 398						R0200	2 398
N-4	R0210	118 718	13 324	6 052	819	824							R0210	824
N-3	R0220	132 476	14 465	1 109	421								R0220	421
N-2	R0230	117 069	13 277	1 443									R0230	1 443
N-1	R0240	265 633	23 117										R0240	23 117
N	R0250	124 807											R0250	124 807
Ogółem	R0260												R0260	155 245
														1 797 274

Niezdyskontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (wartość bezwzględna) [tys. zł]

		Rok zmiany												
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +	Koniec roku (dane zdyskontowane)	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0360	
Wcześniejsze lata	R0100											3 033	R0100	2 914
N-9	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	426	957		R0160	919
N-8	R0170	0	0	0	0	0	0	0	1 891	1 438			R0170	1 381
N-7	R0180	0	0	0	0	0	0	3 044	1 478				R0180	1 428
N-6	R0190	0	0	0	0	0	5 396	2 603					R0190	2 514
N-5	R0200	0	0	0	0	8 891	5 055						R0200	4 884
N-4	R0210	0	0	0	17 707	11 283							R0210	10 932
N-3	R0220	0	0	17 035	5 476								R0220	5 312
N-2	R0230	0	27 791	20 889									R0230	20 444
N-1	R0240	42 468	17 943										R0240	17 519
N	R0250	49 448											R0250	48 513
Ogółem													R0260	116 760

Załącznik nr 7

S.22.01.21

Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych

Towarzystwo nie stosuje środków dotyczących gwarancji długoterminowych lub przepisów przejściowych, dlatego załącznik S.22.01.21 nie jest prezentowany.

Załącznik nr 8

S.23.01.01

Środki własne [tys. zł]

		Ogółem	Tier 1 - nieograniczone	Tier 1 - ograniczone	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	0	0		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	0	0		0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	66 260	66 260		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	77 824	77 824			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	12 136		0	0	12 136
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0				0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0				
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	156 220	144 084	0	0	12 136
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0

Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	156 220	144 084	0	0	12 136
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	144 084	144 084	0	0	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	156 220	144 084	0	0	12 136
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	144 084	144 084	0	0	
SCR	R0580	80 910				
MCR	R0600	36 409				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	193,08%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	395,73%				

		C0060
Rezerwa uzgodnieniowa		
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	144 084
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	0
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	66 260
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	77 824
Oczekiwane zyski		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	4 161
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	4 161

Załącznik nr 9

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową [tys. zł]

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0090	C0120
Ryzyko rynkowe	R0010	28 930		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	14 552		
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	170	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	4 397	brak	brak
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	55 309	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-25 627		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	77 732		

		Wartość
		C0100
Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		
Ryzyko operacyjne	R0130	11 732
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieceniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatku dochodowego do pokrywania strat	R0150	-8 554
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	80 910
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	80 910
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na czasie trwania	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna wartość hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

Załącznik nr 10

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie [tys. zł]

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		C0010
MCRNL Wynik	R0010	42 321

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
		C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	9	31
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	2 845	12 594
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	40 910	34 177
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	47 416	82 766
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	14	41
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	152 014	76 469
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	16 166	8 413
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	36	394
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	1 943	5 035
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	1 085	3 890
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	620	3 056
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie

		C0040
MCRL Wynik	R0200	41

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	0	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	1 870	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		1 870

		Ogólne obliczenie MCR
		C0070
Liniowy MCR	R0300	42 362
SCR	R0310	80 910
Górny próg MCR	R0320	36 409
Dolny próg MCR	R0330	20 227
Łączny MCR	R0340	36 409
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	15 724
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	36 409

Spis tabel

TABELA 1. DOPUSZCZONE ŚRODKI WŁASNE NA POKRYCIE WYMAGU SCR I MCR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 (W TYS. ZŁ).....	8
TABELA 2. STRUKTURA WŁASNOŚCI KAPITAŁU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R.	10
TABELA 3. DZIAŁALNOŚĆ PROWADZONA PRZEZ TOWARZYSTWO.....	12
TABELA 4. WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ ZA 2016 I 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	14
TABELA 5. WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ W PODZIALE NA LINIE BIZNESOWE ZA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	14
TABELA 6. WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ W PODZIALE NA LINIE BIZNESOWE ZA 2016 R. (DANE W TYS. ZŁ)	15
TABELA 7. PRZYCHODY I KOSZTY DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ ZA 2016 I 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	16
TABELA 8. STRUKTURA PORTFELA LOKAT SPORZĄDZONA DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI (DANE W TYS. ZŁ)	18
TABELA 9. WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (DANE W TYS. ZŁ)	18
TABELA 10. ZMIANA KAPITAŁU Z AKTUALIZACJI WYCENY (DANE W TYS. ZŁ).....	18
TABELA 11. WARTOŚĆ POŻYCZKI PODPORZĄDKOWANEJ (DANE W TYS. ZŁ).....	19
TABELA 12. POZOSTAŁE ISTOTNE TRANSAKcje ZE SPÓŁKAMI POWIĄZANYMI (DANE W TYS. ZŁ)	19
TABELA 13. PODSTAWOWY KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI PRZED I PO DYWERSYFIKACJI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	41
TABELA 14. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	41
TABELA 15. SCENARIUSZE TESTOWE PRZEPROWADZONE W RAMACH ORSA W 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	41
TABELA 16. WSKAŹNIKI POKRYCIA SCR DLA SCENARIUSZA BAZOWEGO ORAZ DLA SCENARIUSZY DODATKOWYCH UZYSKANE W RAMACH ORSA W 2017 R.	42
TABELA 17. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA AKTUARIALNEGO (PRZED DYWERSYFIKACJĄ MIĘDZY MODUŁAMI RYZYKA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	43
TABELA 18. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA DLA RYZYKA AKTUARIALNEGO	44
TABELA 19. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA AKTUARIALNEGO W UBEZPIECZENIACH INNYCH NIŻ NA ŻYCIE PRZED DYWERSYFIKACJĄ MIĘDZY PODMODUŁAMI RYZYKA (DANE W TYS. ZŁ)	44
TABELA 20. MIARA RYZYKA SKŁADKI (V_{PREM}) ORAZ MIARA RYZYKA REZERW (V_{RES}) W UBEZPIECZENIACH INNYCH NIŻ NA ŻYCIE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	45
TABELA 21. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA SKŁADKI I REZERW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	45
TABELA 22. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA KATASTROFICZNEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY (DANE W TYS. ZŁ)	45
TABELA 23. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA KATASTROFICZNEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY (DANE W TYS. ZŁ)	46
TABELA 24. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA AKTUARIALNEGO W UBEZPIECZENIACH ZDROWOTNYCH PRZED DYWERSYFIKACJĄ MIĘDZY PODMODUŁAMI RYZYKA (DANE W TYS. ZŁ).....	46
TABELA 25. EKSPozyCJA NA POSZCZEGÓLNE RYZYKA RYNKOWE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).	48
TABELA 26. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA RYNKOWEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. W PODZIALE NA PODMODUŁY (DANE W TYS. ZŁ)	48
TABELA 27. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	48
TABELA 28. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA SPREADU KREDYTOWEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ) ...	49
TABELA 29. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI DLA RYZYKA NIEWYKONANIA ZOBOWIĄZANIA PRZEZ KONTRAHENTA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	49

TABELA 30. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA NIEWYKONANIA ZOBOWIĄZANIA PRZEZ KONTRAHENTA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	50
TABELA 31. STRUKTURA PORTFELA AKTYWÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. WG SKALI PŁYNNOŚCI (1 - PŁYNNOŚĆ NAJWYŻSZA, 5 - PŁYNNOŚĆ NAJNIŻSZA).....	51
TABELA 32. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ).....	52
TABELA 33. WRAŻLIWOŚĆ RYZYKA OPERACYJNEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	53
TABELA 34. AKTYWA DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI (DANE W TYS. ZŁ).....	57
TABELA 35. ISTOTNE RÓŻNICE W WYCENIE AKTYWÓW DLA CELÓW RACHUNKOWOŚCI ORAZ DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	65
TABELA 36. WARTOŚĆ REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R. ORAZ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	67
TABELA 37. RÓŻNICE JAKOŚCIOWE W WYCENIE REZERW TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWYCH.....	72
TABELA 38. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE W UJĘCIU BRUTTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	73
TABELA 39. WARTOŚCI KWOT NALEŻNYCH WYZNACZONYCH NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R. ORAZ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	73
TABELA 40. ZOBOWIĄZANIA W UJĘCIU WYCENY DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI (DANE W TYS. ZŁ).....	74
TABELA 41. REZERWA NA NIEWYKORZYSTANE URLOPY I REZERWA NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI (DANE W TYS. ZŁ).....	76
TABELA 42. ISTOTNE RÓŻNICE W WYCENIE INNYCH ZOBOWIĄZAŃ DLA CELÓW RACHUNKOWOŚCI ORAZ DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017 R. (DANE W TYS. ZŁ)	78
TABELA 43. ŹRÓDŁA POWSTANIA REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO (DANE W TYS. ZŁ)	80
TABELA 44. ALTERNATYWNE METODY WYCENY STOSOWANE DLA AKTYWÓW.....	81
TABELA 45. ALTERNATYWNE METODY WYCENY STOSOWANE DLA ZOBOWIĄZAŃ	82
TABELA 46. STRUKTURA, WYSOKOŚĆ I JAKOŚĆ ŚRODKÓW WŁASNYCH (W TYS. ZŁ).....	85
TABELA 47. REZERWA UZGODNIENIOWA (W TYS. ZŁ)	85
TABELA 48. DOPUSZCZONE ŚRODKI WŁASNE NA POKRYCIE WYMAGU SCR I MCR NA DZIEŃ 31.12.2017 R. (W TYS. ZŁ).....	86
TABELA 49. POZYCJE WCHODZĄCE W SKŁAD KAPITAŁU WŁASNEGO NA DZIEŃ 31.12.2017 R. (W TYS. ZŁ).....	86
TABELA 50. RÓŻNICE POMIĘDZY KAPITAŁEM WŁASNYM A NADWYŻKĄ AKTYWÓW NAD ZOBOWIĄZANIAM (W TYS. ZŁ).....	86
TABELA 51. STRUKTURA KAPITAŁOWEGO WYMAGU WYPŁACALNOŚCI (W TYS. ZŁ).....	87
TABELA 52. MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY (MCR) (W TYS. ZŁ).....	88
TABELA 53. DANE WEJŚCIOWE WYKORZYSTANE DO OBLICZENIA MINIMALNEGO WYMAGU KAPITAŁOWEGO (MCR) (W TYS. ZŁ).....	88